

USİAD

Yıl: 8
Sayı: 31
Kasım-Aralık 2007

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

**USİAD Su Raporu
İkinci Baskısını Yaptı**

**Rusya Federasyonu'nda
İş Yapmak**

Nejat ESLEN:
**"PKK ABD'nin
Stratejik Enstrümanıdır"**

**NANOTEKNOLOJİ
DEVİRİMİ**



HİDROELEKTRİK ENERJİ SANTRALLERİNİN PROJELENDİRİLMESİ VE İNŞAASINDA Kaliteli hizmetin ETKİN gücü ile hizmetinizdeyiz.

Şirketimizin 1993 yılından beri gerçekleştirdiği çok çeşitli yapıların dışında;

- ✓ Hidro Elektrik Santralleri (HES) inşaat işlerinde özellikle Enerji tünelleri inşaatı,
- ✓ HES kesin projeleri,
- ✓ HES uygulama projeleri,
- ✓ HES müşavirlik hizmetleri vermektedir.

Etkin Yapı San. A.Ş.'nin diğer hizmet alanları;

- ▶ Kaba İnşaat İşleri,
- ▶ İnce İnşaat İşleri,
- ▶ Giydirme Cephe (Cam, Granit) ve Alüminyum,
- ▶ Doğrama İşleri,
- ▶ Restorasyon İşleri,
- ▶ Dekorasyon İşleri,
- ▶ Güvenlik ve Yangın Alarm Sistemleri,
- ▶ Yangından korunma tesisatı (Sulu ve gazlı sistemler),
- ▶ Ses ve Görüntü Sistemleri,
- ▶ Taşıyıcı Sistemler,
- ▶ Isıtma tesisatı,
- ▶ Soğutma tesisatı,
- ▶ Havalandırma tesisatı,
- ▶ Elektrik tesisat işleri,
- ▶ Basıncılı hava tesisatı,
- ▶ Sıhhi tesisat,
- ▶ Su arıtma sistemleri,
- ▶ Otomatik kontrol sistemleri,
- ▶ Bina otomasyon sistemleri (BAS),



Merkez: Haberler Sk. No:4 34394 Esentepe / İstanbul - Türkiye Telefon : +90 212 274 98 63 Faks: +90 212 347 18 11
E-posta: etkinyapi@etkin.biz.tr

Ankara Ofis : Güfte Sk. No: 8/4 Kavaklıdere / Ankara - Türkiye Tel: +90 312 417 00 41 Faks: +90 312 417 00 51

Türkmenistan Şube : Büyük Saparmurat Türkmenbaşı Yolu No: 124 Aşkabat - Türkmenistan Tel: +99 312 45 08 20-24 Faks: +99 312 45 07 89
E-posta: ashgabad@etkin.biz.tr

www.etkin.biz.tr



Yıl: 8 Sayı: 31 ■ Kasım - Aralık 2007
Dergimiz iki ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:

Fevzi DURGUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Dernek Müdürü
Pertev CENGİZ

Genel Yayın Yönetmeni
Oktan ERDİKMEN

Editör
Oktay GÜNEY

Görsel Yönetmen
Okay LAFCIOĞLU

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Büyükdere Cad. Oya Sok.
Devran Apt. No: 2-1 Kat: 7 D: 13
34394 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel: (0 212) 217 36 48 - 217 36 50
Faks: (0 212) 217 36 33
e-posta: iletisim@usiad.net
bildirendergisi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu:
(Alfabetik Sırayla)
Prof. Dr. Alpaslan Işıklı
Yrd. Doç. Barış Doster
Doç. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Doç. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci

Onursal Başkan
Kemal Özden

USİAD Ankara Şube:
Atatürk Bulvarı No: 175/21 Bakanlıklar
Tel-Faks: (0 312) 419 44 79

USİAD Denizli Şube:
Saltık Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

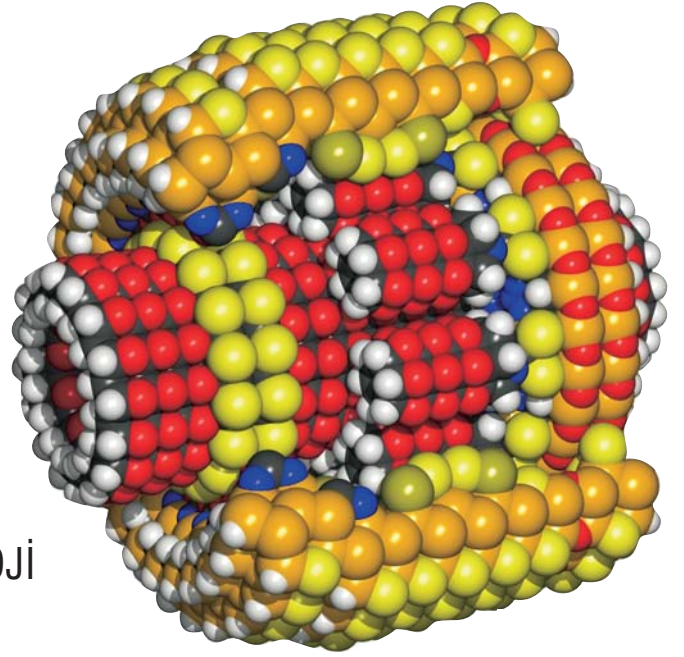
USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
e-posta: tbayır@as-el.com.tr

Ofset Hazırlık ve Baskı:
Dünya Yayıncılık A.Ş.
(0 212) 440 24 24

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir.
Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

6

KAPAK NANOTEKNOLOJİ DEVRİMİ



14

DERNEKTEN BİLİM VE TEKNOLOJİNİN YAKIN DANSI

16

HABERLER USİAD, TALAT PAŞA KOMİTESİ İLE KKTC'DE

18

DERNEKTEN KKTC KURUCU CUMHURBAŞKANI DENKTAŞ: "BİZİ TESLİM ALAMADILAR"



26

SÖYLEŞİ TÜRKİYE'NİN ENERJİ VE SU MESELELERİ ÜZERİNE

29

İŞ GELİŞTİRME RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ YAPMAK



24 SÖYLEŞİ
USİAD'I ZİYARET EDEN HAYRETTİN KARACA:
"2B YASASININ ENGELLENMESİ ULUSAL BİR
GÖREVDİR"



38 SÖYLEŞİ
SEVGİ ÖZEL:
"ÜLKE NE DURUMDAYSA,
TÜRKÇE DE AYNI DURUMDA"

32

SÖYLEŞİ
BARIŞ DOSTER
KUŞATMA ALTINDAKİ
TÜRKİYE

50

BİZ BİZE
OĞUZ LEKTEMUR
ERC YAPI

58

**DEMOKRATİK KİTLE
ÖRGÜTLERİ**
TÜRKİYE KEMALİSTLER
TEŞKİLATI

SÖYLEŞİ
NEJAT ESLEN:
"PKK, ABD'NİN
STRATEJİK
ENSTRÜMANIDIR"

34



52 USTALARA SAYGI
MUAZZEZ İLMİYE ÇİĞ:
"KARŞI DEVRİMCİ
TOHUMLAR ÇİĞ OLDU"



Basına ve Kamuoyuna

Son günlerde masum vatandaşlarımıza ve ülkemizin üniter birliğini koruma görevini büyük bir cesaret ve kararlılıkla yerine getiren güvenlik güçlerimize karşı hain terörist saldırıların arttığı görülmektedir. Bu hain saldırılardaki artışın, ülkemizin ulusal bütünlüğüne yönelik yapılan planların ve kalkınma ve gelişmemiz üzerine oynanan oyunların birer kanlı sonuçları olarak ortaya çıktığını düşünüyoruz. Yapılan bu planlı saldırılarla ülkemizin bu alanda sıkıştırılarak genel küresel ekonomik ve siyasi politikalar doğrultusunda yönlendirilmeye çalışılacağından endişe ediyoruz.

Bu dönemde artan ve ulusal güvenliğimiz ile birlikte her alanda istikrar arayışımızı da olumsuz etkileyecek olan bu ve benzeri planlı harekâtlar karşısında tüm ilgili kesimleri daha duyarlı olmaya ve görevlerini bir ulusal bilinç içerisinde yapmaya davet ediyoruz. USİAD olarak bu gibi terörist saldırılarla herhangi bir sonuç almanın mümkün olmadığını tekrar hatırlatıyor, Ülkemizin ulusal bütünlüğünden ve bağımsızlığından asla vazgeçilemeyeceğine duyduğumuz inançla bu hain saldırıları nefretle kınıyor ve şehitlerimize rahmet yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Saygılarımızla
Fevzi DURGUN
USİAD Genel Başkanı



fevzi.durgun@usiad.net

Başkan'dan Sizlere

Sevgili Dostlar,

“Elektrik Enerjisinde Ulusal Politika İhtiyacımız” ve “Bölgeler Arası Gelişmişlik Farkları Açısından Türkiye” Raporlarımızdan sonra yayınladığımız Ulusal Su Politikası İhtiyacımızın vurgulandığı “Su Raporu” büyük ilgi gördü. Raporumuza yönelik yoğun talebi karşılayabilmek için ikinci baskı yaptık. Ulusal Sanayici ve İş Adamlarımız ile birlikte ulusal çıkarlarımızın korunması gerektiğine inandığımız alanlarda görüş ve önerilerimizi içerecek sektörel rapor çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu ay kabul edilen Nükleer Enerji ile ilgili yasanın birçok maddesinin ülke çıkarlarımıza karşı bir içerik taşıdığını ve yasanın bu içerikle kabul edildiğini görmekten dolayı büyük üzüntü duyduk.

Enerji üretiminde çeşitlilik yaratarak ülkemizin enerji ihtiyacını daha güvenilir bir şekilde karşılamak üzere hazırlanan bu ve benzeri yasalar kabul edilmeden önce ilgili kesimlerin görüşleri daha fazla dikkate alınmalıdır. Ülkemizin dış ve iç borç yükü ile birlikte artan dış baskı ve yönlendirmelerin etkisini kırabilmek için bu ulusal refleksleri gösterecek kesimlerin canlı tutulmasına ihtiyaç vardır.

Ülkemizin Kuzey Irak açılımlarında uzun vadeli ulusal çıkarlarımız dikkate alınmalı ve bölgedeki ülkelerin sınırlarını değiştirmeye çalışan sömürgeci stratejiler gözden uzak tutulmamalıdır.

TBMM Başkanı Sayın Köksal Toptan'ın yaptığı “PKK terörü 250 milyar dolara mal oldu” açıklaması ülkemizin önüne çıkarılan engelin ekonomik olarak büyüklüğünü görmemiz açısından önemli bir açıklamadır. Kaybedilen canların ve şehitlerimiz ile gazilerimizin kaybının bedeli ise ölçülemez. Bu nedenle Kuzey Irak Politikamızda yeni bir sayfa açma yaklaşımı çok dikkatli ve gerçekçi bir şekilde ele alınmalı ve bu politikanın ülkemizin iç sorunları ile etkileşimi de gözden uzak tutulmamalıdır.

Ekonomimiz uzun dönemdir büyüyen cari açığın ve uygulanan yüksek kurun getirdiği kırılma riskini taşımaktadır. Bu nedenle siyasi ve ekonomik istikrarımızın daha gerçekçi ulusal politikalar uygulanarak oluşturulması her geçen gün daha da önemli hale gelmektedir.

Laik Demokratik Cumhuriyet kurum değerlerinin sulandırılmaya çalışıldığı Yeni Anayasa Taslağı çalışmaları da Cumhuriyet'in ilgili kurum ve kuruluşlarınca dikkatli bir şekilde takip edilmelidir.

Selam ve Saygılarımla

Fevzi Durgun

Nanoteknoloji Devrimi

Mehmet ZAIM
Teknoloji Komisyonu Başkanı

Giriş

Nanoteknoloji, biyoloji, kimya ve fizik gibi temel bilimler ile mühendislik tekniklerinin nanometre (nm: 1nm = metrenin milyarda biri = bir saç kılının yaklaşık olarak yüz binde biri) boyutlarında uygulanmasıdır. Nanoteknoloji maddenin atomik ve moleküler boyutta (1nm-100nm aralığında) kontrol edilmesi, işlenmesi ve bu boyutlardaki aygıtların tasarımı ve üretimi ile ilgilidir. Bu amaçları gerçekleştirmek için gereken malzemelerin, cihazların, tekniklerin ve süreçlerin geliştirilmesi de nanoteknolojinin ilgi alanı içindedir.

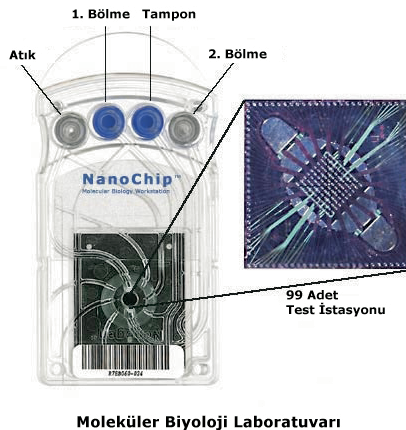
Nanoteknoloji, mevcut bilim ve teknoloji alanlarının nanometre boyutunda uygulanması şeklinde basitçe ifade edilse bile, geleneksel mühendislik ve üretim tekniklerinin hiçbiri bu boyutlarda kullanılabilir değil. Günümüzün en ileri teknolojileri olarak görülen mikro-elektronik, mikro-elektromekanik ya da optik teknolojileri dahi, nanoteknoloji ile kıyaslandığında bilgisayarın yanındaki buğday değirmeni gibi kalıyorlar. Bu nedenle nanoteknolojinin her alanda getireceği yeniliklerle 20-25 yıl içinde büyük bir sanayi devrimine neden olması bekleniyor.

Nanoteknoloji Mevcut Sektörleri Nasıl Etkileyecek?

Nanoteknoloji, günümüzün

problemlerine çok farklı çözümler üretilmesini sağlayacak. Bu çözümler o kadar farklı ki, mevcut sanayi ve hizmet sektörlerinin bilinen yöntemleri iyileştirerek ayakta kalmaları mümkün değil. Daha açık bir ifadeyle, nanoteknoloji devriminin etkileyeceği sektörlerde yenilik (inovasyon) yoluyla değişime ayak uydurmak mümkün değil. Zaten nanoteknoloji gibi devrimsel teknolojilere yıkıcı (disruptive) teknolojiler denmesinin asıl nedeni de bu.

Örneğin tıp alanını ele alalım. Tıbbi tahlil laboratuvarları bir mikroçip boyutuna inecek. İnsanlar evlerinde, topluğa başından daha küçük boyutta bir kan örneğinden tüm tahlillerini gerçekleştirebilecekler; teşhisten sonra tedavi aşamasında hastalıklı hücrelere ilaçlar nano-motora sahip nano-kapsüllerle taşınacak, hastalıklı dokular yapay dokularla onarılabilecek. Bu değişimin tıp sektöründe çalışan ya da bu sektöre malzeme ve hizmet sunan firmaları nasıl etkileyeceğini bir düşünün.



me ve hizmet sunan firmaları nasıl etkileyeceğini bir düşünün.

Diğer bir çarpıcı örnek elektronik alanından verilebilir. Günümüzde mikroçiplerin üretildiği tesislerin ve cihazların boyutları malum. Şimdi gözümüzün önüne masaüstü bilgisayarınızın boyutlarında bir cihaz getirin. İşte geleceğin nanoçip fabrikası. Elektronik cihaz üreticilerinin nanoçiplere sahip olmak için bunları satın almak yerine nanoçip fabrikalarını kendi tesislerinde kurduklarını düşünün. Yalnızca ihtiyaç duydukları tasarımı bir nanoteknoloji mühendislik ofisinde gerçekleştiriyorlar. Daha sonra bu tasarım fabrikalarındaki üretim cihazına yükleniyor ve nanoçipler üretilmeye başlanıyor. Bu yüzyılın ortalarına doğru böyle bir senaryonun gerçek olma olasılığı oldukça artmış olacak.

Nanoteknoloji kimya sektöründe nano-parçacık içeren katalizörlerin; çevre alanından hassas filtre ve atık arıtma işlemlerinin; enerji alanında daha düşük güç harcayan aydınlatma sistemlerinin ve yüksek verimli pillerin; bilgi ve iletişim alanında gelişmiş yarıiletken ve optoelektronik devrelerin, quantum bilgisayarların; havacılık ve uzay alanında ileri malzemelerin geliştirilmesini sağlayacak.

Bu örnekleri ve senaryoları çoğaltmak mümkün. Ülkeler ve sanayileri ya bu devrime hazır olacaklar, ya da ellerindeki buğday değirmenleri ile

yükte ağır pahada hafif ürünler üretmek ayakta kalmaya çalışacaklar.

Ekonomilerin Hazırlık Stratejileri

Günlük hayatımızda, uzun süre saklanabilen gıda paketlemesinde, kendi kendini temizleyen yüzey kaplamalarında, güneş gözlüklerinden, tekstil ve kozmetiğe kadar her alanda nanoteknolojinin izlerini görmeye başladık. Nanoteknoloji pazarı şimdiden büyük gelişmeler kaydediyor. Önümüzdeki beş yıl içinde bazı alanlarda ulaşılması beklenen pazar büyüklükleri şöyle*:

- Nano-elektronik: 2010 yılında 4,2 Milyar Dolar

- Nano-gıda: 2010 yılında 20,4 Milyar Dolar

- Nano-tekstil: 2012 yılında 115 Milyar Dolar

ABD'de 2003 yılında "21st Century Nanotechnology Research and Development Act" isimli yasa yürürlüğe girdi. Bu yasa ile nanoteknoloji araştırmaları bir devlet politikası temeline oturtuldu. Günümüzde bu alandaki araştırmalar koordineli bir biçimde "National Nanotechnology Initiative" isimli şemsiye yapı altında sürdürülüyor. Bu yapı altında 26 kamu kuruluşu koordineli bir biçimde çalışıyorlar. Bunlardan 13 tanesinin araştırma bütçesi var. 2001-2006 yılları arasında bu kuruluşların gerçekleşen nanoteknoloji araştırma bütçeleri toplamı 4,33 Milyar Dolar düzeyinde. 2007 ve 2008 tahmini bütçeleri ile bu rakamın toplamda 7 Milyar Doları aşması öngörülüyor. Özel sektör kaynakları da dikkate alındığında ABD'de nanoteknoloji araştırmalarına ayrılan kaynağın yıllık 4 Milyar Dolar düzeyine ulaştığı tahmin ediliyor.

AB'nin, 7 Çerçeve Program kapsamında, 2007-2013 yılları arasında nanobilim, nanoteknoloji, malzeme ve yeni üretim teknolojileri için ayırdığı araştırma bütçesi yaklaşık 3,5 Milyar Avro. (6. Çerçeve Program döneminde bu bütçe yaklaşık 1,4 Milyar Avroydu). AB'ye üye ülkelerin ulusal araştırma bütçeleri ile özel sektör araştırma bütçeleri de dikkate alınır sa bu alana ayrılan kaynağın ne düzeylere ulaşmış olduğu anlaşılabilir.

Bir çalışmada 2005 yılı itibarıyla,

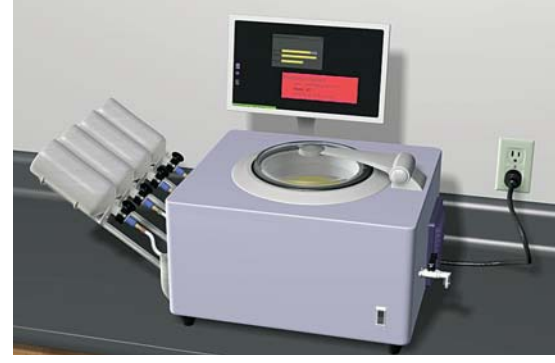
AB+İsviçre'nin yıllık 1 Milyar Dolar sınırına yaklaştığı ifade ediliyor. Japonya da tek başına bu sınırı aşmış durumda. Yukarıda adı geçen ülkeler dışında kalan dünya ülkelerinin toplam nanoteknoloji ArGe harcamaları yıllık 1 Milyar Dolar düzeyine yaklaşıyor.

Türkiye'deki durumu da kısaca şöyle özetleyebiliriz: TÜBİTAK Vizyon 2023 Projesi kapsamında nanobilim ve nanoteknoloji alanında Türkiye'nin stratejileri ortaya konmuştu. Nanoteknoloji TÜBİTAK ve DPT tarafından desteklenecek öncelikli alanlardan biridir. Türkiye'de son dönemde nanoteknoloji konusunda yapılan çalışmaların en önemlisi DPT-Bilkent Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi'nin (UNAM) kuruluşu. UNAM ile ilgili bilgiye <http://www.nano.org.tr> adresinden erişilebilir. Türkiye ile ilgili genel bir değerlendirme yapmak gerekirse; çalışmaların henüz akademik düzeyde olduğu söylenebilir. Nanoteknoloji ürünleri için anlamlı bir Türkiye pazarından ya da özel sektörün ayırdığı anlamlı bir ArGe kaynağından söz etmek için henüz erken.

Tehlikelerine de Hazırlıklı Olunmalı

Nanoteknolojinin ekonomik ve sosyal yaşam üzerinde çok büyük değişimlere neden olacağı herkes tarafından kabul ediliyor. Bu yeni teknolojinin beraberinde getireceği tehlikelere de dikkat çekiliyor. Bir anlamda "bireysel üretim" teknolojisi olarak da değerlendirilebilecek bu teknolojinin ekonomide ve çalışma hayatında neden olacağı yıkıcı değişimlerin yaratacağı tehlikeler bunlar arasında en masum olanları. Diğer uçtaki tehditler arasında ise nanoparçacıkların sağlığa ve çevreye olabilecek zararlı etkileri ya da nano-silahlar sayılıyor.

Örneğin başta EPA (Environment Protection Agency-Çevre Koruma Örgütü) olmak üzere ABD'de çok sayıda laboratuvar nanoparçacık içeren ürünlerin risk haritasını ortaya çıkartmaya çalışıyor. Son yapılan bir çalışmaya göre şu anda dünyada 15 ülkede nanoparçacık içeren 270 kozmetik ürün pazarlanıyor. Kozmetik sanayi resmi kurumlar tarafından



ciddi bir düzenlemeye tabi tutulmadığı için pek çok insan farkında olmadan nano-parçacıklara maruz kalıyor. Bu boşluktan yararlanan pek çok şirket, ürünlerinin içinde nano-parçacık bulunduğuna ilişkin tüketiciyi bilgilendirmeyi ihmal ediyor. ABD'de Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) şu anda kozmetikte nano-parçacık kullanımını düzenleyen bir lisans sistemini devreye sokmayı planlıyor. OECD de kendi içinde "İmal Edilmiş Nanomalzemelerin Emniyeti" başlığı altında özel bir çalışma yürütüyor. Nanoteknolojinin potansiyel fayda ve riskleri konusundaki ayrıntılı bilgi CRN'nin (Center for Responsible Nanotechnology) web sayfalarında (<http://crnano.org>) mevcut.

Sonuç

Nanoteknoloji, tıpkı elektronik devrimi gibi, günlük yaşantımız ve dünya ekonomileri üzerinde devrimsel etkileri olacak yeni bir teknoloji dalgası. Bir tsunami gibi ülkelere, şirketlere ve bireylere doğru yaklaşıyor. Henüz etkilerini hissetmiyor olabiliriz. Ancak bu gelen dalganın büyüklüğünü anlamamamız için mazeret olamaz. Her alanda ve her boyutta bu dalgaya hazırlanmamız gerekiyor. Ülke boyutunda bilim, teknoloji, sanayi, eğitim, v.b. politikalarımızı ve stratejilerimizi gözden geçirmemiz gerekiyor. İşletme boyutunda ise nanoteknoloji konusunda önce bilgi sahibi olmalı, bu yeni alanın işletmemize yapacağı etkileri anlamalı, sonrasında gerekiyorsa firma hazırlık stratejilerimizi geliştirmeliyiz. Bunu yalnız gelen dalganın yıkıcı etkisinden korunmak için değil, bu dalganın yaratacağı yeni fırsatları değerlendirmek için yapmalıyız.

(*) Kaynak: Teknoport
www.teknoport.com.tr

Nanoteknoloji: Ölçek Meselesi

Mahmut KİPER

Sanayi ve Teknoloji Politikaları
Çalışma Grubu

Giriş:

Yazının başlığı, Amerikan Ulusal Nanoteknoloji İnsiyatifi tarafından kaleme alınan bir değerlendirme raporundan alınmıştır. Gerçekten de nanoteknoloji bir ölçeği tarif etmektedir. Hernekadar biz bu ölçeği göremsek de sonuçlarını ve etkilerini epeydir görmekteyiz. Onlarca bira kolisini saran incecik bir naylon ambalajın bu ağırlığı nasıl taşıdığını merak edenlerimiz olmuştur. Bu naylon ambalajın üretim aşamalarında kullanılan bazı nanomalzemeler, bu mukavemeti sağlamaktadır. Nanogüçlendirilmiş ambalaj malzemeleri şimdilik 3 milyon libre'lik bir dayanıma sahip. 2011 yılında ambalaj malzemelerinde 100 milyon lb.'lik bir dayanca ulaşılaacağı öngörülmektedir. (Nanotechweb.org)

Nanoteknoloji Nedir:

Yazının başlığında belirtildiği gibi, nanoteknoloji temelde bir ölçeği ifade etmektedir. Çok kısaca nesnelerin nano ölçekte imaline olanak veren her teknolojiyi bu kategoriye sokmak yanlış olmayacaktır. Nanometre(nm), metrenin milyarda biri kadar bir uzunluk ölçüsüdür. Diğer bir deyişle, 1 nanometre, milimetre-

nin milyonda, mikronun ise binde birini ifade eder.

Nanoteknoloji ile ilgili çalışmaların 0.1-100 nanometre(nm) arasında yoğunlaştığını belirtmekte yarar var. İnsanın genetik malzemesi sayılabilecek DNA'nın çapının 2.5 nm., kırmızı kan hücresinin boyunun ise bundan 1000 kez daha büyük (2.5 mikrometre) olduğunu söylersek, nanoteknolojiler ile çalışılan büyüklüklerin aslında ne denli küçük olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Bu ölçekler atomik ve moleküler ölçekler aynı zamanda. Bundan hareketle bir diğer nanoteknoloji tanımı şöyle;

'Bir şeyleri – bu şey ölçme, tahminleme, gözlemlenme ya da üretme olabilir- atomik ve moleküler ölçekte yapabilme yeteneği ve ortaya çıkan yenilik veya uygulamaların gene bu ölçekte özümsemesi'.

Belli bir disiplinle ilişkilendirilmediği ve disiplinlerarası bir özellik gösterdiği için nanoteknolojiyi karakterize edebilmek oldukça güçtür. Buna rağmen şayet üretim yöntemlerine dayanan bir karakterizasyon yapılması istenirse; yukarıdan aşağıya (top-down) ve alttan üste (bottom-up) şeklinde bir kategorizasyon yapmak mümkündür (Saxl,2000).

Yukarıdan aşağı yönteminde, nanoölçekte yapıların özel makina ve/veya oyma teknolojileri ile imali kastedilmektedir. Ancak buradaki uy-

gulamaların minyatürizasyondan çok daha farklı olduğunu ve nanoölçekte artık fiziğin farklı kurallarının devreye gireceğini belirtmekte yarar vardır.

Altan üste nanoteknoloji uygulamalarında ise, yeni organik ya da inorganik yapılar atom atom ya da molekül molekül dizilerek elde edilir.

Elektrik ya da internet gibi, nanoteknolojinin de, pekçok alandaki gelişmeye öncülük eden, yol açan ya da olanaklı kılan (enabling technology) özellikleri olduğunda artık herkes hemfikir.

Nanoteknolojinin

Bugünü ve Yarını:

Nanoteknolojik ilk uygulamalar mikroyongaların (microchip) depolama kapasitesini yükseltmek amacıyla kullanılmaya başlandı. Tıp ve eczacılık alanında hem teşhis ve hem tedavi amaçlı nanoteknoloji uygulamalarında da büyük ilerlemeler kaydedildi. Nanoteknolojideki gelişmelere paralel olarak bu teknolojilerde olduğu kadar başta enerji-özellekle yeni güneş pilleri ve aydınlatma- ve savunma olmak üzere pek çok teknolojiye dramatik değişiklikler öngörülmektedir.

Nanoteknoloji, nesnelerin nanoölçekte imali ile ilgili olduğu için çalışmaların yoğunlukla nanomalzemelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Malzeme bilim ve teknolojilerindeki nanoölçekteki çalışmaların nanotek-

noloji uygulamalarının temelini oluşturacağı belirtilmektedir (Saxl,2000). Gerçekten de nanomalzeme alanında, yeni malzemelerden kaplamalara kadar çok büyük ilerlemeler kaydedilmiştir.

Örneğin, geliştirilen nanotüpler, çelik malzemenin 1/6 ağırlığında olmasına rağmen 50-100 kez daha fazla dayanıma sahiptir. İlk önceleri kompozit malzeme geliştirmede kullanılan nanotüplerin, 10-15 yıl içinde uzay asansörleri teorisi için gerekli taşıyıcı kablo dayanımına sahip olacağı tahmin edilmektedir (Coven,2002).

Nanoteknoloji alanındaki bilimsel çalışmalara ayrılan kaynaklar çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu alana sadece ABD’de 2002 yılında 2 milyar USD’nin üstünde kaynak ayrılmıştır. Japonya ve AB’de de buna yakın kaynaklar ayrılmaktadır.

Bu alanda sürdürülen temel bilimler ve teknolojik Ar-Ge çalışmaları ivmesel bir hızla artmaktadır. Özellikle temel araştırmalarda referans alınan Science Citation Index (SCI) veritabanı esas alınarak yapılan bir araştırmaya göre; 1989-1998 yılları arasında nanoteknoloji alanındaki yayınlarda yıllık artış hızı %27 gibi olağanüstü bir rakama ulaşmıştır. Bu çalışmaların 1/4’ü ABD’de yapılmaktadır. ABD, Japonya, Çin, Rusya, Fransa ve İngiltere toplam araştırmaların %70’ine sahiptir.

Bu büyüklüklerde yapılan Ar-Ge çalışmalarında elde edilen sonuçların günlük hayata da hızla gireceğini tahmin etmek hiç de zor değildir. Nitekim, girişte bahsedilen Amerikan Ulusal Nanoteknoloji İnisyatifi Değerlendirme Komitesi tarafından yayımlanan makalede, 2014 yılına kadar nanoteknoloji ürünlerinin günlük yaşamın pek çok alanına gireceği ve küresel yıllık cirosunun 2,6 trilyon doları bulacağı öngörülmektedir.

Toplumsal, Çevresel ve Etik Etkiler:

Amerikan Ulusal Nanoteknoloji İnisyatifi Raporu’nda nanoteknolojinin toplumsal ve etik sorumluluklar çerçevesinde geliştirilebilmesi için çevre, sağlık ve güvenlik üzerindeki etkilerinin daha geniş araştırılması

gerektiği kaydedilmekte ve ancak bilim adamları, mühendisler, sosyal bilimciler, toksikolojistler, politikaçılar ve sivil toplum kuruluşlarının geniş katılımıyla nanoteknolojinin etik ve sosyal etkileri hakkında sonuçlara varılabileceği ifade edilmektedir.

Gerçekten de nanoteknolojinin çevresel etkileri, birey ve toplum üzerindeki toksikolojik etkileri hakkında yeterli bilgi yoktur. Eksoz atıkları ,vücudumuza sürdüğümüz krem vb. nanoteknolojik ürünler ile insan vücuduna nüfuz edecek nanoparçacıkların immün sisteme etkileri henüz bilinmemektedir. Nanoteknoloji geliştirmeye ayrılan muazzam kaynaklara karşın onların etkilerini araştırmaya ayrılan kaynaklar henüz yok denecek kadar azdır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç:

Bazı konulardaki Ar-Ge çalışmaları ve ilerlemeleri toplumsal beklenti ve pazar yönlendirir. Bu kapsamları ‘Pazar Çekmeli(market pull)’ ya da ‘Pazar Yönlendirmeli (market led)’ olarak adlandırmak mümkündür.

Bazı alanlarda ise toplum ya da pazarın gelişmelerle ilgili çok büyük beklenti ve yönlendirmesi yoktur. Ancak, potansiyeli görüp, teknolojik gelişmeler sağlanarak Pazar oluşturulmaya çalışılır. Bu kapsamdaki çalışmalara ise ‘teknoloji itmeli (technology push)’ demek yanlış olmaz. Nanoteknoloji alanındaki çalışmalara

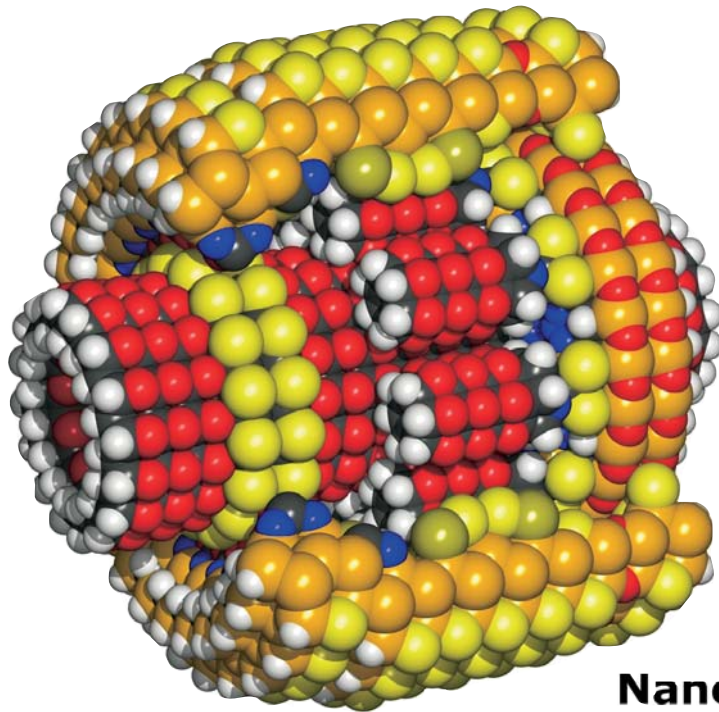
rı bu ikinci kategoriye sokmak mümkündür.

Teker teker belirli alanlarda teknolojik tahminler yapabiliyoruz. Örneğin bilgisayarlar daha hızlı ve yüksek bellek kapasiteli olacak. Birçok hastalığı tedavi eden ilaçlar ya da yöntemler bulunacak. Ancak, bu gelişmeleri olanaklı kılacak teknolojilerin başında gelen nanoteknolojiler konusunda pek çok bilinmeyen de var. Bu bilinmeyenleri bilinir kılmak ve olumsuz etkilerden korumak için de kaynak ayrılması çok önemli.

Nanoteknoloji araştırmalarında hem ayrılan pay hem bu alandaki toplam patent sayısı vb. ölçülebilir değerlerde öncü olan ABD’nin ve diğer bazı ülkelerin bu gelişmeleri hatta öncelikle askeri amaçlarla da kullanacağı düşünüldüğünde özellikle etik değerler ve uygulamalar konusunda da ‘global’ çalışmalar yapılmasında büyük fayda görülmektedir.

Kaynaklar:

- Arnall,A., Future Technologies, Today’s Choices, Environmental Trust, 2003
- Coven,R., Ribbon to the Stars, Science News, 2002
- Nanotechweb.org
- Saxl, O., Opportunities for Industry in teh Application of Nanotechnology, London Office of S&T, 2000
- <http://www.nano.gov>



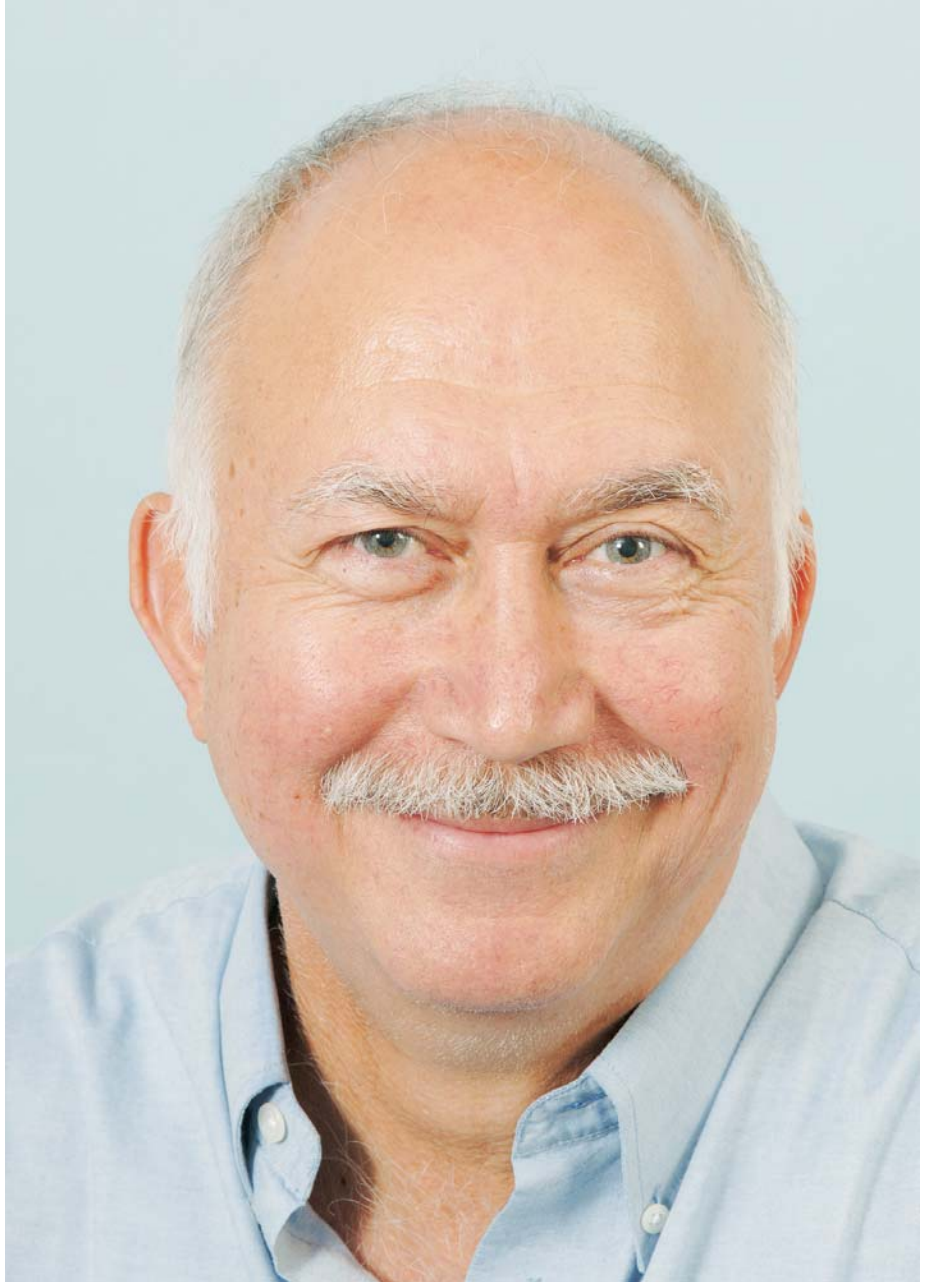
Nano-Dişli

İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsü (ETH) ve Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Mehmet Erbudak:

“Tek Umudumuz Nanoteknoloji”

Oktan Erdikmen

Prof. Dr. Erbudak, Osmanlı'nın sanayi devrimlerine ayak uyduramamasından dolayı bu alanda rekabete girme şansımızı en başından kaçırdığımızın altını çizerek, Nanoteknoloji açılımının Türk bilim, teknoloji ve sanayi alanları için büyük bir fırsat olduğunu ifade etti. Türkiye'nin kalkınma yolunun Nanoteknolojiden geçtiğini belirten Erbudak, “Gerekli insan kaynağımız ve alt yapımız var. Gelişme için sanayiciler bilimsel çalışmaları desteklemeli” şeklinde konuştu.



Nanoteknoloji yalnızca “daha küçük” mü demek yoksa tekniğin uygulanmasında farklı yaklaşımlar mı söz konusu?

Nano sözcüğü “cüce” anlamına gelir. Sayılarda, milyarda bir anlamında birimlerin önünde kullanılır. Nanometre, metrenin milyarda biridir. İlginç yanı ise, tüm maddeleri oluşturan atomların boyutları bu mertebededir. Nanometre duyarlılıkta bir mikroskop, atomları dolaysız olarak görüntüleyebilir. Gerçekten bu özelliğe sahip taramalı tünelleme ve atomsal kuvvet mikroskopları 1980’lerden beri devamlı geliştirilmekte, temel bilimlerin hizmetinde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu mikroskoplar genelde hem bizi nanometre düzeyindeki bilinmeyen boyutlara götürüp araştırmalarımızı atom düzeyinde yapmamıza yardım etmektedirler, hem de o boyutta maddelerin atomlarını bilinçli ve kontrollü bir şekilde etkileyip yapay özellikler oluşturmamızı sağlamaktadırlar. Bize nanometreyi gösteren mikroskobun Heiri Rohrer tarafından keşfi, nanoteknolojideki büyük atılımı tetiklemiştir.

Nano dünyasının ana özelliği, kullandığımız aygıtların küçülmelerinden dolayı çok fazla sayıda işlemcinin sınırlı bir hacme sığması değildir. Parçacıklar küçüldükçe temel özelliklerinde çarpıcı değişiklikler gözlenmektedir. Nanometre boyutlarına gelindiğinde, klasik davranışlar yerlerini kuantum etkileşmelerine bırakmakta, enerji kayıpları azalmaktadır. Atomal yapıların özgül mukavemetleri beklenmeyen düzeylere çıkıyorlar, elektronlar hızlanıyor, katalizator-ler seçicilik kazanıyor, beklenmeyen atomlar manyetik oluveriyorlar. İşte nanometrik boydaki malzemelerle, ortaya çıkan yepyeni özellikleri verimli bir şekilde birleştirip, klasik teknolojide erişemediğimiz verimliliklerde yaratılan uygulamalara nanoteknoloji denilmektedir. Hedef, büyüklükleri 100 nanometreye kadar olan parçacıkların çok değişik kimyasal, elektriksel ve optik özelliklerinden dolayı çok büyük bilimsel ve teknolojik potansiyele sahip olmalarından yararlanmaktır.

Günümüzde nanoteknoloji hangi düzeyde ve nerelerde kullanılıyor?

Bugün kullanılan, geliştirilmekte

olan ve öngörülen nanoteknoloji uygulamalarına bir çok örnek var. Bunlar iki türde gerçekleşmededir. Birincisi, doğada gözlediğimiz olgulardan esinlenip, onları yapay olarak uyarlamamızdan oluşur. Buna örnek, düz yüzeylere yapışabilen kertenkele ayağı, kirlenmeyen nilüfer yaprağı, yara tutmayan köpek balığı derisi, mavi ışık yayan kelebek kanadı veya tavus kuşu tüyü. İkinci grup ise, temel bilim araştırma sonuçlarının uygulamaya geçirilmesi. Tıbbi konuda yapılan gelişmeler insanlığı en çok ilgilendirenleridir; özellikle gelişmiş ülkelerin verilerine göre insanların % 25’inin ölüm nedeninin kanser olduğu göz önünde bulundurulduğunda. Berlin Üniversitesi’nin Charité Hastahanesi’nde Andreas Jordan, beyin tümör hücrelerini, civarlarına yolladığı, içinde manyetik bir bileşke olan özel bir molekül ile besliyor. Tedavi edilen kişiye daha sonra genliği devamlı değişen bir manyetik alan uyguluyor. Manyetik parçacıklar ısınıp, kanserli hücreleri pişiriyor ve yok olmalarını sağlıyor. Jordan’ın prostat kanseri çalışmaları daha tıp safhasında.

Texas Rice Üniversitesi’nden Wadiah Arap ve Renata Pasqualini de nanometre boyutunda birkaç atomdan oluşan altın parçacıklarının akyuvarlara yakalanmadan vücuttaki hasta hücrelere ulaşabildiğini bulmuşlar. Böylece işlevi olan bir proteini veya taxol gibi kanser hücre zehirini altın topağına yükleyip kan dolaşım sistemimize verdiklerinde, tedaviyi tam yerinde yapabiliyorlar.

Yüzeylerin sürtünme katsayısı, nanometrik karbon parçacıklarının yüzeye uygulanması ile önemli ve kontrollü bir şekilde düşürülebilir. Bu şekilde enerji harcaması azaltılabiliyor.

Dizel veya benzin motorları ve kömürlü ışık kaynakları atıklarında bulunan karbon parçacıkları, nanometre çapında binlerce nanometre uzunluğunda silindirik şeklinde oldukları için nanotüp adını almışlar. Nanotübe bir pil ile uygulanan gerilim düşük de olsa, tüpün çapı çok küçük olduğu için etrafında yarattığı elektrik alanı çok yüksek olur. Bu durumdan faydalanan gaz sensörleri veya ışıklı göstergeler yıllardır kullanılmaktadır.

Elektronların nanometrik boylara hapsedilmesinden doğan ve atom fiziğini anımsatan özelliklerinden yararlanılarak gerçekleştirilen ışık kaynakları veya elektronik devre elemanları bugün geniş kullanım alanları bulmaktadır.

Islanmayan, kir tutmayan ve bakterileri iten veya yok eden dokumalar geliştirilmektedir. Nanometrik boyutlardaki çok katmanlı parçacıklar, ısı yalıtması gerektiren ambalajlarda yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Kuruyan boya yüzeyinin nanometrik boyutlarda kendi kendine ve özel bir şekilde şekillenmesi sonucu, bakım gerektirmeyen bina cepheleri, yosun tutmayan tekne yüzeyleri teker teker gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’nin bu alandaki konumu nedir?

Türkiye hiçbir zaman sanayide söz sahibi olamamış, Osmanlı’dan beri süregelen yabancı hakimiyeti altında tüm kaynaklarını harcayarak ya teknoloji satın almış ya da montaj sanayisine yönelmiştir. Bu çabaları da geçen yüzyılın sonunda dünyanın değişik yerlerinde ortaya çıkan ucuz insan gücüne yenilmektedir. Konu olan dokuma, otomotiv, kimya, ilaç, gıda sanayileridir. Devletin özelleştirme eğilimiyle birçok büyük işletmeler yabancıların eline geçmektedir. Dinamik toplumumuz, gelişmiş dünyanın eğlence ürünlerini kullanmak için yarışmakta, bunları elde etmek için tüm varlığını harcamaya hazır bir duruma gelmektedir. Tek umudumuz, yeni gelişmekte olan nanoteknolojiye ayak uydurmaktır. Bu aşama, alışlagelmiş teknolojilerin önüne “nano” sözcüğünü eklemekle olmamalıdır. Gerçekten bu dalda atılım yapmak için birçok koşul yerine getirilmiş durumdadır. Temel konularda Devlet Planlama Teşkilatı’nın güdümü ile Bilkent Üniversitesi’nin Ulusal Nanoteknoloji Merkezi’nde Salim Çıracı yönetiminde hızlı adımlar atılırken, Ahmet Oral tarafından üretilen mikroskoplar, yurt dışına bağımlı kalmadan nanometrik boyutlardaki çalışmalara olanak sağladılar. Bu konularda başarılı araştırma ve buluşlarıyla yurt dışında isim yapmış uzmanlardan İlhan Aksay, Ali Erdemir, Ataç İmamoğlu, Re-

Mehmet Erbudak Kimdir?

Alman Lisesi'nden sonra Robert Kolej Elektrik Mühendisliği bölümünü bitiren Erbudak, doktorasını 1972 yılında Yale Üniversitesi'nde "Deneysel Fizik" üzerine yaptı. Harvard ve MIT'de çalışmalarda bulunan Erbudak, ODTÜ'den 1979 yılında Doçentlik, ETH (İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsü) ve Boğaziçi Üniversitesi'nden 2005 yılında Profesörlük unvanlarını aldı. Çalışmalarında kullandığı birçok yöntemi ve gereci kendisi geliştiren Erbudak, araştırma alanlarında dersler veriyor ve yüksek düzey öğrencilerin yetişmelerine katkıda bulunuyor. Amatör olarak astronomi, yelken ve basketbolla uğraşan Erbudak, evli ve iki çocuk babası.

fik Kortan, Taner Yıldırım gibi kişiler Türkiye'de nanoteknolojinin atılım yapmasına ön ayak olabilecek insan kaynağını sağlayabilirler.

Son zamanlarda yapılan bazı buluşlar çok cesaret vericidir. 2006 yılının sonlarında Salim Çıracı ve NIST'ten Taner Yıldırım'ın yönettiği kuramsal bir çalışmaya göre, titanyum ile kaplanan bir karbon topağının yüzeyine kendi ağırlığının % 14'ü kadar hidrojen molekülü bağlanıyor. Bu miktar bugüne kadar gerçekleştirilen hidrojen depolama uğraşlarının çok çok üzerinde bir değer. Hidrojen, yandığı zaman kolay kullanılabilir enerji çıkarıyor, artığı ise temiz su. Başka bir deyimle, geleceğin ideal yakıtı. Tek sorun depolama olduğu için bu konuda yoğun çalışmalar var. O nedenle Çıracı ve Yıldırım'ın buluşları devrimsel nitelikte. Nitekim, 16 Kasım 2007 haberine göre, Virginia Üniversitesi'nden Adam Phillips ve Bella ve Shivaram etilen gazı içinde titanyumu lazer kullanarak buharlaştırıyor ve ortaya çıkan yüzeye hidrojen gazı uyguluyorlar. Beklenildiği gibi, hidrojenin etkisi ile ağırlık % 14 artıyor. Gördüğümüz gibi, Türk asıllı araştırmacıların nanobilim konusunda çok ileri fikirleri olabiliyor. Ancak eğitim sistemimizde araştırmaya gerektiği kadar değer verilmemektedir. Bundan dolayı okullarımızda yetişen öğrencilerde yeni bir şey bulma merakı, bir araştırma kültürü oluşmamaktadır. Bunun yanı sıra, araştırma alt yapımız yok denilecek kadar eksiktir. Nasıl ki Osmanlı Devleti sanayi devrimini, 70'li yılların bocalayan Türkiye'si de mikroelektronik devrimini kaçırmıştır ve bunun sonucu olarak da gereksinim duyduğumuz yüksek teknoloji ürünlerine ödediğimiz değerler üretimimizin üstünde olup bizi bağımlı kılmaktadır, gelecekte dünya-

da alacağımız yer de nanobilime verdiğimiz önem ve geliştirdiğimiz nanoteknoloji ile ölçülecektir. Bilkent Üniversitesi'nin nanoteknoloji atılımının Devlet Planlama Teşkilatı tarafından desteklenmesi çok olumlu bir girişim. Ancak Finlandiya, İsveç, İsveçre veya Norveç'te olduğu gibi sanayi şirketlerinin okullara ve araştırma merkezlerine doğrudan yapacağı yardım hem daha isabetli olacak hem de dolaysız olarak tam gereksinime hitap edebilecektir.

Nanoteknolojinin potansiyel sivil ve askeri uygulamaları neler?

Askeri uygulamalar değişik konuları kapsarlar. İlk akla gelenin güçlü ve verimli tahrip olanakları olmasına karşın, insan gücüne dayalı işlevler, düşmanı algılama, oyalama taktikleri unutulmamalıdır. Özel optik aygıtlar, ayna, mercek gibi parçalar, alışılmamış devre elemanları nanofotonik kullanılarak geliştirilebilir, algılama ve haberleşmede kullanılabilir. Bilkent Üniversitesi'nde Ekmel Özbay'ın uğraşları dünya çapında sonuçlar vermektedir. Yüzey sürtünme katsayısı düşürüldüğü için yağ gereksinimi olmadan çalışan ve hidrojen enerjisinden güç alan motorlar çekirdek enerjisi gerekmeden taşıtları harekete geçirebilirler. ABD'de öngörülen uygulama daha çok askerlerin kıyafetleri ile ilgili. Kir tutmayan ve bakterileri yaklaştırmayan kumaştan yapılmış iç çamaşırlarımıza yüklenmiş sensorlar, sıcaklığımızı, nabzımızı, hatta kan basıncımızı devamlı gözleyecekler, bu bilgileri hem depolayıp hem de merkeze bildireceklerdir. Üsteki giysiler ise, gerekli enerjiyi çevreden toplayacak, kişiye yumuşak taraflarını çevirmiş oldukları gibi dışarıya doğru bir zırh işlevi yapacaklar. Bu düşünceler birer ütopya olabilir; ger-

çek olan, aynen sivil dünyada olduğu gibi, askeri uygulamaların başında da verimli enerji kaynaklarının gelmekte olduğudur.

Biyoteknolojide olduğu gibi konunun bir etik boyutu mevcut mu?

Bugün piyasada nanoteknolojiye dayandığı söylenen 500'den fazla malzeme var. ABD'de nanoteknoloji cirosunun 2010'lu yıllarda 1000 milyara ulaşacağı öngörülmekte. Bu gelişmeye karşı çıkabilecek ve gerçekten kaygılanmamız gereken iki konu var. Birincisi sağlık, ikincisi çevre. İkisi birden nanoteknolojinin ahlaki (etik) boyutunu oluşturmaktalar. Nanometrik boyutlardaki parçacıklar, deri, solunum veya sindirim yolları ile vücudumuza, hatta hücrelerimize girebilirler; kanımıza, iliklerimize karışabilir, lenflere, kalbe, sinir merkezlerine ve beyne ulaşabilirler. Değişik nano parçacıkların bu yollarla insanları ve diğer canlıları nasıl etkileyecekleri hakkında en ufak bilgimiz dahi yok. Ancak parçacıklar çok ufak olduklarından, yüzey alanlarının hacimlerine olan oranı çok büyüktür. Bu nedenle, parçacıkların, büyükken zararsız olsalar bile, kimyasal aktiviteleri çok yükselir, oksitleyici işlevleri kontrol dışına çıkar. Amyant uzun yıllar en gözde ısı yalıtkanı olarak çok sık kullanıldı. Üzücü bir şekilde ve zaman çok geçtikten sonra, amyantın kanserojen etkisi öğrenildi. Karbon nanotüpleri, iğneli amyant molekülüne çok benzerler; zararları ise bilinmemektedir. Çinkooksidinin hücrelerimize amyantın yaptığı gibi zarar verdiği, kozmetik ürünlerde kullanılan titandioksidinin beynimizde serbest radikaller yarattığı bilinmektedir. Bunun gibi demiroksidi parçacıkları akciğer hücrelerini kötü etkilemektedirler. Almanya'da Nanopool şirketinin ürettiği "Magic Nano" adlı banyo spreyi, kullanan 100 kişiyi zehirlediği, nefes darlığı ve akciğer ödemi yarattığı için hem üreticiyi zarara sokmuş, hem de geniş kitlelerde "nano"lu mallara karşı derin tepkiler yaratmıştır. Tüm nanoparçacıkların insana ve çevreye kötü etkileri olabilir; araştırma yapmadan ve kesin bilgilere ulaşmadan bu konuda varsayımlarda bulunmak yanlış olur.



Kız Genç Odası



Erkek Genç Odası

Evde, ofiste, her yerde yanınızdayız...



Akça Ağaç Ofis



**ECEM
BÜRO DONANIMLARI**

SANAYİ ve TİCARET A.Ş.
Asfaltboyu Mah. Fatih Sultan Cad. No. 4 Habibler-Eyüp-İST.
Tel: (0 212) 595 19 45 - Faks: (0 212) 595 21 37
E-Posta: bilgi@ecemmobilya.com



Bilim ve Teknolojinin Yakın Dansı

Sanayi ve Teknoloji Politikaları Çalışma Grubu

Bilim doğa ile ilgilenir. Diğer bir deyişle, bilim doğanın nasıl işlediğini ve doğa yasalarını bulmaya çalışır. Yerçekimi kanununa göre cisimlerin yere düşeceği nin bilgisini verir. Neden bazı bitkilerin sadece bazı çöllerde yetiştiğini bulma görevini de bilim üstlenmiştir. Ya da oksijenle temas eden çeliğin neden ve nasıl paslandığını, petrolün ne tür kaya formlarının yakınlıklarında oluştuğunu açıklamak hep bilimin işidir.

Bunlar, insanlar olsun olmasın olup biten şeylerdir.

Teknoloji ise insanlık tarihi ile başlamıştır. İki milyon yıl önce silah, araç ve gereçlerin yapılmaya başlandığı taş devri ile başlayan teknoloji evrimi, bronz ve demir çağlarının ardından 1750-1830 yılları arasında insan ve hayvan gücünün çok üstünde işler yapabilen buhar gücünün egemenliği ile özdeşleşen endüstri devrimi ile büyük bir ivme kazanmış, 2000'li yıllarda ise büyük ölçüde bilgi yoğun yapılarla dönüşmüştür.

Bu evrimden de anlaşılacağı üzere teknolojiyi, hayatlarını kolaylaştırmak ve iyileştirmek için insanların kullandığı araç ve sistemleri geliştirebilmenin bilgisi olarak tanımlayabiliriz.

Teknoloji ile ilgili her şeyde insan vardır. İletişimin gelişiminde de, da-

ha çok ve hızlı ürünler üretmede de, daha hızlı ve konforlu seyahat etmede de insan eliyle geliştirilmiş teknolojiler görülür.

Görüldüğü gibi, bilim doğanın nasıl işlediğini anlamayla uğraşırken, teknoloji insan yapımı dünyayla uğraşır yani doğayı dönüştürebilmenin ve ona egemen olabilmenin bilgisidir.

Federico Mayor ve Augusto Forti'nin 'Bilim ve İktidar' kitabının önsözünde Ilya Prigogine giderek birbirinden daha çok yararlanan ve etkileşen bilim-teknoloji ilişkisi için şöyle diyor; "...Çince'de 'doğa' kelimesi 'kendi halinde olan' anlamına gelmektedir. Bunun tersine, Galileo'dan Einstein'a dek Batı bilimi 'doğa yasaları' düşüncesi üzerine temellenmiştir.

Rönesans döneminin Floransalı mimarı ve hümanisti Leon Battista Alberti, 'istedikleri takdirde insanların her şeyi yapabileceğini' iddia ediyordu. Ama insanlar 'her şeyi' nasıl yapabilirler? Yanıt Francis Bacon'dan geldi: Doğa yasalarına boyun eğerek. Ama doğa yasalarına boyun eğmek, bu yasaların neler olduğunu bilinmesini gerektirir. O tarihten bu yana her şeyi bilme ve her şeye gücü yetme düşünceleri birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılı olmayı sürdürdü...."

Bilim ile teknoloji arasındaki ilişki için teknoloji tanımına bakmakta yarar var.

Teknoloji sözlükte şöyle tanımlanmaktadır:

a- bilimin özellikle endüstri veya



ticari amaç için uygulanması,

b- ticari veya endüstriyel amacın gerçekleştirilmesi için bilimsel metod veya materyallerin kullanımı.

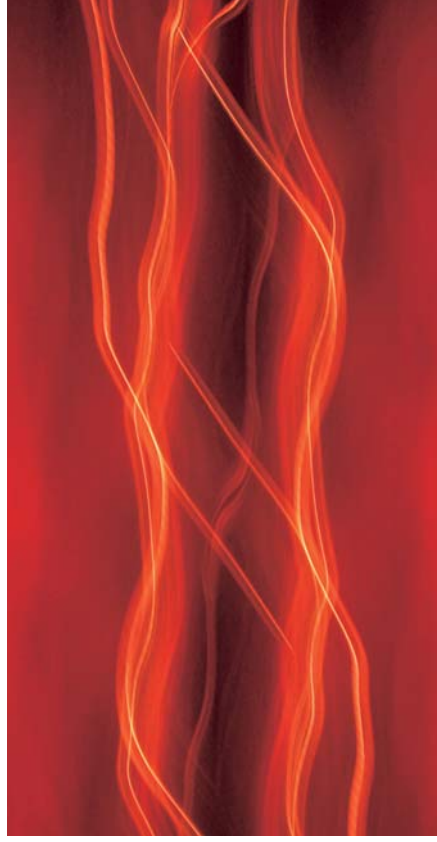
Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı gibi, bilimsel buluşların yol açtığı gelişmelerle kendine yol açmaya çalışırdı teknoloji. Yani, bilim öncü, teknoloji ise artçıydı. Ancak, günümüzde bilim-teknoloji ilişkisinin çok daha içiçe ve karmaşık hale geldiğini görüyoruz. İkili bir sarmal halinde, teknolojik gelişmeler bilimsel araştırmalar için olağanüstü araçlar sağlarken, bilimsel çalışma sonuçlarının yeni ya da daha ileri teknolojiler olarak karşımıza çıkması arasındaki faz farkı artık çok kısa.

Son zamanlarda gözlenen teknolojik gelişmeler ve buna bağlı pek çok değişiklik çoğumuzun kavramakta bile zorlandığı/zorlanacağı şekilde hayatımızı, ilişkilerimizi değiştiriyor. Teknolojideki baş döndürücü gelişmeler yaşamı hızla ama pek çoğumuzun iradesi dışında biçimlendiriyor, pek çok şekilde toplumsal değişimi zorluyor. Örneğin genetik çalışmaları tıba ve tarıma çok büyük katkılar yaptı ve yapmaya devam ediyor. Ama başa çıkılması zor etik sorunlar da yaratıyor. Kaldı ki gelecekteki etkileri de henüz bilinmiyor. Yaşanan değişikliklerin boyut ve etkilerinden pek çoğunun önceden tahmin edilemediği biliniyor. Gelecekte teknolojinin yaratacağı değişiklikleri de şimdiden belki bir miktar tahmin edebiliyoruz ama tümüyle öngöremiyoruz.

Şunu bilmeliyiz ki, bilgi gibi giderek daha çok etkilediği teknoloji için de iyi ya da kötü demek mümkün değildir. Çünkü yararlı ya da zararlı olan teknolojinin uygulandığıdır. Aynı teknoloji tıpta insan hayatını kurtarmak için kullanılırken, savaş araçlarında öldüren bir canavara dönüşebilir. Her iki duruma da karar veren 5 milyar yıllık gezegende 2 milyar yıldır var olan insanlardır.

Özetle, teknoloji tarafsızdır. Onu taraflı yapan insandır.

Oysa, yaşamımıza, insanlığa, doğaya kısaca dünyada sağladığı değişikliklere bakarak bu değişikliklerden kendimizi değil de teknolojiyi sorumlu tutuyor ve o'nu ya kutsu-



yor ya da lanetliyoruz.

Değişimin nedenini neye bağlarsak bağlayalım, hayatımızın ve dünyanın sürekli değiştiği kesin.

Christopher Freeman Yenilik İktisadı (Economics of Industrial Innovation) kitabına aşağıdaki şu sözlerle başlıyor;

'Mikroelektronik ve genetik mühendisliğinin dünyasında, bilim ve teknolojinin iktisadi açıdan önemi anlatmaya çalışmak gerçekten gereksizdir. Teknolojiyi, ister sosyolog Marcuse ya da romancı Simone de Beauvoir gibi, insanoğlunun esaretinin ve yıkılışının aracı, istersek Adam Smith ya da Marx gibi öncelikle özgürlüğü sağlayacak bir güç olarak görelim, hepimiz onun gelişimi ile yakından ilgiliz. Ne kadar istersek isteyelim, onun günlük hayatımız üzerindeki etkisinden, önümüze çıkardığı ahlaki, toplumsal ve ekonomik ikilemlerden kaçamayız. Onu lanetleyebilir, ya da yüceltebiliriz ama yok sayamayız.' (Freeman,1974;15)

Teknolojideki gelişmeler sadece bizim yaşamımızı değil, tükettiği kaynaklar, değişikliğe uğrattığı yaşam tarzı, kültür ve değerler gibi nedenlerle gelecek nesillere bırakacağımız mirası da etkiliyor. Bu sebeple

teknolojiyi farklı boyutlarıyla kavramak daha da önem kazanıyor.

Sonuç olarak, bilimle giderek artan etkileşimiyle, ekonomileri etkileyen özellikleriyle, edinme ve transfer yöntemlerinin etkisiyle, firma ölçeğinden ulusal ölçeğe kadar rekabeti, verimliliği, gelişmişliği ya da geri kalmışlığı belirleyen unsurlarıyla, toplumsal etkileriyle teknoloji, yaşamı hem de giderek artan şekilde değiştirip yeniden düzenlemekte kullanılan etkin bir araca dönüşmüş durumda.

Teknoloji, ekonomi politikalarında da, önemli bir yere sahiptir

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sürdürülebilir kalkınma ve istihdam sorunlarına bulunan çözümlerde teknolojinin çok büyük etkisi olduğu, emek ve sermayenin yanında bir üretim girdisi olarak uzun vadeli ekonomik büyümenin büyük bir kısmını sağladığı gözlenmektedir.

Evet, bilim ve teknoloji arasındaki sınırı ayırmakta giderek daha da zorlanıyoruz. Kuşkusuz bu dünden bugüne hemen oluvermedi. Bu yakınsamayı tetikleyen unsurlar oldukça karmaşık sistem değişikliklerini de barındırmaktadır. Bu karmaşık sistemler içinde yer alan üniversite-sanayi-devlet-toplum-örgütler vb. tarafların arasındaki gene oldukça karmaşık ilişkiler ağındaki gelişmeler hala daha tam olarak açıklanamamaktadır. Çünkü, hem bu gelişmelere yol açan yeni sistemik yaklaşımlar belirtildiği gibi çok karmaşık ve kaotiktir hem de hala daha çok akışkan ve bilinen organizasyon, yönetim vb. yöntemlerle kolayca da izah edilememektedir.

Ancak, hiç kuşkusuz, ulusal planlar yapılırken bu gelişmeler de doğru okunmalı ve sentezlenmeli, olası etkileri belirlenmeli ve politikalar böyle oluşturulmalıdır.

İşte buna katkı sağlar umuduyla, bir sonraki yazımızda çok özetle, bilim-teknoloji arasında 'ikili sarmal' ilişkisine ya da yakınsamaya yol açan sistemik gelişmeleri açıklamaya çalışacağız.

Bir sonraki yazımızda görüşmek dileğiyle....

USİAD, Talat Paşa Komitesi ile KKTC’de

Haber Merkezi

Başkanlığını KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş’ın yaptığı ve adını 1921 yılında Berlin’de Erzincan kökenli Ermeni Taleryan tarafından şehit edilen Talat Paşa’dan alan Talat Paşa

Komitesi, KKTC’de bir dizi etkinlik düzenledi ve temaslarda bulundu. Tüm dünyada sözde Ermeni soykırımı yalanına karşı mücadele eden komite üyeleri, İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, öğretim üyeleri, gazeteciler, işadamları, emekli askerler ve politikacılar görüşmelerde emperyalizmin Türkiye ve KKTC üzerindeki oyunlarına dikkat çekti-

ler. Rus arşivlerinden yararlanılarak ortaya konan belgeleri İngilizce başta olmak üzere çeşitli dillerde kitaplaştırarak dünyaya dağıtan Talat Paşa Komitesi’nin üyeleri, Fransa, Almanya ve İsviçre’deki toplantı ve yürüyüşlerden edindikleri izlenimleri, KKTC’deki soydaşlarımızla paylaştılar. Perinçek’in “soykırımı inkar yasasına” karşı çıktığı için Lo-



zan'da yargılandığını anımsatan komite üyeleri, devletin yapması gerekenleri yapmaya çalıştıklarını söylediler.

1- 4 Kasım tarihleri arasında KKTC'de düzenlenen etkinliklere, 26 sivil toplum örgütünden oluşan KKTC Ulusal Dava Kuruluşları da katkı verdi. "ABD ve AB Destekçilerine Kıbrıs'tan Uyarı" adıyla düzenlenen konferans ve yürüyüşlerde, Türkiye'nin ve KKTC'nin verdiği ortak mücadele kamuoyuna anlatıldı. Yaklaşık 300 kişilik bir topluluk ellerinde KKTC ve Türk bayraklarıyla, sırtlarında altı dilde "Ermeni Soykırımını Yalandır" yazan tişörtleriyle yürüyüşler yaparak, halkı uyardılar.

Program kapsamında ilk gün, Kıbrıs Türk toplumunun ilk lideri Dr. Fazıl Küçük'ün anıt mezarı ziyaret edildi. Ardından Yakın Doğu Üniversitesi'nde düzenlenen panelde. ABD ve AB'nin Kıbrıs üzerindeki planları anlatıldı. İkinci gün KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, Emekli Mücahitler Derneği'nde komite üyelerini kabul etti. Daha sonra KKTC'den katılanlarla birlikte Küçük Kaymaklı Şehitler Abidesi'nden başlatılan yürüyüş, Girne kapısı Atatürk Şehitliği'nde son buldu. Yürüyüşten sonra Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne geçilerek "KKTC'de Uygulanması Gereken Politikalar" adlı konferans düzenlendi. Konferanstan sonra Atlılar ve Murat Ağa köylerinde gerçekleştirilen katliamların olduğu bölge ve şehitliklere gidildi. Şehitlikte eşini ve 5 çocuğunu kaybetmiş olan mücahit Kamil Meriç'in anlattıkları tüm heyeti gözyaşlarına boğdu.

Programın son gününde Girne'deki Vuni Otel'de "Ermeni Soykırımını Yalanı ABD Temsilciler Meclisi'nde" konulu konferans gerçekleştirildi. Aynı gün Girne'de Kıbrıs Barış Harekâtı sırasındaki çıkarmanın yapıldığı Karaoğlanoğlu şehitliği ziyaret edildi.

Anlamli dayanışma

Talat Paşa Komitesi'nin etkinliği-ne katılarak bildiri sunan ve konuşma yapanlar arasında Azerbaycan'dan gelen dostlar ve Irak Türkmenleri de vardı. Toplantıların ar-

dından hazırlanan sonuç bildirisini bir basın açıklamasıyla kamuoyuna duyuran Talat Paşa Komitesi Genel Sekreteri Ferit İlsever, Türkiye'nin KKTC'den ve Irak'ın kuzeyinden kuşatıldığını vurgulayarak, kuşatmayı kırmak ve ülkemizi parçalamamak için ABD ve AB'yi durduracaklarını söyledi. Bunun için gereken gücün milli bir hükümetle ortaya çıkarılacağına altını çizen İlsever, çözümün Avrasya birliğinde yattığını ifade etti.

USİAD da oradaydı

Türkiye'nin yararına olan her etkinlikte ön safta, en ön sırada yerini alan derneğimiz de yöneticileri ve danışma kurulu üyeleriyle birlikte etkinliklere katıldı, temaslarda bulundu. USİAD Yönetim Kurulu Üyeleri İbrahim Benli, Osman Günay, Filiz Esen, üyelerimizden Ümit Ülgen ve Burhan Erdiñç tüm programlara katılarak, aynı zamanda derneğimizin görüşlerini de aktarma fırsatı buldular.

Panel ve toplantılarda öne çıkan görüşlerden bazıları şöyle:

Prof. Dr. Tolga Yarman: ABD'nin hedefi OPEC'teki petrolü tüketmek. 1973 petrol krizinde ayağa kalkanlar, bugün petrol 80 dolara çıkınca ses çıkarmıyorlar. Çünkü o dönemdeki alıcılar bugün satıcı oldular. Liberal söylemde bulunanlar bugün örgütlü haydutluk yapmaktalar.

Doç. Dr. Yaşar Hacısalihoğlu: Bir süredir Türkiye'de değer ayrıştırması yaşanıyor. Tarihle toplum arasındaki bağ koparılmaya, zihinler kontrol edilmeye çalışılıyor. Geniş halk kitlelerinin özgüveni çökertiliyor, bu kitleler geleceksiz, hedefsiz bırakılmak isteniyor. Oysa Anadolu renklerin sentezidir. Siyahla beyazın coğrafyası değildir. Mayalanmış bir hamur olan Anadolu'nun dirliğine, birliğine savaş açılmıştır. Emperyalizm, bizim bu en güçlü yanımıza savaş açmıştır. Anadolu tarihte çok ihanet görmüştür ama gene hep kazanan Anadolu olmuştur. Televizyonlarda KKTC'nin Türkiye için stratejik öneminin kalmadığını söyleyen bazı gazeteci ve akademisyenler var. Ama bunlar adanın İngiltere için neden

stratejik öneminin devam ettiğini açıklayamıyorlar. Bir adadan iki devlet çıkmaz diye bir kural yok. Ne yapıldıysa olmadı. Bu iki devlet bir arada yaşamak istemiyorsa, bu ısrarcı tutum neden?

Ahmet Akgül (Milli Çözüm Dergisi Genel Yayın Yönetmeni): KKTC ile Suriye arasında karşılıklı gemi seferleri başlatan Suriye'ye teşekkür etmeliyiz. Talat Paşa Komitesi'nin bir çıkarma da Şam'a yapmasını öneriyorum.

Doç. Dr. Emin Gürses: Emperyalizm milli devletlere saldırıyor. Bizim milli devletimizi oluşturan Kemalizm'dir, Kemalist devlettir. Hırant Dink'in öldürülmesinde Ermeni diasporasının parmağı var. Dink, Diyarbakır'da terör örgütü PKK'nın tuzağına düşmeyin dedi ve yuhalandı. Paris'te Türkiye'de Paris'ten daha özgür olduğunu söyledi ve Ermenilerce yuhalandı. Kuzey Irak'ta Kürdistan değil İsrail kuruluyor.

Prof. Dr. Ahmet Ercan (Jeofizik Kurumu Derneği Başkanı): Bilim sömürüyü kovar. Osmanlı, bilimi koruyamadığı için yok oldu. Batı için değer paradır. Para için sanayi, sanayi için madenler ve enerji gereklidir. Osmanlı, dünya petrollerinin yüzde 57'sine sahipti, savaş bittiğinde Türkiye'nin elinde yüzde 0.01 petrol kaldı. Kıbrıs'ta yaşanan petrol çıkarma ve işletme sorunlarına bakınca, bu gidişle Rumların en zengin petrol üreticilerinden biri haline gelebileceğini söyleyebiliriz. Enerji çesidi değişene veya enerji tükenene dek savaşlar devam edecektir.

Nasuh Mahruki (AKUT Yönetim Kurulu Başkanı): Dünyadaki kudretli devletler güç oyununu Ortadoğu'da oynuyorlar. Bu devletler sömürüyü uzun erimli projelerle şekillendirmeye çalışıyorlar. Zor oyunu bozar. Ülkeler projelerini bizim izin verdiğimiz ölçüde uygulayabiliyor. Bir ülke düşünün ki siyaseti ayrı, askeri ayrı, iş dünyası ayrı, halkı ayrı söylüyor. Milli güç unsurlarını ortak paydada buluşturmak gerekiyor. Bunu başarırızsa tüm o oyunlar raf altına girecektir. Bu caydırıcı bir güç olacaktır. Kıbrıs'ın önemi Ege'dir. Kıbrıs bir yandan da Yunanistan'ın üssü durumundadır.

KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Denктаş:

“Bizi Teslim Alamadılar”

KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denктаş, başkanlığını yaptığı Talat Paşa Komitesi’ni kabulünde dinleyicilere seslendi. Denктаş’ın konuşmasını dikkatinize sunuyoruz.

Ara başlıklar tarafımızdan konulmuştur.

Türkiye ile KKTC arasındaki gönül bağlarını, dava birliğini perçinlemiş oldunuz. Teşekkür ediyor, sizlere hoş geldiniz diyorum. İki taraf arasında, iki millet arasında, iki ırk arasında Kıbrıs’ta cereyan etmiş olan bir kavganın sonucu ya

tarafardan birinin diğerini temizlemesi ve teslim alması veya ayrılık olurdu. Bizi teslim almadılar. Anavatanından gelen destekle kendimizi kurtardık ve Rumlarla da anlaşarak iki kesimli bir anlaşmayı BM’ye kaydet-

tirmeyi başardık. Adada Türkiye’nin garantörlüğünün devam edeceği bir federasyon istedik. Yıllarca her liderle konuştuk, her lider uzlaşma noktasına geldiğinde vazgeçti. Suçlu yine biz olduk. Çünkü ABD ve İngiltere’nin çıkarları için, eli kanlı teröristleri meşru hükümet olarak tanımamızı istediler ve biz kabul etmedik.

Bugün de Sorun Aynı

Bugün sorun yine aynıdır. AB, ABD ve İngiltere Türkiye’yi ve bizi Rum’a yamamak istemektedir. Ege men olmayacağız, ayrı devletimiz olmayacak, en çok bir vilayetimiz olacak, bu vilayete de 70- 80 bin Rum girecek, Türkiye’nin etkin ve fiili garantörlüğü ortadan kalkacak, ENOSİS’in yolu açılacak ve biz mahkûm olacağız.

Bu tabloyla karşı karşıyayız. Kıbrıs sorununun masada görülmemiş hiçbir yanı yoktur. Her iki tarafın da kırmızı çizgisi belli-



dir. Şu farkla; Rum açıkça bunu söylüyor, biz söylememekte ısrar ediyoruz. Nedir Rum'un söylediği? Aynı egemenlik olmayacak, tek devlet olacak, tek devletin içerisinde Türkler yüzde 20'lik bir topluluktur. Onlara hak vereceğiz, Rum göçmenlerin eski yerlerine dönme hakkı tanınacak. Bu teslim ol demenin nazikçesidir.

Annan Planı ile ortadan kalktığı zannedilen ama Eski Cumhurbaşkanı Sn. Ahmet Necdet Sezer'in devamlı suretle vurgulayarak sizlere hatırlattığı, sonradan Sn. Toptan ve Sn. Gül'ün adaya geldiklerinde vurguladıkları kırmızı çizgimiz vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kayda geçmiştir ki; Kıbrıs'ta iki eşit, iki egemen ve kendi kaderini tayin hakkı olan iki halk vardır. Her konuda eşittirler, birinin diğerine tahakküm etme hakkı yoktur. İki demokrasi vardır, iki devlet vardır, Kıbrıs üzerinde Türk-Yunan dengesi vardır, Lozan dengesi vardır. 1960 anlaşmaları, Lozan Anlaşması bozulmasın diye vardır. Dolayısıyla bizim kırmızı çizgimiz budur. Bunu Türk hükümetinin de söylemesi gerekir. Rumlar bunu kabul ederse eder, etmezse etmez.

Annan Planı Aldatmacaydı

Türkiye'nin Kıbrıs üzerindeki hakları, KKTC'nin varlığıyla korunabilir. Bu haklar da Kıbrıs'ın tamamen düşman bir Rum idaresine geçmemesidir. Bunun üzerindeki bir anlaşma, Rum'um daha önce yaptığı gibi yırtıp atabileceği bir kâğıt anlaşmasıdır. 1960 anlaşmasından daha sağlam bir anlaşma yapmak olanaklı değildir. Annan Planı Türkiye'yi adadan çıkarmak için yapılmış bir aldatmacaydı.

AB'nin ve ABD'nin bütün oyunu nedir? Kıbrıs'ta İngiliz egemen üsleri vardır. İngilizler, "Bu egemen üsler İngiliz toprağıdır, karışamazsınız" diyor. İngiltere AB üyesi olduğu halde bu üsleri, ABD'nin de yararına kullanmak için, AB'ye sokmadı. İngiltere ve ABD bu üsleri petrole sahip olan İslam ülkelerine karşı kullanılmaktalar. Ben AB üyelerine, beni ziyaret ettiklerinde Kıbrıs'a olan ilgilerinin kaynağını soruyorum. Bizim Kıbrıs'a ilgimiz yok, petrol kuyularını ve bunların etrafındaki kökten dinci hükümetleri kontrol ediyoruz diyorlar. Türkiye NATO'da müttefikiniz, Türkiye'yi adadan

çıkarmak için neden uğraşıyorsunuz diye sorduğumda, gün gelir Türkiye de kökten dinci bir idareye dönebilir, Türkiye'yi de Kıbrıs'tan kontrol edeceğiz diyorlar. Türkiye neden kökten dinci bir idareye dönüşebilmiş? Çünkü AB Türkiye'yi Atatürk ilkelerinden ayırmak istiyor.

AB Kemalizm'e Karşı

AB açıkça Kemalizm AB normlarına uymaz diyor. ABD de Türkiye'ye ılımlı İslam öneriyor. Bir taraftan Atatürk ilkelerinden vazgeçirip, diğer taraftan da ılımlı İslam baskısıyla Türkiye'yi Sevr Anlaşması'na götürmek

istiyorlar. Haritalar bunun için yayınlanmaktadır, bölücü PKK bu nedenle desteklenmektedir ve bu devam edecektir. AB, Türkiye'yi hiçbir zaman tam üye yapmayacaktır. AB Türkiye'den peşinen Kıbrıs'ı istiyor, arkasından Ermeni meselesini hallet diyor, Kürt meselesini hallet, papazı ekümenik yap, azınlık olmayanları azınlık yap, ruhban okulunu aç, sularını AB heyetine ver ve IMF'nin direktifiyle hareket et diyor. Gidişat üzücüdür. Atatürk'ün deyimiyile, bağımsızlık bizim karakterimizdir diyerek milletçe gösterdiğimiz direnci sürdürmemiz gerekiyor.

USİAD Üyeleri Türk-Göç-Der'i Ziyaret Etti

1-4 Kasım 2007 tarihleri arasında, KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın başkanlığında toplanan Talat Paşa Komitesi'nin etkinlikleri çerçevesinde KKTC'de bulunan derneklere destek ziyaretlerinde bulunuldu. Bu çerçevede USİAD grubu da kısa adı Türk-Göç-Der olan Türk Göçmenler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'ne destek amaçlı bir ziyaret gerçekleştirerek Genel Başkan Enver Dinçoğlu ile görüş alışverişinde bulundu.

Ziyarete USİAD üyeleri içinden yönetim kurulu üyeleri Genel Sayman Osman Günay, Genel Sekreter Yardımcısı Filiz Esen, kurucu üye Ümit Ülgen ve USİAD Basın Danış-

manı Oktay Güney yer aldılar. Türk-Göç-Der Genel Başkanı Enver Dinçoğlu'nun makamında gerçekleştirilen toplantıda Dinçoğlu derneğin çalışmalarını hakkında bilgi verdi. Ziyaretin sonunda USİAD grubu ile Dinçoğlu karşılıklı teşekkür ve anı plaketleri verdiler.

Kurulduğu 1998 yılından bu yana yaklaşık 2500 mağdur, kimsesiz ve bakıma muhtaç vatandaşa katkıda bulunan Türk-Göç-Der, 1974 sonrası adaya gelerek yerleşen göçmen vatandaşların durumu için çalışmalar yürütürken, ayrıca Kıbrıs Türk halkı üzerinde oynanan emperyalist oyunlara da Denktaş'ın verdiği mücadeleden yanın da destek oluyor.



Ümit Ülgen, Enver Dinçoğlu, Gen. Sek. Yrd. Filiz Esen, Gen. Say. Osman Günay ve Özlem Dinçoğlu

Bilim Sömürüyü Kovar

Prof. Dr. Övgün Ahmet ERCAN
www.ahmetercan.net

Bilim, sömürüyü kovar. Batı için en önemli değer paradır. Parayı üretmenin kaynağı sanayi ürünlerini arttırmak, çeşitlendirmek, dönüştürmek, sürdürmektir. Sanayinin kökeni işlenmemiş yeraltı kaynakları olan madenler ile petrol ile doğal gazdır, enerjidir. Bugün için savaş, sanayileşen ülkelerle, kaynaklar üzerinde oturmuş gelişmemiş, bilimselleşmemiş, eğitilmemiş, korumasız ülkeler arasında sürmektedir, sürecektir.

Yeryüzünde erk kaynaklarının (petrol ile doğal gaz) % 82'si İslam Ülkelerinin elindedir. 1914 öncesi yeryüzü petrol yataklarının %57'si Osmanlı Türkleri elinde bulunuyordu. Petrolün 1815 yılında bulunması, 1850'den sonra petrolün enerji kaynağı olarak kullanılacağı bulununca, Osmanlı'nın enerji kaynaklarının paylaşımı tasarlanmaya başlamıştır. 1914 Birinci petrol savaşından sonra Osmanlı ülkesinin elinden

petrol yataklarının %56.99 alınarak petrol kurağı Anadolu toprağını arda bırakmışlardır. Bugün Orta Doğu'daki savaş Osmanlı'nın elinden alınan petrol alanlarının yeniden paylaşımıdır. Aslanların bıraktığı leşi, çakalların paylaşması gibi.

Stratejik özdek olan bor'da geçmiş ile güncel de benzerdir. Yeryüzünde bor ilk kez 1715 yılında bulunduğundan sonra, temel sanayi girdisi olarak kullanılmaya başlamıştır.

Osmanlı'da bilim olmadığı için 1815'de Balıkesir'de Fransızların boru bulmaları, dünya varlığının %65 ile 70'inin Türkiye'de bulunduğu belirlenmesi ile 2005 yılında çok uluslu sömürge işletmeler çıkarına çıkarılan maden yasası ile, ayrıca 2007-2008 yılında çıkarılacak petrol yasası ile tüm yer altı kaynakları yabancı ellere verilecektir. Bugünkü maden yasası ile Türkiye maden yataklarının 460 bin kilometre2

İngiltere'nin Osmanlı'dan Kıbrıs'ı oyuna getirip denetimini ele geçirmesiyle Doğu Akdeniz Petrol yataklarını da denetimini ele geçirmiş olmuştur. Rumlar denetiminde kalan Kıbrıs'ın güney denizleri yay ardı varlıklı petrol yataklarını içermektedir. ABD şimdi bu yatakların çok uluslu işletmelerine üstermesine (ihale edilmesine) izin vermiştir.

Kısaca 21. yüzyıl enerji savaşları yüzyılı olacaktır. Bu savaş saldıran Hıristiyan batı ile kendini savunan Müslüman ülkeler arasında geçecektir.

1 Kasım 2007, Talat Paşa Komitesi, Yakınoğu Üniversitesi -Lefkoşe- Kıbrıs Konuşması Özetidir.



Su Raporumuzun 2. Baskısı

Ulusal su politikamızın oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla USİAD tarafından hazırlanan "Su Raporu" gördüğü yoğun ilgi üzerine 2. baskısını yaptı.

Hazırlıklarına çok önceden başladığımız, ancak yayımı böyle bir döneme rastlayan "Su Raporu"muz, her alanda çok yoğun bir ilgi ile karşılaştı ve ilk baskısı 3 ay içerisinde tükendi.

Raporumuzun okunmasından sonra konuyla ilgili uzman kişi, kuruluşların yanı sıra, basından ve toplumumuzun çok çeşitli kesimlerinden aldığımız çok olumlu eleştirilerden büyük memnuniyet duyduk.

Raporun ilk baskısının önsözünde "USİAD Su Raporu bu konudaki ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesine görüş ve önerilerimizle katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır." demiştik.

Raporumuzun; toplumumuzda su kaynaklarımız ve su hizmetleri yönetimi konusunda yaratılması gerekli olan bilince ve ulusal bir su politikasına duyduğumuz ihtiyaca katkıda bulunduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle



raporumuzda hala süregelen yoğun ilgi ve talep üzerine, ikinci baskıyı yapma kararı aldık.

Raporun hazırlanmasında ve yayınlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlarıma, raporla ilgili görüş ve önerilerini ileten kişi, kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyorum.

Saygılarımla"

Fevzi Durgun

USİAD Genel Başkanı
(2. Baskı İçin Önsözden)

USİAD'da Yeni Dönem Pazarlama Semineri

USİAD Genel Merkez'de GAIA Danışmanlık Eğitim Danışmanı Arzu Uğur'un konuk edildiği "Yeni Dönem Pazarlama Anlayışları" konulu bir bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Uğur yaptığı sunumda pazarlama anlayışının günümüzde değişen çerçevesi ve yeni anlayışları üzerine bilgiler verdi. Katılımcıların da sorularıyla eşlik ettiği toplantıda bilgi teknolojilerindeki gelişmelerin pazarlamadaki değişimi ne yönde etkilediği sorularına yanıt arandı.

Arzu Uğur internetin ticaret yaşamındaki etkinliğinin artmasıyla ticaretin dengesinin hiçbir dönemde son 10 yılda değiştiği kadar süratli, değişmediğine vurgu yaptı.

Yeni yaklaşımda, pazarlamanın artık tek bir işlevinin bulunmadığına, bölümler arasında müşteri değerini araş-

tırma, yaratma ve sunma faaliyetlerini örgütlediğine, pazarlamayla uğraşanların, reklamlarını ve mesajlarını izin alarak (permission marketing) müşteriye ulaştırabildiklerine, pazarlamanın müşteriye elde tutma ve müşteri bağlılığı oluşturmayı hedeflediğine değinildi.

Uğur, pazarlamanın günlük işlemlerle satış yapmaktan çok yaşam boyu müşteri değerine ulaşmakla ilgilendiğinin altını çizdi. Uğur ayrıca pazarlama giderlerinin artık bir harcama değil "yatırım" olarak algılanması gerektiğinin önemine işaret etti.

Uğur ayrıca üyelere "DROPSHIP-PING" kavramı hakkında da bilgi vererek sistemin nasıl çalıştığını dinleyenlere aktardı. Kısaca "Dropshipping", toptan ürün sağlayan firmaların veritabanı üzerinden yaptığı ticaret anlamına geliyor.



Ankara Şubemiz Genel Kurulunu Yaptı

U SİAD Ankara Şubesi Genel Kurulu 4. Olağan Genel Kurul Toplantısını 4 Kasım 2007 tarihinde Ankara Şube Merkezinde gerçekleştirdi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başlayan toplantıda divan oluşturulduktan sonra geçtiğimiz dönemin Yönetim ve Denetim Kurulu Raporları görüşüldü. Sonrasında yapılan seçimlerde Cemal Çoban yeniden şube başkanlığına seçilirken, H. Ekrem Pazarlı şube başkan yardımcılığına, Kutluay

Özer ise şube sekreterliğine getirildi. Hamdi Fidan'ın şube saymanı olarak görev aldığı yeni yönetimde İbrahim Aköz Basın, Yayın, Halkla İlişkiler, Sosyal ve Ulusal Etkinlik Çalışmalarından sorumlu yönetim kurulu üyesi, Eflatun Mutlu Üyelik Çalışmaları ve Örgütlenmeden sorumlu yönetim kurulu üyesi, Barış Esen ise Bilim Kurulu ve Proje Geliştirme Çalışmalarından sorumlu yönetim kurulu üyesi oldu.

Bunun yanı sıra Genel Kurul tarafından Yönetim Kurulu yedek üyelik-

lerine iki yıllığına İbrahim Atacan, Osman Ergül, A. Emrah Tüfekçi, İlhan Pehlivan ve Çetin Gültekin; Denetim Kurulu asil üyeliklerine A. Turan Pazarlı, Selami Yiğit ve İshak Gürel; Denetim Kurulu yedek üyeliklerine H. Oğuz Arık, İ. Tolga Esen ve Tamer Başaran; Genel Merkez Genel Kuruluna ise Şefik Soyuyüce, Cemal Çoban, H. Ekrem Pazarlı, Hamdi Fidan ve A. Turan Pazarlı seçildiler.

USİAD olarak yeni yönetimi kutlar, başarılar dileriz.

USİAD Cumhuriyet Strateji'de

Cumhuriyet Gazetesi'nin "Strateji" ekinde, USİAD'a ait görüş ve çözüm önerilerini içeren makale ve söyleşiler yayımlanıyor. İlk olarak 29 Ekim 2007 tarihli Strateji'de Genel Başkanımız Sayın Fevzi Durgun'un Türkiye'nin Avrasya ülkeleriyle olan ilişkileri konusunda Barış Doster ile yapmış olduğu söyleşiye yer verildi.

'Avrasya ile daha çok ilgilenmeliyiz" başlıklı söyleşide Fevzi Durgun özetle 'Küresel güçlerin bölgemizle ilgili planlarının tam merkezinde yer alan Türkiye'de ekonominin dışa bağımlı, aşırı kırılğan, üretimden, istihdamdan, ihracattan kopuk, vergiyi tabana adil biçimde yaymaktan, katma değer yaratmaktan uzak yapısı-

na vurgu yaptı ve hızla artan yabancılaştırmanın artık bir ulusal güvenlik sorunu olarak düşünülmesi gerektiğini ifade etti.

5 Kasım 2007 tarihli Cumhuriyet Strateji'de ise Genel Başkan Danışmanımız Dursun Yıldız'ın "Ulusal Su Stratejisi Oluşturulmalı" başlıklı makalesi yayımlandı.

Su kaynaklarındaki yetersizliğin son iki yıldır Türkiye'nin önemli sorunlarından biri olduğunu vurgulayan Yıldız, Türkiye'nin bu sorunu yaşayacağı öngörüsünde bulunan Dünya Bankası ve AB gibi bazı kurumların çeşitli öneriler getirdiğinin altını çizerek, bu önerilerin Türkiye'de mevcut işleyen yapıyı göz önüne alarak değerlendirilebileceği-

ni belirtti. 12 Kasım 2007'de USİAD Genel Sekreteri ve Vizyon Grup Genel Müdürü Birol Başaran'la yapılan söyleşinin başlığı ise "Ulusal Bilişim Politikamız Yok". Başaran, Elektronik işinde Türkiye dahil pek çok ülkenin treni kaçırdığını söylerken, siyasetçilerin yetişmiş oldukları toplumsal profilin dikkate alındığında, bilişimin öneminin kavranamadığını gözlediklerini belirtti ve gereken adımların atılmasının bu nedenle güçleştiğine vurgu yaptı.

USİAD'ın görüş ve önerilerini yansıtan söyleşi ve yazıların tam metinlerine Cumhuriyet Gazetesi internet sitesinin arşiv kısmından ulaşabilirsiniz.

(www.cumhuriyet.com.tr)

Türkiye Ekonomisi Hangi Yolda?

Prof. Dr. Erinç YELDAN

TÜRKİYE 1998’de IMF ile Yakın İzleme Anlaşması’nı (Staff Monitoring Program) imzaladı. Program 1999 Aralık’ında uygulamaya konuldu. 2002 Şubat’ında Türkiye ekonomisi krize sürüklendi ve Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı adı altında yeniden uygulanmaya başlandı. Ancak bu kez hem IMF, hem de Türkiye burjuvazisi gerekli dersleri almış durumdaydı. “IMF Programı” yeni siyasi kadrolarla ve daha sıkı denetim altında sürdürülecekti. 2003 Kasım seçimleri bu kadro değişikliğinin gerçekleştirilmesiydi. Daha sonraki gelişmeleri zaten yakından biliyoruz. Bu hafta bu köşede sizlerle paylaşmak istediğim konu, Türkiye’nin –artık hepimizin yakından bildiği– iktisadi tarihçesi değil. Bu haftaki konumuz, IMF Programı’nın Türkiye ekonomisini nereye sürüklediği ile ilgili. Önce “IMF Programı” sözcüğünü açarak başlamak istiyorum. Bu sözcük aslında siyasi çevrelerde ve Türk bürokrasisinde tepkiyle karşılanmakta. Gerekçe olarak da, sözcüğün özünde aslında yanlış kullanıldığı, uygulanmakta olan programın Türk bürokrasisi tarafından tasarlanmış olduğu ve denetiminin de gene Türkiye siyasi sistemi tarafından yapılmakta olduğu ileri sürülmekte. Bu iddiaya göre, IMF

sadece programı izlemekle yetinmekte ve mali ve “teknik” destek sağlamaktadır. Dolayısıyla mevcut programı “Türkiye’nin programı olarak” adlandırmak gerekmektedir! Bu savın ne kadar gerçek dışı olduğunu belirlemek için IMF’nin niyet mektuplarında çizilen çerçeveler ve “performans kriteri” diye anılan koşullandırmalar aracılığıyla Türkiye ekonomisinin mali, para ve döviz politikalarını nasıl önceden belirlediğini hatırlatmak yeterli olacaktır. IMF, yakın izleme anlaşması ve niyet mektuplarında gösterilen hedeflerin takibini düzenli sürdürülen misyon ziyaretleri ve Ankara’daki ofisinin raporlarına dayanarak sürdürmekte, program hedeflerinde geçen özelleştirmeler, yapısal uyarlamalar ve kuralsızlaştırmalara yönelik uygulamaların bir an önce hayata geçirilmesini denetlemektedir. Sürdürülmekte olan iktisadi programın “Türkiye’nin ulusal iradesine dayalı özgün bir kalkınma ve istikrar programı” olduğunu iddia etmek en hafif deyim ile safiyane ve maksatlı bir yaklaşımdır.

“IMF Programı”nın ana felsefesi ne gelince...

Bu programın temel amacı enflasyonun düşürülmesi ve Türkiye’nin dış borçlarının çevrilebilmesidir. Bunun için uygulanmakta olan temel araç yüksek reel faiz politikası olarak belirlenmiştir. Türkiye uluslararası finans piyasalarına yüksek reel faizler sunarak yurtdışından ulusal ekono-

miye döviz çekmeye çalışmaktadır. Reel faizlerin cazibesıyla Türkiye’ye akmakta olan sıcak para ülkemizde dövizin fiyatını ucuzlatmakta; bunun sonucunda da ithalat kamçılanmakta ve enflasyonist baskıların hafifletilmesi sağlanmaktadır. Ucuz ithalat diğer bir yandan da yurt içinde yan sanayileri ve yerli ara malı ve girdi üreticilerinin kazançlarını eritmekte, ucuz ithal girdileri yerli sanayileri piyasadan dışlamaktadır. Bunun sonucunda orta ve küçük boy işletmeler ve dikey bağlantılı yan sanayiler teker teker üretimden çekilirken Türkiye’nin ara ve yatırım mallarında dışa bağımlılığı artmaktadır. İthalatın finansmanı ise iki kaynaktan sağlanır hale gelmiştir: dış borçlanma ve yabancılara gayri menkul, özelleştirmeler ve şirket alımları yoluyla sağlanan doğrudan yabancı sermaye yatırımları. Türkiye bir yandan dış borçlarını arttırırken, bir yandan da yabancı sermaye şirketlerine kamusal varlıklarını ve yerli şirketlerini pazarlayarak döviz kazanmanın yollarını aramaktadır. Bu fasit daire ise çok yüksek maliyetlerle elde edilen dövizin tekrardan ithalat yoluyla dışarıya geri ödenmesi yoluyla tamamlanmış olmaktadır. Bu döngüde Türkiye, ulusal sanayinin artan ithalat bağımlılığı ve dış borç yükümlülükleri altında giderek bağımsızlığını yitirmektedir. Adı ya da “asıl sahibi” kim denirse densin, mevcut program altında Türkiye’nin iktisadi ve siyasi bağımsızlığı tehdit altındadır.

Hayrettin Karaca:

2B Yasasının Engellenmesi Ulusal Bir Görevdir

2/B Arazilerinin satılmasına karşı kampanya başlatan TEMA Kurucusu ve Onursal Genel Başkanı Hayrettin Karaca ile kampanyalarının içeriği hakkında konuştuk.

Okay LAFÇIOĞLU

Geçtiğimiz günlerde 2B arazilerinin satışına yönelik girişimlere karşı TEMA olarak bir kampanya başlattınız. Bu kampanyanın içeriği ile ilgili bilgi verir misiniz?

Bugüne kadar 2B olarak anılan yasaya göre, işgal edilmiş ormanlar için "bilimsel olarak orman değerini kaybetmiş" şeklinde bir ifade yer alıyor. Böyle bir saçmalık olamaz. Orman bilim ve teknik açısından orman değerini kaybetmez, kaybettirilir. Orman yanar, tekrar kendi kendini yeniler. Hatta bazen orman kendini yenilesin diye kontrollü olarak orman yakılır. Bu orman değeri "kay-

bettirilen" yerler bugün tekrar satışa çıkarılıyor. Ancak hükümetin beklediği bir mali değer var. O değere ulaşılmasını bekliyorlar. Bu arazilerin değerinin 25 milyar dolar olmasını bekliyorlar. Bugüne kadar 4 bin 600 hektarlık bir arazi satışı gerçekleştirilmiş. Ancak bu satıştan beklenen gelir elde edilememiş. Bugün bu arazilere hektar başına 5 dolar isteniyor. Bu arazilere köylü bu parayı verecek durumda değil. Eğer bu köylü mülk edindikten sonra bunu satın alacaksa. Orada bir bina yaptıktan sonra arazinin parasını ödeyebilir. Örneğin Sultanbeyli önceden ormanken bugün oralarda yerleşim alanları var. Şimdi biz bu konuda şunu öneriyoruz. Benim yaptığım araştırma-

ya göre orada 4-5 katlı binalar yapılmış. Bu binalara karşılık devlet ecir-misil olarak belli bir bedel almalıdır. Ama hükümet bugün böyle bir uygulama yapmasını beklemiyorum. Çünkü o bölgeden oy alan, siyasal çıkar elde eden yönetimlerin böyle bir uygulamayla oy depolarını eritmeye niyetleri yok gibi görünüyor. Yalnız Sultanbeyli'den alınacak bu bedel yıllık 24 milyar ediyor. Bu bedel her yıl toplanmak zorundadır. Çünkü devletin malı satılamaz. Biz bu konuda yazılı olarak 2B olayına karşı olduğumuzu gösteren bir tepki vermek istiyoruz.

2B arazilerinin satışına karşı TEMA'nın başlattığı kampanyanın ne kadar destek bulacağını düşünüyorsunuz? Hedeflediğiniz bir sayı var mı?

TEMA olarak bu kampanyanın önemli ölçüde destek bulacağına inanıyorum. Bizim bu kampanyaya verilecek destek olarak öngördüğümüz sayı 7 milyon kişi. Bu nedenle her haneye, her kuruma, sendikaya, derneğe ulaşmak istiyoruz. Ulaştığımız kişilerin de aileleriyle beraber bu kampanyayı desteklemelerini sağlayacağız. Bu kampanyanın ulusal bir hareket olarak, bu konudaki bir kurtuluş savaşı gibi görülmesini bekliyoruz. Konunun önemi bu kadar hassas.



7 milyon kişi bir kampanya için çok ciddi ve büyük bir rakam değil mi? Hedef neden bu kadar yüksek konuldu?

Biz TEMA olarak bu kampanya için ulusal bir hareket olarak algılıyoruz. 7 milyon insan bizi desteklerse, toplumun bu görevi bize vermiş olduğu sonucu ortaya çıkmış olur ve TEMA olarak biz artık bu görevi taşımamızın sorumluluğunu çok daha iyi duyumsarız. Aynı zamanda bu büyük destek hükümetin ve diğer tüm yönetimlerin de toplum adına karar verirken bizi dikkate almalarını sağlayacaktır. Ben arkama ulusu almış olacağım. Biz 2B için savaşağız. Bu konuda kararlıyız. Kazansak da kazanmasak da ulusal bir savaş olarak gördüğümüz mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğiz.

Toprak Dede Derneğimizi Ziyaret Etti

Kamuoyunca Toprak Dede olarak anılan, TEMA Vakfı'nın kurucusu ve Onursal Başkanı Hayrettin Karaca derneğimizi ziyaret etti. Karaca, USİAD'ın kuruluşundan bugüne önem verdiği "Yerli Malı Kullan" kampanyasına ve yeniden canlanması için çabalanan "Yerli Mallar Haftası"na gösterilen duyarlılıktan dolayı genel başkanımız Fevzi Durgun'a teşekkür ve desteklerini bildirdi.

Hayrettin Karaca ayrıca, TEMA olarak başlattıkları "2/B Arazileri Satılmasın" imza kampanyasına USİAD'ın da destek vermesini beklediklerini ifade etti. Fevzi Durgun ise yerli mallı haftalarının artık USİAD'a değil yeniden tüm kurumlara ve halka mal olması gerektiğini belirtirken, 2B arazilerinin yıllardır tartışma konusu yapıldığını, bu arazilerin üzerinde yapılaşmaya izin veril-

memesi gerekirken, bazı bireysel çıkarıcıların bu araziler üzerinden rant elde etme çabası içinde olduklarını gördüklerini söyledi. Durgun USİAD olarak, "2/B Arazileri Satılmasın" kampanyasına destek vereceklerini açıkladı ve herkesi kampanyayı duyurmaya ve desteklemeye davet ettiğini belirtti.



İmza Kampanyası

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Sayın Başkan ve Üyeleri

Sayın Başbakan

Sayın Çevre ve Orman Bakanı

Başımız dertte.

Dünya ısınıyor, iklimler değişiyor, afetlerin sayısı ve şiddeti artmaya devam ediyor.

Dünyamızı çölleşmeye, açlığa, susuzluğa doğru giderken doğal dengeler bozulurken çözüm, yeşil örtüyü korumak ve genişletmektir.

Ama biz ne yapıyoruz ?

Nefes almamızı sağlayan, top-

raklarımızı, suyumuzu koruyan, binlerce canlının yaşam kaynağı, yuvası ormanlarımızı korumamız gerekirken sözde "yasal" yollardan satmaya çalışıyoruz.

Ormanlarımız satılık değildir.

Anayasaya aykırı, ulusa ait ormanları satışa çıkararak mülkiyet hakkını hiçe sayan ve orman talanının önünü açan 2 B orman arazilerinin satışına geleceğimiz ve çocuklarımız için hayır diyoruz.

Ormanlarımızın satılmaması hep orman kalması için; aşağıda im-

zası bulunan biz Ülke Gönüllüleri, başta TBMM Başkanımız, Başbakanımız ile Çevre ve Orman Bakanı olmak üzere Yüce Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bütün üyelerinden, ilişkide yer alan 2 B ile ilgili çözüm önerilerimizi dikkate almalarını, 2 B orman arazilerinin satılmasını ve tekrar 2 B'lerin yaşanmaması için gereken önlemleri almalarını istiyoruz.

Kampanyaya destek vermek için TEMA'nın resmi internet sitesi: <http://www.tema.org.tr/>

Türkiye'nin Enerji ve Su Meseleleri Üzerine

USİAD Genel Başkanı
Fevzi DURGUN ve
Ekonomist Selim SOMÇAĞ'ın
Türkiye'nin enerji ve su
meselelerini tartıştıkları
söyleşinin bir bölümünü
sayfalarımıza aktardık.
Selim SOMÇAĞ "İddia
edildiği gibi büyük bir
elektrik açığının
bulunmadığını, bunun
rant elde etmenin bir
bahanesi şeklinde
sunulduğunu" ifade
ederken Fevzi DURGUN
"Suyu petrol kuyuları gibi
zapt edemezsiniz.
Su yönetilecek. Suyu bizim
Suriye ve Irak ile
yönetmemiz lazım"
şeklinde konuştu.

DURGUN: [Hükümetin gündeme getirdiği özel HES projelerinde] maliyetler megawatt başına 1 milyon dolarla avro arasında. Kurulan HES'lerde ürettiğiniz elektriğe 10 yıl boyunca 5,5 euro centten alım garantisi veriliyor. Dolayısıyla en fazla 10 yıl içinde yatırım kendini amorti etmiş oluyor. Hidroelektrik santrallerin özelleştirilmesi konusunda ok yaydan çıkmış durumda. Daha kontrollü ve denetimli bir model uygulanabilirdi, onu da yapmadılar.

SOMÇAĞ: Brezilya'da 1999 yılında kurak bir yıl yaşanıyor. Bu kuraklıkla ortaya çıkıyor ki Brezilya'nın hızlı nüfus artışı ve hızlı sanayileşme temposuna paralel olarak uzun vadede yeni santraller planlanmalyken, bu yatırımlar yapılmamış. Bunun sebebi Brezilya'nın elektrik üretimini özelleştirmiş olması. Bu tür yatırımların maliyeti çok yüksek, amortisman süresi çok uzun olduğu için özel ve yabancı şirketler bundan kaçınıyor. Dolayısıyla Brezilya elektriksiz kalıyor. Gelişen ülkeler için neoliberal modelin nasıl bir tuzak olduğunu çok iyi ortaya koyan bir örnektir Brezilya olayı.

DURGUN: Hidroelektrik Enerji den sonra DSİ Genel Müdürlüğünde Sulama Suyu Satış ve Dağıtımının özelleştirilmesi çalışmaları da var. Bu kapsamda öncelikle Diyarbakır - Silvan ve Balıkesir - Manyas sulama suyu sistemlerinin özelleştirilmesinden söz ediliyor. Daha sonra da içme ve kullanma suyu temin sis-

temlerinin yapımı ve işletmesinin özelleştirileceğinden söz ediliyor. Biz bu özelleştirmelerle bu alandaki kontrol sisteminin ve planlı elektrik enerjisi üretiminin zafiyet yaşayabileceğini düşünüyoruz. 4628 sayılı yasa kapsamında müracaat edilen HES'lerin havza planlama anlayışına ve mühendislik kriterlerine göre yapımı için özel sektörle birlikte kamunun güçlü ve etkin bir biçimde (özerk bir yapıda) varlığını koruması gerekiyor. Bu nedenle Kamu yapısı bu anlayış içerisinde yeniden düzenlenmeli.

Aslında yasayla teşvik edilmiş gibi görünen ve enerjide kontrolsüz bir şekilde özelleştirme yaratan bu reçete uygulamalar çözüm üretmeyecek. Bu yasayla teşvik edilen hidroelektrik enerji projeleri de teknik ve idari bakımdan aksıyor. Bu sürecin sahipsizliğinden dolayı bir yandan uygulamalar gecikirken diğer taraftan işletme sırasında büyük sorunların ortaya çıkma riski artıyor. Böylece önümüzdeki yıllarda hidroelektrik enerji üretiminde istenilen seviyeye çıkılabilmeye olasılığı düşüyor. Bu gelişmeler Doğal gazla bağımlı bir enerji politikasının dolaylı olarak yürürlüğe sokulmasıdır. Bu tam bir dağınıklık içinde yürütülen özelleştirme uygulamalarını hükümet ulusal bütçeden ayıracağımız kaynak yok teziyle savunmaya çalışıyor.

SOMÇAĞ: IMF politikalarına ve neoliberal ekonomiye karşı çıkan bir ekonomist olarak "Devlet enerji yatırımları için para bulamıyor" gerek-

çesini de kesinlikle kabul etmem. Bu bir yalandır. Bunu kabul etmek, Türkiye için IMF politikalarının vazgeçilmez olduğunu kabul etmek anlamına gelir. Bir ilçede küçük bir derenin üzerine baraj kurmak, o ilçeye elektrik üretecek kadar küçük bir türbin kurmak mesele değil. Ben neoliberal politikaların bizim gibi ülkelere Batı tarafından nasıl dayatıldığını biliyorsam, buna dayanarak enerji dağıtımının özelleştirilmesinin ardından mevcut hidroelektrik santrallerinin Brezilya'da olduğu gibi satışı gelecektir derim. Bu yılın kuraklığı da sanki her yıl devam edecekmiş gibi, hükümetin son bir yılda bilinçli olarak önlem almadığı da gözden kaçırılarak sanki bu bir ilahi kadermiş gibi, bundan sonra Türkiye hızla Libya çölüne dönecekmiş gibi halkı korkutmak, önce "bizde para yok" deyip ufak ufak santraller kurdurup özel sektörü davet etmek, ardından Brezilya'da olduğu gibi, büyük hidroelektrik santrallerini ve barajları da satmak... Bence Batı sermayesinin Türkiye'de hükümete uygulattığı plan budur.

Duble yola kaynak bulunuyor, Fak - Fuk - Fon'dan seçim öncesinde on binlerce ton kömür dağıtılıyor, insanların cebine para konuyor, faiz ödemelerine dünyanın en büyük faizini 17 yıldır ödemeye kaynak bulunuyor da buna mı kaynak bulunamıyor? Kısacası bunların hepsi çarpıtmadır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin şehirlerine içme suyu getirmemesi düşünülebilir mi? Bunu becere-

miyorlarsa bırakınlar bu işi, devleti özelleştirsinler, Amerikalılara satsınlar gelsin bizi Corc idare etsin. O nedenle böyle rezil söylemlerle muhatap bile olmamak gerekir. Bu konunun nereye gideceğini görmek için doğal gazla kullanılan, özel sektöre ait elektrik santrallerinin tarihçesine bir bakılsın. O zaman da insanlar elektrik yok diyerek korkutulmuştu. Doğal gazla elektrik üretenlere, hidroelektrik santralleriyle üretilen elektriğin 4-5 katı maliyetlerle alım garantisi verildi ve hidroelektrik santrallerden gelecek ucuz elektrik kullanılmadı, bu adamlara para ödendi. Bu da yetmedi bu adamlar maliyetleri sıfır olduğu halde hiç üretim yapmadılar, gene de o paraları aldılar. Türkiye'de sistem bu. 1980'lerden itibaren kurulan ülkeyi yabancılara veya içerideki belli gruplara soydurma, talan ettirme sistemi. Bunun altından başka bir şey çıkması beklenemez. Elbette su hiçbirine benzemiyor. Bütün su kaynaklarının özelleştirilmesi demek Türkiye'de su kaynaklarının kontrolünün yabancılara eline geçmesi demektir.

DURGUN: Aslında bu çok önemli bir nokta. 4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'nun 14. Maddesinde "Bu özelleştirme uygulamaları çerçevesinde, yabancı gerçek ve tüzel kişiler elektrik üretim, iletim ve dağıtım sektörlerinde, sektörel bazda kontrol oluşturacak şekilde pay sahibi olamazlar" hükmü var. Bu hükmün gereğinin uygulanabilmesi için enerji sektörü üretim ve dağıtım piyasasının dikkatli bir şekilde takip edilmesi gerekiyor.

SOMÇAĞ: Mevcut hükümetin 17 Aralık 2004'te davullar çaldırarak Avrupa Birliği'nin üyelik aşamasını başlatma hikâyesi... Ondan iki gün önce Avrupa Birliği Parlamentosu vize verdi, Türkiye ile üyelik müzake-



resi başlasın mı diye. Orada kabul edilen, Türkiye ile üyelik görüşmeleri başlasın mı başlamasın mı değil, doksan maddelik bir belgeydi. Türkiye'de medya buna tamamen sansür uyguladı, bunun sadece olumlu tarafını gündeme getirdi. Daha ulusal gibi görünenler de olayın ayrıntılarına tam olarak vakıf olmadıkları için üzerinde durmadılar. 17 Aralık günü Tayyip Bey hâlâ Brüksel'de müzakere masasındayken, ben Kanal Türk Televizyonu'nda bu belgenin önemli maddelerini okudum, daha sonra da kendi internet sitemde yazdım. Bunu ilk gündeme getiren insanlardan biriyim hatta Türkiye'de ilk kişiyim; çünkü Dışişleri de Anadolu Ajansı da bunu sansürledi. Burada Fırat ve Dicle'nin Suriye, İran ve Irak'ın katılımıyla sınır aşan su kapsamına alınması yer alıyor. İlginçtir Dicle ve Fırat, İran'a akıyor. Stratejik bir hesapla İran da kapsama alınmış. Türkiye'de pek kimse bunun farkında değil ama şabloncu bir şekilde ulusalcılık ya da solculuk yapanların Amerika'ya karşı İran'ı sürekli desteklemesini istiyorlar. Hâlbuki şunu iyi bilmeziz lâzım, AB içindeki bazı güçler İran'ı Türkiye'ye karşı bir denge unsuru olarak görüp kollamaktadırlar. İngiltere dışındaki AB'nin büyük devletleri böyle bir karşıtlık olduğu sürece daima Türkiye'ye karşı İran'ın yanındadır.

DURGUN: İran dış ticaretinin önemli bir kısmı Almanya iledir.



“Kaliteli hizmetin ETKİN gücü”

- İş Merkezleri,
- Alışveriş Merkezleri,
- Oteller,
- Hastaneler,
- Mağazalar,
- Endüstriyel Tesisler,
- Banka Şubeleri'nin mekanik, elektrik ve otomasyon sistemlerinin;

- Sistem İşletmeciliği ve
- Periyodik Bakımı

konularındaki hizmetlerimizi yüksek standart ve kaliteli hizmet anlayışında, deneyimli personelimiz ile sunuyoruz.



Merkez Haberler Sk. No:4 34394 Esentepe / İSTANBUL
Tel: (0212) 212 36 36 Faks: (0212) 212 36 37

İzmir Şube Kazımdirik Mahallesi 364/1 Sokak No:25/1D Bornova / İZMİR
Telefon: (0232) 462 20 62 Faks: (0232) 462 20 03

Adana Şube Yeşiloba Mahallesi Adana İş Merkezi B Blok No:20 Seyhan / ADANA
Telefon: (0322) 428 66 30 Faks: (0322) 428 66 31

“ETKİN ŞİRKETLER TOPLULUĞU”

www.etkin.biz.tr

SOMÇAĞ: Almanya ve Fransa. Sınır aşan su olduğu için uluslararası yönetim, Türkiye'nin yanına İran, Irak ve Suriye'yi ekliyor ve bunu yanlış hatırlamıyorsa ucu açık bir ifadeyle yapıyor. Bunun arkasından da 17 Aralık kararı geliyor. Diğer ülkelerin üyelik süreçlerinde ve bizim de AB'cilerin devamlı tekrarladıkları 'Bunların bir bağlayıcılıkları yok. AB'de sadece başkanlar konseyi kararlarının bağlayıcılığı var. Avrupa Parlamentosu kararları tavsiye niteliğindedir hiçbir bağlayıcılığı yoktur' kamufleji vardır.

DURGUN: Dışişleri bakanları kendi başkanlarından ya da başbakanlarından farklı düşünüp tavır alacak. Böyle bir şey olamaz.

SOMÇAĞ: Yine bu hükümetin malum medyayla zafer olarak ilan ettirdiği 3 Ekim 2005 münazara tarihidir. Münazaraların başında Türkiye'nin önüne yine münazara çerçeve belgesi adı altında bir belge kondu ve burada AB parlamentosu'nun Türkiye ile ilgili aldığı her kararın bağlayıcı olduğu hükmü kondu. Sözde milli duruş sergilemeye çalışan bazı kurumlar ve partiler ve bizimle aynı fotoğrafı vermek isteyen topluluklar hâla AB'ye onurlu girişten bahsediyor. AB'ye onurlu giriş mi diyorsun? Her şeyi bir yana bırakıyorum onun içinde Ermeni soykırımının kabulü ve bir sürü şey var. PKK'ya genel af ilan edilmesi var. Hasankeyf'e dünyanın kültür mirası olduğu için baraj yapılmayacakmış... Sen AB'ye onurlu giriş mi istiyorsun? O zaman Atatürk Barajı'ndan ne kadar megawatt elektrik üretilecek ne kadar sulamada kullanılacak bunu Irak Dışişleri Bakanı'na telefon edip danışarak karar vereceksin.

DURGUN: Keşke telefon edip önerimizi söyleyerek danışsak; sorun buna doğrudan AB'dekilerin karar verecek olması. AB'nin tavrı Dicle ve Fırat sularının uluslar arası bir havza yönetim modeli ile ve de İsrail'e danışılarak yönetilmesi. Bölgenin suları uluslar arası arenada sürekli bir büyüteç altında izleniyor. Bu arada su savaşları yaklaşıyor savı çokça kullanılmaya başladı. Sıcak savaş belirli bir stratejik ve kalıcı amaca yönelik çok ciddi bir karardır. Suyu petrol kuyuları gibi zapt edemezsiniz. Suyu akılcı bir şekilde yönetmeniz gerekiyor ve bunun kuralını bölge ülkeleri ile birlikte bizim koymamız gerek. Türkiye bu açıdan çeşitli defalar suyu bir silah olarak kullanmayacağını ifade etti ve bunu aslında birçok krizde de ispatladı. Su ancak bir silah olarak kullanılırsa sıcak çatışma nedeni olabilir. Bu nedenle su yüzünden savaş çıkacağı iddialarını çok dikkatle ele almak gerekiyor. Su konusunda ulus ötesi şirketlerin belirli pazarları kapma savaşları zaten devam ediyor. Su üzerine sıcak savaş senaryoları yerine su üzerine yürütülen küresel politikaların dikkatle izlenmesi gerekiyor. Dikkatlerin daha çok ekonomik alanda ülkelerin ulusal su kaynakları üzerine yürütülen egemenlik kurma savaşlarına çekilmesinde yarar olduğunu düşünüyorum.

"Rusya Federasyonu'nda İş Yapmak"

Ömer BÜYÜKAŞAR
Dış İlişkiler Direktörü

Ülkemiz dünyanın çok önemli ve "stratejik" bir bölgesinde bulunuyor. Ülkemizin sahip olduğu kaynakların benzerlerine sahip olup günümüz teknolojisine göre verimli değerlendirebilen birçok ülke mevcut. Bu ülkeler günümüz ekonomik şartlarına göre varlıklı sayılabilecek ekonomik yapıya sahipler. Ancak sadece bize ait olan bir özellik var ki bunu değerlendirmek günümüzde KOBİ'lerin veya bireylerin kendi ellerinde; komşularımız ile ticaret... Belki de gerçek stratejik değer burada, yani komşularımızda yatmakta.

Dünyanın çok daha uzak köşelerinde bulunan ülkelerin komşularımızla bizim giremediğimiz kadar yüksek ticari ilişkilere uzun yıllardır girmiş olmaları, bu öngörülü ülkelerin güçlerine güç kattığı gibi, bu ülkelerin komşularımız üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerini de günden güne artırıyor. Kuzey komşumuz Rusya Federasyonu'nun ekonomisinin gelişimindeki Avrupa ülkelerinin payı ve hatta şu anda orada yerleşmiş yabancı firmaların çokluğu bizi şaşırtmamalıdır, çünkü varlıkları ve potansiyeli hiçbir bireyin gözünden kaçmayacak niteliktedir. Elbette bu yabancı firmaların bizim komşularımızda iş yapabilmelerinin, politik alt yapının oluşturulması ve geliştirilmesi sonucunda gerçekleştiği ve ülkemiz yöneticileri-

nin sürekli ekonomik ve politik kriz yönetimi ile daha çok vakit kaybederek bu ilişkileri kurmakta geciktiği bir gerçektir. Ancak günümüzde bütün komşularımızla kurabileceğimiz ekonomik ilişkilerimiz için gerekli alt yapımız mevcuttur ve sıra işadamlarımıza gelmiştir. Bu bağlamda özellikle KOBİ'lerimizin yapabileceği birçok atılım mevcut. Bu atılım inşaat ve inşaat malzemeleri şirketlerimizle başlamış, bazı gıda ve tekstil firmalarımızla devam etmiştir. Şimdi ise her sektörde dışa ve özellikle komşularımıza açılımın önemini görüyoruz.

Türk iş adamlarının bölgemizde ilk önem vermesi gereken komşu ülkemiz, Rusya Federasyonu'dur. Tarihimizde olumlu ve olumsuz hatıralara sahip olduğumuz kuzey komşumuz son 20 yıldır çok önemli bir fırsat kapısı haline gelmiştir. Bu kuvvetli fırsat kapısını oluşturan sebepler kısaca dünyanın üçte birini oluşturan toprakların altındaki doğal kaynaklar, uçsuz bucaksız ormanlar ve henüz gözlerini açmış bir nüfustur. Türkiye kuzey komşumuz ile ticarete doğalgaz ve kereste ithal ederek başlamış ve çok durgun olan ekonomik ilişkiler hareketlenmeye başlamıştır. En temel ürünlere ihtiyaç duyan ülke halkı şimdi birer lüks tüketici konumuna gelmişlerdir. Büyük borçlara sahip olan ülke kaynaklarını verimli kullanarak kısa zamanda borçlarını ödemiş ve kâra geçmiş, hatta yatırımlarında bile dünya standartlarının üzerine çıkmıştır.

Bütün ekonomik veriler bu kadar

olumlu görünürken bizim ticaretimiz ve yatırımlarımızın bu kadar yavaş ilerlemesinin de elbet sebepleri vardır ki bu sebepler günümüzde de etkilerini göstermekte ve yabancı tüccar ve yatırımcıları düşündürmeye, engellemeye devam etmektedir.

Yakın zamana kadar çok çalkantılı, skandal ve baskıcı iç ve dış politikası Vladimir Vasilievich Putin'in başa geçmesi ile düzelmiş ve düzene oturmuş gibi görünse de yakın geçmişte Gürcü iş adamlarının yaşadığı sıkıntılar yine baskıcı bir yönetimin habercisi olmuş ve en ufak politik bir krizde ilk zarar görecektir kişilerin iş adamları olduğunu ve dış yatırımlarda likit kalmanın önemini tekrar göstermiştir.

Yeni düzenlenen ve her gün hızla gelişen bankacılık ve şirketler mali mevzuatı, ülkemizde karşılaşmadığımız birçok zorluğu karşımıza çıkarmakta, vermiş olduğumuz kararları uygulamamızı zora sokmakta, geciktirmektedir. Para transferleri ve çifte vergilendirme yasalarında boşluklar bulunmakta ve yeri geldiğinde özel firmalar, yeri geldiğinde de devlet bu boşlukları çıkarlarına göre değerlendirilmektedir. Aslında çok sıradan bir söylem olsa da, yatırımcı ve tüccarların yatırım yaptıkları ülkedeki mali mevzuatı çok iyi incelemeleri gerekmektedir.

Rusya Federasyonu, içinde bulunduğu ekonomik atılım ve nüfusu gereği çok büyük bir pazardır, ancak bu durumun ülkeye fakirlik, işsizlik ve dışa bağımlılık getirmemesi için alınan



önlemlerin başında ithalat zorlukları ve yatırımcılara teşvikler gelmektedir. Bu durumda pazarda kendilerine yer bulabilmiş olan tüccarların en kısa zamanda yatırımlara başlayarak yerlerini sağlamlaştırmaları gerekmektedir. Pazarda yabancı bir marka olmak ve ithalata dayalı iş yapmak yerine yerli firma statüsüne geçmek ve bu avantajlardan yararlanmak hem daha akıllıca, hem de şart gözükmemektedir. Ayrıca yerli üreticilerin bulunduğu sektörlerde yabancı bir marka olarak girmek yerine yerli bir ortakla çalışmak yer edinmeyi daha kolaylaştıracaktır.

Rusya Federasyonu'nda eğitim sisteminin çok kuvvetli olmasına ve yabancı dillerin neredeyse herkese öğretilmesine rağmen yabancı markalara veya üzerinde yabancı ibareler bulunan ürünlere ilgi çok azdır ve bu durum yabancı tüccarları olumsuz etkilemektedir. Yerli ürünler Rusya vatandaşları tarafından tercih edilmektedir. Belli ürünlerde (örneğin motorlu taşıtlar ve tekstil) yerli malların egemenliği kırılmıştır, ancak Rusya Federasyonu üreten ve ürettiğinden gurur duyan bir ülkedir. Ayrıca bu milliyetçilik akı-

mı Rusya'da Rusça bilme zorunluluğu da getirmektedir. Çok bürokrasi gerektiren bu ülkede Rusça bilmeden para kaybetmemek büyük şans olsa gerek.

Moskova bu yıl dünyanın en pahalı ikinci şehri seçilerek birincilik tahtını Tokyo'ya bıraktı. Son zamanlarda çok yüksek yaşam maliyetlerine katlanmak Moskova ve çevresinde yaşamayı zorlaştırdı. Yatırımcıların güçlerini birleştirmesi veya var olan firmalar üzerinden iş yapmaya çalışmak daha mantıklı bir hale geldi. Özellikle Avrupalı iş adamlarının çok kullandığı bu yöntem Türk iş adamları arasında dayanışmadan çok rekabet getirmekte ve kendi kârlarımızı kendimizce düşürmeye sebep olmaktadır. Ticaret için bile olsa Rusya'da yatırım ve yaşam maliyeti belki de iş adamlarımızın önündeki en önemli engellerden biridir.

Ulaştırma ve gıda, dünyamızın en eski ve en önemli iki sektörüdür ve her ikisinin de ağırlığını Rusya'da hissetmekteyiz. Yüz otuz milyon nüfusun dünyanın üçte birine dağıldığını düşündüğümüzde lojistiğin önemini iyice kavramaktayız. Özellikle Türkiye'den Rusya Federasyonu'na giden

ürünlerde nakliye giderlerinin ağırlığı neredeyse giden ürünlerin bedeli kadar olmakta ve Türkiye ile Rusya arasındaki dış ticarete açık meydana getirmektedir. Bu durumda kamyon taşımacılığının çok deniz taşımacılığının tercih edilmesi ve daha detaylı bir çalışma ile yolların belirlenmesi maliyetler için büyük önem teşkil etmektedir. Rusya içerisindeki yerel taşımacılık da sanıldığı kadar tersine benzinin ucuz olmasına rağmen pahalı denecek düzeydedir.

Rusya Federasyonu'nda hepimizin duyup, bildiği veya aşına olduğu bürokrasi, özel sektörde de geçerlidir. Birçok talepler, siparişler veya benzeri bütün işlemler yazılı ve onaylı gerçekleşmek zorundadır. Hatta satışlar için resmi makamlardan onaylı satış anlaşması dahi gerekmektedir. Bu durum işadamlarının hızlı hareket etmelerini kısıtlamakta ve cevap alma sürelerini çok uzatmaktadır. Bütün dünyada iş yapabilmek için gerekli olan hız Rusya'da böyle önüne geçilmez prosedürlerle yavaşlamaktadır. Bu anlayış bütün halk için geçerli olduğundan en ufak işlemlerde dahi karşınıza çıkmak-

ta ve kendine özgü bir iş anlayışı oluşturmaktadır. Bu durum yakın gelecekte elbet değişecek ve Rusya'da da iş yaşamı dünya standartlarına uygun bir hıza kavuşacaktır.

Lisanslar Rusya'da iş yapmak isteyen bir firmanın karşılaşacağı en ciddi engellerdir. Sahibi olan firmanın lisansla belirtilen işleri yapmaya ehil olduğunu gösterir. Bu belgeleri almak ek maliyet ve zaman kaybı olduğu için birçok firma lisansı olan ortaklar ile iş yapmak veya bunlar için beklemek ve bu arada iş kaçırmak durumunda kalmışlardır.

İş adamlarımız için bir engel de Rusya'da yükselmekte olan ırkçılık akımıdır. Eskiden aç olduğu için sokakta birbirine saldıran halk, şimdi yabancıların orada çalışarak onların işlerini ellerinden aldığını düşünerek yabancı çalışanları rahatsız ediyor. Güvenlik güçlerinin yetersiz kaldığı bu olaylar özellikle Rusya'da ikamet eden yabancıları olumsuz etkiliyor. Ancak yerli eleman bulmak yabancı firmalar için çok zordur. Özellikle iş merkezi olan Moskova'da işsizlik neredeyse yok denecek seviyede olduğundan eleman maliyetleri çok yükselmiş ve var olan elemanı elde tutmak gittikçe zor hale gelmiştir. Eğitim düzeyi oldukça yüksek olmasına rağmen iş ve iş yapmak konusunda bir kültür oluşmadığından bulunan pahalı elemanlar da istenilen verimi vermemektedirler.

Bütün bu olumsuzlukları ve masrafları aşmanın elbette çeşitli yöntemleri vardır. En verimli olabilecek yöntem belli başlı yatırımcıları ve işleri tek çatıda toplamak olabilir. Böylece kira, ev ve donanım gibi giderlerin düşürülmesinin yanı sıra, eleman, lisans, lojistik ve diğer kaynaklar paylaşımı Rusya'da iş yapmayı çok verimli hale getirebilir ve ülkemiz iş adamlarının diğer yabancı yatırımcılara üstün gelmesini sağlayabilir. Özellikle aynı sektörde iş yapanların kuracağı ortaklıklar veya paylaşımlar çok verimli olabilir. Yatırım veya ticaret yapmak isteyen iş adamlarımızın önce USİAD İş Geliştirme'ye başvurarak bir seyahat planlaması yapmaları ve pazarı yerinde incelemeleri çok yerinde olur.

ÜÇ BOYUTLU ATATÜRK MASKİ



Ürünün ismi: Üç boyutlu, iç bükey Atatürk maskı

Ebatları

Boy	526 mm.
En	371 mm.
Yükseklik	160 mm.

Kullanılan malzemeler

Ana gövde Karbon katkılı 1. kalite polistren
Arka plaka 1,2 mm MDF

Boya

Çift kat astarlama işleminden sonra efektli yıldız boya

Ambalaj

Hava balonlu naylon malzeme ve kraft dopel oluklu mukavva kutu

Notlar

- Ürünün üzerindeki 49 mmx258 mm lik çerçeve içine pirinç plaket yerleştirebilmektedir.
- Farklı ışık ortamlarında Atatürk'ün yüzü farklı ifadeler kazanmaktadır.
- Firmalar diledikleri yazıyı ve isimlerini maskın altında bulunan levhaya yazdırabilmektedirler.

**Atatürk Maskı edinmek isteyenler
(0-212) 217 36 48 – 50
numaralı telefonlardan
USİAD Genel Merkezi ile
iletişime geçebilirler.**

Barış Doster'in yeni kitabı:

Kuşatma Altındaki Türkiye

Oktan ERDİK MEN

USİAD Danışma Kurulu Üyesi, gazeteci ve siyaset bilimci Barış Doster'le son kitabı "Kuşatma Altındaki Türkiye" üzerine konuştuk.

Yeni kitabınız "Kuşatma Altındaki Türkiye" nasıl bir ihtiyaçtan doğdu? Türkiye'yi kimler, nasıl kuşatmış durumdalar?

Kitabım, adından da anlaşılacağı üzere Türkiye'nin kuşatılmasına, ülkemizin bağımsızlığı, bütünlüğü ve egemenliğine yönelik dış tehdit ve iç ihanetlere, Cumhuriyet Devrimi kazanımlarının her geçen gün daha da yok edilmesine bir tepki olarak ortaya çıktı. Türkiye bir yandan ABD, bir yandan AB, bir yandan da onların güdümündeki iktidar tarafından kuşatılırken, hem Kıbrıs'tan hem de Irak'ın kuzeyinden bize bayrak gösteriliyor. Ayrıca azınlıklar ve zorla azınlık yapılmak istenenler, sözde Ermeni soykırımı iddiaları, Heybeliada Ruhban Okulu, Fener Rum Patrikhanesi'nin statüsü, Güneydoğu gibi başlıklar üzerinden de ülkemizin direnci kırılmak isteniyor. Federasyonun altyapısı siyasi, hukuki, idari ve iktisadi anlamda hazırlanıyor. İktisadi bağımlılık arttıkça, talana dönüşen özelleştirmeler ve yabancılara satışlarla birlikte ülkemiz

ekonomik açıdan da kırılan, bağımlı, güdümlü hale geliyor. Bu süreçte insan hakları, hukuk devleti, özgürlük, demokrasi, sivil toplum, piyasa ekonomisi gibi kavramların da kirletildiğini, bunların arkasına sığınarak ülkemizin direncinin kırılmaya çalışıldığını görüyoruz. Kitabı yazarken dış politika ile ekonominin, eğitim ile savunmanın, medya ile karanlık savaşın arasındaki ilişkiyi, bunların birbirlerinden bağımsız ele alınamayacağını ortaya koymayı amaçladım.

Kitabınızda Türk dış politikasının Avrasya merkezli olarak yönlendirilmesini öneriyorsunuz. Bu Avrupa Birliği sürecine son vermek anlamına mı geliyor?

Avrasya merkezli bir dış politikayı savunmak, AB ve ABD ile kapışmayı, onlarla savaşmayı, Batı dünyasından kopmayı gerektirmez. Ben, AB ve ABD başta olmak üzere dünyanın tüm devletleri ile eşitliğe, eskilerin deyimiyle mütekabiliyete yani karşılıklılığa, içişlerine saygıya dayalı, dengeli ve onurlu ilişkileri savunuyorum. Türkiye'nin Avrasya'ya yönelmesi hem tarihi, kültürel, siyasal, ekonomik, coğrafi, stratejik, askeri nedenlerden dolayı bir zorunluluktur, hem de Avrasya'da güçlü olmak, Doğusunu güvenceye almak ülkemizin Batı ile ilişkilerinde de elini güçlendirecek, masaya

daha dik ve rahat oturmamızı sağlayacak, seçeneksiz olmadığımızı gösterecektir. Dış politikada Avrasyacılığı savunmak, iç siyasetteki ulusal sol duruşun, Kemalist Cumhuriyetçi duruşun da bir tamamlanması, bütünleyeni ve gereğidir aynı zamanda.

Güney Amerika'daki ulusal sol rüzgârdan Avrupa ve Asya'daki ulusal sol oluşumlar nasıl yararlanabilirler?

Öncelikle sorunuzu düzeltelim izin verirseniz. Güney Amerika ve Asya coğrafyasında ulusal ve sol olan partiler vardır. Ama Avrupa'nın ulusal solu farklıdır. Latin Amerika, Asya gibi ezilen coğrafyalarda ulusal olan sol, sol olan da ulusal olmak zorundadır ve buralardaki çelişki, ülke içi çelişkiden daha fazla, dış sömürüye karşı verilen mücadeleyle biçimlenir. Yani mazlum milletler coğrafyasının solu ve ulusalcılığı, antiemperyalist olmak, ülke içindeki tüm ilerici katmanları bir cephe içinde örgütlemek, bölgesel dayanışmayı esas almak zorundadır. Sizin kastettiğiniz Avrupa solunda ise böyle bir durum yoktur. Çünkü o sömürgeci olan Avrupalı kapitalistlerle, çokuluslu şirketlerle çıkar birliği yapmakta ve onların sömürsünden pay alan çalışan kesimlerin sözcülüğünü üstlenmektedir. Örnek vermek gerekirse bir Alman işçisi-

nin çıkarı, Asya ya da Afrika'daki bir işçiyle sınıf dayanışması çatısı altında örtüşmez, tersine Alman büyük sermayesiyle örtüşür. Siz Venezüella'nın, Bolivya'nın, Şili'nin ulusal solu ile hemen her konuda ABD ile birlikte olmayı görev sayan İngiliz İşçi Partisi'ni, ya da AB içindeki en büyük ekonominin yönetimini üstlenen Alman Sosyal Demokrat Partisi'ni bir tutamazsınız. Asya'nın, Afrika'nın, Uzak Doğu'nun ulusal solu Latin Amerika'dan şu dersleri çıkarmalıdır: Halkla bütünleşen bir siyasi dil oluşturmak, halkın günlük, somut, yakıcı sorunlarına yanıt bulmak için siyaseti örgütlemek, sömürüyle, yolsuzlukla, eşitsizlikle sorunu olan tüm kesimleri, katmanları, tabakaları, sınıfları dayanışma, sosyal adalet, fırsat eşitliği temelinde bir araya getirmek. Bunun için de emeği, eşitliği, emperyalizm karşıtlığını öne çıkarmak.

Kitabınızın arka kapak yazısı "Çılgılılığımızın çığ başlatması dileğiyle" noktalanıyor. Bu çılgınlıklar nasıl artırılabilir ve çığ nereden ve ne zaman gelebilir?

Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı çözülmeye, çöküşe, çürüyüşe koşut olarak, farklı siyasal geleneklerden gelen, hatta 1980 öncesinde birbiriyle kavga eden insanların, aynı kaygılarla buluştuğunu görüyoruz bir süredir. Bende emeği ve etkisi büyük olan rahmetli hocam Attila İlhan'ın deyişiyle bir "dip dalgası" geliyor. Bu dalga da onun yazdığı gibi yıldız, hilal ve kalpak sacayağı üzerinde yükseliyor. Yani ulusal solcular, toplumcu Türkçüler ve ayakları bu coğrafyaya basan, Cumhuriyetle barışık milli duyguları yüksek olan dindar kesimler. Bu bileşim Kurtuluş Savaşımızın da bileşimi aynı zamanda. Börekçi-zade Rifat Hocaların, Müdafaa-i Hukukçuların, Orta Asya kökenli Türkçülerin bir araya gelmesinden daha doğal bir şey olamayacağına göre, bugün yapılması gereken de onların torunlarını aynı sentez ve amaç etrafında birleştirmek.

Aydınları ikiye ayırıyorsunuz. Bu süreçte vatansever düşünürler, diğerleriyle ne şekilde mücadele edebilirler?

Aydın demek toplumun işaret feneri demektir, aydın demek siyasal önder, öncü demektir ve aydın demek, eğilip bükülmeyen, kalemini satmayan, rüzgâra göre savrulmayan, kısacası adam gibi adam demektir. Gerekirse bedel öder, gerekirse toplumuyla yüzleşir ve onun iyiliği için onu eleştirir, ama doğru bildiği, hak bellediği yoldan dönmeyiz. Bu bağlamda bizlerin yetiştirdiği, ilham aldığı kay-



nak, sürdürmeye çalıştığı gelenek Kurtuluş Savaşı'nın, Kuvayı Milliye'nin, Cumhuriyet'in aydınıdır, münevveridir. Bu duruşa karşı çıkan, hatta küçümseyen ve entelektüelliği öne çıkaran takım ise fonlarla, burslarla anılan, demokrasiyi çoğaltmak için Cumhuriyeti azaltmak gerektiğine inanan, milleti, devleti, Cumhuriyeti, Atatürk'ü, orduyu, Kemalizm'i aşağılamayı görev sayan, kimi zaman da "tamamen duygusal" yönleriyle öne çıkan kişilerden oluşmaktadır. İki kesim arasındaki bu kopuş, bu ayrı-

lık bence iyidir. Zira rahmetli hocam Ahmet Taner Kışlalı'nın da sık sık vurguladığı gibi, arınmak, tutarlılığı, tutarlılık inandırıcılığı, inandırıcılık da büyümeyi beraberinde getirir. Türkiye'nin milli ve yerli münevverlerinin bu kesimle mücadele gibi bir derdi, kaygısı yoktur. Bunlar dışarının acentesi olarak çalıştıkları için, emperyalizme karşı verilen mücadelede ayak bağı olmaktan öte bir işlevleri yoktur. Temel hedef, halkı bilinçlendirmek, uyarmak, uyandırmak olmalıdır.

Mücadele için her alanda güçlü örgütlenmeler gerektiğini ifade ediyorsunuz. Bu örgütlenmeler nereler olabilir? Adres gösterebilir misiniz?

Adres göstermek mümkün de değildir, doğru da değildir. Ama çıkarları, kaygıları, amaçları benzer olan yurttaşların ve kesimlerin bir arada bulunmaları gerekir. Bu bir cephe mücadelesi olduğu için ulusal iş adamlarının da, sanayicilerin de, tarım kesiminin de, sendikal örgütlerin de işbirliğini ve dayanışmayı sıklaştırmaları şarttır. Bu süreç zaman içinde kendi siyasal öncülerini de elbette yaratacaktır.

Bir önceki kitabınız "Atatürk, Türk Dünyası ve Mazlum Milletler"i doğrudan Gazi Mustafa Kemal'e ithaf etmişsiniz. "Kuşatma Altındaki Türkiye" ise, "Kemal'in Askerleri'ne" adanmış. Kemal'in askerlerinin küreselleşme ve emperyalizm karşısında başarılı olma şansı nedir?

Bu mücadele zor da olsa, bizi yorsa, üzse, hırpalasa da asla umutsuz değilim. Coğrafyamız zorlu bir coğrafyadır, güçlü olan ayakta kalır. Ve tarih göstermiştir ki bu topraklarda son sözü hep biz söylemişiz. Başarılı olmak için çok çalışmak, çok ve kaliteli üretmek ve ekonomik açıdan güçlü olmak, dışarıyla rekabet edebilmek gerekir. Sevgili hocam Erol Manisalı'nın sık sık dediği gibi Avrupalı olmak için Avrupa'nın dediğini değil, yaptığını yapmak gerekir.

Tuğgeneral (E) Nejat ESLEN:

“PKK, ABD’nin Stratejik Enstrümanıdır”

Zeynep FAZLILAR

Kuzey Irak dünya için ne ifade ediyor?

Öncelikle Kuzey Irak, Büyük Ortadoğu Projesi ve bizim için ne anlama geliyor ondan bahsedelim. 11 Eylül dünya için bir milat oldu. 11 Eylül’le beraber başlayan medeniyetler çatışması ve enerji savaşları, yakın çevremizde cereyan ettiğinden bizi yakından etkiledi ve etkilemeye devam ediyor. ABD 11 Eylül sonrası terörle küresel mücadele adı altında özellikle enerji kaynaklarını ve enerji yollarını kontrol etmeye çalıştı. Orta Asya enerjini Hint Okyanusu’na aktarabilmek için Afganistan’ ve enerji kaynaklarını kontrol etmek için Irak’a girdi. Irak’ın kuzeyi bizim coğrafyamız için çok önemli. Irak’ın kuzeyinde 50 milyar varil petrol var. Yani dünya petrol rezervlerinin % 4’ü orada bulunuyor. Bunun hemen kuzeyinde yani bizim topraklarımız içinde önemli bir GAP bölgesi var. Fırat ve Dicle Nehirleri Anadolu’nun doğusundan Mezopotamya’ya akıyor. ABD ve İsrail, Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında bölgeyi yeniden yapılandırıp sınırları değiştirirken Irak’ın kuzeyi ve Anadolu’nun doğusu da önem kazanıyor. Şimdi açık bir şekilde görmemiz gereken, Irak’ın kuzeyinde Kürt devleti kurma çalışmalarınıyla Irak’ın üçe bölünmek istenmesidir. ABD, bu bölünmede Irak’ın kuzey bölgesini kendisine garanti edebileceği tek yer olarak görüyor. Buradaki 50 milyar varil petrolü Kürtler vasıtasıyla kontrol

etmek istiyor. Burada kurulan Kürt devletini bizim topraklarımıza yayarak, Ortadoğu’nun en önemli su kaynağı olan GAP bölgesinde Fırat ve Dicle Nehirleri’ni de kontrol etmek istiyor. Bu açıdan Irak’taki gelişmeler bizim için çok önemli.

Bu konuda Türkiye’nin önündeki seçenekler nelerdir?

Aslında bu seçeneklere geçmeden önce bizim bu bölge içinde mücadele ettiğimiz PKK’nın ne anlama geldiğini söylememiz gerekir. PKK, artık ABD’nin stratejik enstrümanıdır. Bu meseleyi basit bir terör meselesi olarak algılayamayız. Bu mesele, sadece PKK’ya indirgenecek kadar basit ve yalın değil. Yeniden şekillenen Ortadoğu’da Türkiye’nin geleceği ve bekasıyla ilgili bir durum söz konusu. Terör eylemlerini PKK’nın son zamanlarda artırması çok sayıda şehit vermemize neden oldu. Bu noktada, Türkiye belli kararları alma aşamasına geldi. Meclisten sınır ötesi harekât için tezkerenin geçmesi ile Türkiye çok önemli stratejik ve psikolojik üstünlük kazandı. Ama zaman içerisinde Türkiye’deki yönetim, bu tezkereyi sulandırdı. Harekâtın hemen yapılmayacağını söyledi. Başbakan ABD’ye gidip Başkan Bush ile konuşacağını söyledi. Hükümet sözcüsü Habur Kapısı’nın kesinlikle kapanmayacağını söyledi. Bu arada şehit vermeye devam ettik. Sınır ötesi harekât çok ciddi bir seçenektir.

Eğer PKK’yı bir vücuda benzete-

Türkiye’nin çok ciddi ve tehlikeli bir süreçten geçtiği belirten Tuğgeneral (E) Nejat ESLEN, “Türkiye’deki yöneticilerin tezkereyi sulandırıp etkisini azalttığını” söyledi. ESLEN, “İçinde bulunduğumuz noktada aynı psikolojik ve stratejik etkiyi yakalayabilmemiz için meclisten yetki alan hükümetin genelkurmay başkanına politik bir direktif vermesi gerekir” şeklinde konuştu.

cek olursak PKK'nın elleri ve parmakları Türkiye'nin içinde. Biz PKK'nın elleri ve parmakları ile Türkiye'nin içinde mücadele ediyoruz. Aslında PKK'nın kafası ve beyni, operatif lider kadrosu Irak'ın kuzeyinde bulunuyor. Bu nedenle de Türkiye'nin Irak'ın kuzeyinde hem PKK ile mücadele etmede hem de o bölgedeki diğer çıkarlarını gözetmede etkin olması gerekiyor. Türkiye sınır ötesi bir harekât yaptığında, PKK'nın buradaki beyin kadrosunda ve PKK'nın bu bölgedeki üslerinde etkin olmak için fırsatlar sağlayabilir. Ayrıca, Irak sınırının güneyinde bir güvenlik kuşağı oluşturarak PKK sızmalarını, savunması daha kolay arazilerden önlemeye çalışabilir. Türkiye, Irak'ın kuzeyindeki Türkmenlerle ilgili diğer çıkarlarını da buradan gözetebilir. Bu nedenle sınır ötesi harekât ciddi bir öneme sahip. Terörle mücadele sadece askeri boyutu olan bir mesele değil, bu konuyu çok boyutlu ele almak şart. Türkiye'nin, askeri yöntemlerle mücadeleyi şiddetlendirerek sürdürürken, bu konuda sosyopsikolojik, kültürel ve zamanı geldiğinde de ekonomik tedbirler alması gerekmektedir. Özetle, Türkiye çok ciddi bir süreçten geçiyor. Türkiye'nin bu süreci atlatabilmesi için reflekslerini hızla geliştirmesi ve düzgün düşünerek, yaşamsal çıkarlarını koruyabilmek adına gerekli hareketleri yapması gerekiyor.

Tezkerenin sulandırıldığı söyleniyor. Bunun bizim için ne gibi sonuçları olabilir?

Tezkere geçtikten sonra Barzani'ye, Irak'taki merkezi yönetime, ABD'ye ve PKK'ya bir mesaj vermiş olduk. Bu mesaj ciddiye alındı ve bunun tepkilerini de kısa sürede gördük. O kadar ciddiye alındı ki dünya petrol fiyatları bile yükseldi. Ama ne yazık ki Türkiye'deki yöneticiler bunu sulandırdılar. Sulandırılınca da etkisi azaldı. İçinde bulunduğumuz noktada aynı psikolojik ve stratejik etkiyi yakalayabilmemiz için meclisten yetki alan hükümetin genelkurmay başkanına politik bir direktif vermesi gerekiyor. Bu henüz verilmedi. Bu politik direktifle sınır

ötesi harekâttan beklenen politik amaçların belirtilmesi gerekiyor ki, askerler bu amaçları sağlamak için askeri stratejik hedefleri seçip planlarını ve hazırlıklarını gözden geçirerek, gerektiğinde sınır ötesi harekâti yapabilsinler. Bu konuda büyük bir boşluk var. Dışişleri Bakanı Babacan da yaptığı açıklamada "Biz siyaseti sonuna kadar kullanacağız" diyerek Türkiye'nin bu konudaki iradesini iyice sulandırmış oldu.

Tezkere çıkmasına rağmen Güneydoğu'dan şehit cenazeleri gelmeye devam ediyor. PKK bu cesareti nereden alıyor? Örgüt bize mesaj vermeye mi çalışıyor?

Türkiye üzerinde sınır ötesi harekâti engellemek amacıyla çok yoğun psikolojik harekât uygulandı. PKK'nın eylemlerinin artışını da bu kapsamda değerlendirmek lazım. Bu PKK'nın tuzağıdır dendi. Yani sınır ötesi bir harekât yapmamamız için PKK eylemlerini artırıyor dendi. Ben buna inanmıyorum. Aslında biz PKK ile mücadeleyi Cudi ve Gabar Dağı'nda veriyoruz. Orada taktik anlamda üstünlük PKK'da. Biz PKK ile PKK'nın seçtiği alanda çatışıyoruz. Oysa biz Irak'ın kuzeyinde PKK ile çatışırsak üstünlük bize geçmiş olacak. Bizim seçtiğimiz alanda PKK ile çatışıyor olacağız. İşte bu şartlarda PKK eylemlerini artırarak "ben güçlüyüm, Irak'ın kuzeyine gellerseniz eylemlerimi artırı-

rım" mesajı veriyor. PKK bizi caydırmak için bu eylemleri artırdı.

Aynı kapsamda devam edecek olursak dendi ki, TSK için Irak'ın kuzeyi bataklık olur. Bu söz konusu bile olamaz. TSK aynı bölgeye defalarca girdi ve hiç de batağa saplanmadı. Görevini başarıyla yaparak geri çekildi. Tüm bunlar psikolojik harekâtın bir parçası. Türkiye'yi caydırmak için bu harekât dâhilinde, peşmerge güçleri de bize karşı koyar deniyor. Peşmerge güçlerini de çok fazla ciddiye almamak lazım. Bir de psikolojik harekât kapsamında "ABD askerleri ile bir çatışma olur" dendi. Bu kesinlikle doğru değil. Çünkü ABD, Irak'ın kuzeyinden askeri güçlerini çok önce geri çekti. Afganistan'da ve Irak'ta batağa giren ABD silahlı gücü, Türkiye'nin böyle bir harekât yapabileceğini düşündüğünden Türkiye'yi karşısına alamaz. Bu nedenle iki ordunun karşı karşıya gelmesi söz konusu bile olamaz. Yine aynı psikolojik harekât kapsamında dendi ki "ekonomimiz çok kırılgan, spekülasyonlar yapılabilir ve ekonomik oynamalar olabilir". Yani bu belki bir dereceye kadar doğru olabilir; ancak burada

söz konusu olan vatan savunması ve Türkiye'nin yaşamsal güvenlik çıkarları. "Ekonomi kırılgandır" argümanı



hep gündeme getirilecekse, bu ekonomi kırılın da kırılmış bir ekonomi ile yaşamayı öğrenelim. Yoksa bunu devamlı kullanırlar.

Barzani Türkiye'ye hangi açıdan bakıyor?

Barzani ve Irak'ın kuzeyinde bulunan bir kısım Kürtler içinde bulunduğumuz durumu kendileri için tarihi bir fırsat olarak değerlendiriyorlar. Çünkü ABD ile ilişkileri iyi olan Barzani ve Kürtler, Ortadoğu'nun yeniden şekillenmesini, Kürt devletinin yaratılması ve yaşatılması yönünde çok büyük bir şans olarak görüyorlar.

Barzani, PKK'yı bağımsız bir bölge yaratmak için bize karşı koz olarak mı kullanıyor?

Aslında şu an PKK ile Barzani'nin iş birliği içinde olduğu söylenebilir. Bunların her ikisinin de ideali bağımsız Kürt devletidir. Öncelikle Irak'ın kuzeyinde bir Kürt devleti kurmak, sonra bunu Türkiye, İran ve Suriye'nin içine yaymaktır. Hem Barzani'nin hem de PKK'nın bu konudaki hedef ve amaçları örtüşmektedir.

Talabani bir açıklamasında "PKK eylemleri bu gece duracak" diyerek PKK eylemlerinden haberdar olduklarını göstermişti. Bundan sonra Türkiye, Talabani ile sürdürdüğü ilişkilerde ne gibi bir yol izlemeli?

Biz Talabani ve Barzani ile zamanında iş birliği yaptık. Bunlar güvenilecek insanlar değil. Bugün böyle söyleyip yarın tamamen tersini uygulayan bu insanlar, ABD'nin Irak'ta kurduğu kukla yönetimin parçalarıdır. Talabani'yi çevre ülkeler dâhil dünyanın hiçbir devleti ciddiye almamaktadır. Suudi Arabistan ve Ürdün, ABD'ye yakın olduğu halde Talabani'yi dikkate almamaktadır. Talabani bizim de muhatabımız değildir. Dün gece televizyon kanallarından birinde Talabani ile bir söyleşi yapıldı. İlgili şahıs tarafından Talabani'nin PKK ile arabuluculuk yap-

ması yönünde bir yeşil ışık yakıldı. Bu çok yanlış bir şey. Bu Türkiye'yi aşağılayan bir şey. Maalesef Türkiye'de çok değişik anlayışa sahip olan ve bu psikolojik harekâta hizmet eden insanlar var.

Türkiye bundan sonra nasıl bir yol izlemeli? Sadece askeri operasyon yeterli olacak mı?

Bu noktada biz meseleye yalnızca PKK meselesi olarak bakamayız. PKK ve Barzani'nin bir enstrüman olduğunu görmeliyiz. Burada muhatabımız ABD'dir. Bu alanda Türkiye ile ABD'nin çıkarları çatışmaktadır. Soğuk Savaş dönemindeki bir ortamda Türkiye ve ABD ilişkilerinin de iki ülkenin çıkarları çoğu zaman



örtüşüyordu. Ancak şimdi ABD'nin stratejik vizyon ve çıkarları Türkiye ile örtüşmez oldu. Zaman zaman çatışır hale geldi. ABD stratejik vizyonuna uygun olarak, Avrasya'nın enerji kaynaklarını ve yollarını kontrol ederek küresel üstünlüğünü sürdürmek istiyor. Bunun için de bazı ülkelere silahlı gücü ile giriyor. Bizim vizyonumuz ise bölgedeki tarihi dengeleri ve istikrarı muhafaza etmek. Burada iki çıkar tamamen birbirine ters durumda. Dolayısıyla Büyük Ortadoğu Projesi içinde Irak'ın kuzeyinde bir Kürt devleti kurmak isteyen ve bunu da -jeopolitik amaçları için- Türk topraklarına yaymayı amaçlayan ülke olan ABD'dir bizim

muhatabımız. Türkiye'nin bu problemi halledebilmesi için de öncelikle Türk - Amerikan ilişkilerini yeniden tanımlaması gerekiyor.

ABD'nin enerji yolları üzerindeki hedefleri ile Rusya'nın çıkarları çatışırken; Rusya, İran ile yakın ilişkiler kurmaya başladı. Soğuk Savaş döneminde ABD'nin izlediği Türkiye politikasını, şimdi Rusya mı uyguluyor?

Geçen hafta Rusya'da Aleksander Dugin ile bir toplantıya katıldım. Dugin'e dedim ki; "Soğuk Savaş döneminde ABD, kenar kuşak üzerinde Sovyetleri çevrelemek için güçlü bir Türkiye'ye ihtiyaç duyuyordu, onlar için üniter bir Türk devletinin olması önemliydi. Ancak şimdi ABD'nin böyle bir ihtiyacı kalmadı". Dugin de bu fikrime katıldı. ABD, Brezinski'nin de ifade ettiği gibi "en iyi Rusya'nın üçe bölünmüş Rusya" olduğunu düşündüğünden, üstün bir Rus ulus devletini arzu etmiyor. Ancak Putin gibi karizmatik bir lidere sahip olan Rusya, petrol fiyatlarındaki artış ile bu tehlikeyi atlattı. Bizim yaşadığımız şartlar şu an Kurtuluş Savaşı dönemindekine benziyor. Rusya ile biz aynı coğrafyada yaşıyoruz. Kurtuluş Savaşı başlarında bizim stratejik ortağımız Rusya idi. Şimdi tehlikeler ile dolu olan çevremizde Türkiye

ile Rusya'nın Soğuk Savaş dönemindeki gibi çıkarları çatışan değil de örtüşen bir durumları var. Soğuk Savaş döneminde Rusya'ya karşı Türk - Amerikan çıkarları örtüşüyordu, şimdi ise ABD'ye karşı Türk - Rus çıkarları örtüşüyor. Kurtuluş Savaşı'nda olduğu gibi Türk - Rus yakınlaşması kaçınılmazdır.

Türkiye'nin hızla gelişen jeopolitik belirsizlik ve risklerle dolu Soğuk Savaş sonrası ortamında benzer tehlikeler karşısında Rusya ile iş birliği yapması kaçınılmaz oluyor. Zaman içinde bu gerçekleşecek. Burada Türkiye ve Rusya'nın Soğuk Savaş döneminde erozyona uğrayan karşılıklı güveni yeniden

oluşturması gerekiyor. Bunu da süratle yapmak lazım. Bölgede ABD'nin hedefi sadece Türkiye değil. Aynı zamanda hedefler bizim komşumuz Suriye ve İran. Doğal olarak bizim yine Suriye ve İran'la iş birliği yapmamız gerekiyor. Bütün bunları da gerçekleştirebilmek için doğru bir tehdit tanımlaması yapmak şart. Gerçekçi bir tehdit tanımlaması yapamazsak ABD'yi nerede konumlandıracağımızı göremeyiz. Aslında Türkiye'nin yeni bir jeopolitik konumu olacak gibi görünüyor. Türkiye, Avrasya ve Ortadoğu'daki konumunu yeniden belirlemeli. Mevcut tehlikeleri, ancak benzer tehdit altındaki çevre ülkelerle iş birliği yaparak savuşturabilir.

Bu, Türkiye'nin yüzünü batıdan doğuya çevirmesi gerektiği anlamına mı geliyor? Türkiye, geçmişte çıkarlarının ters düştüğü ülkelerle şimdi iş birliği mi yapmalı?

Soğuk Savaş döneminde Türkiye'ye yönelmiş olan tehditler kuzeyden ve doğudan geliyordu. Soğuk Savaş döneminden sonra ise Türkiye'ye yönelmiş olan tehlikeler ve tehditler Türkiye'nin içinden, güneyden ve batısından geliyor. Bu çok önemli bir farklılık yaratıyor. Türkiye kendisini bu jeopolitik farklılığa adapte etmeli.

Peki, Türkiye'yi yönetenlerce bu jeopolitik farklılık fark edildi mi?

Bunun farkına varsalar bile bu farklılığı uygulayacak irade oluşturamadılar. Çünkü Türkiye'deki yönetim ABD desteğini kaybederse, iktidarı kaybedeceğini düşünüyor. Türkiye'de AB sürecinde Türkiye'nin bölünmesini kabullenenler var. Kimi çevreler kayıtsız şartsız AB'ye destek veriyor. Bu da beraberinde ödünleri getiriyor. Sonuç olarak, Türkiye çok ciddi ve tehlikeli bir süreçten geçiyor. Bu süreci aşması, ulus ve uniter devlet yapısını koruması anlamına gelir. Ancak bunu muhafaza etmek kolay olmayacak. Çünkü küresel ve bölgesel güçlerin amacı kendi jeopolitik çıkarlarına göre Türkiye'yi bölmektir. Bunun için her türlü vasıtayı kullanı-

yorlar. Biz de yeni tehdit tanımı yapıp ulusal güvenlik stratejimizi geliştirerek, bunu en kısa zamanda uygulamaya geçirmeliyiz. Bu güvenlik stratejisini pekiştirebilmek için de kendi çıkarlarımıza yakın ülkelerle mutlaka iş birliği yapmamız lazım. Bu mesele biraz kompleks bir mesele. Zaman hızlı çalışıyor. Türkiye'nin elinde çok güçlü bir silah var. Eğer tehdit batıdan geliyorsa Türkiye batıya şu mesajı vermeli "ben jeopolitik konumumu yeniden belirlerim". Fakat Türkiye'nin bölünmesi arzusu sadece Türkiye'nin su kaynakları ile ilgili değildir. Bu bölgeden çok önemli

bir enerji güzergâhı olan Bakü – Tiflis - Ceyhan Boru Hattı geçiyor. Bunun kontrolü de oldukça önem arz ediyor. Ayrıca Anadolu'nun doğusunda hem büyük Kürdistan'ın parçasını oluşturmak hem de Ermenistan'ı genişletmek istiyorlar. Bunu yaptıkları takdirde Türkiye'nin Kafkasya, Orta Asya ve Avrasya ile ilişkisi kesilecek ve güçlü bir Türkiye kendi jeopolitik inisiyatiflerini kullanamayacak, çok amaçlı bir şekilde Türkiye üzerinden oyunlar oynanabilecek. Biz de bu oyunları tespit etmeli ve buna göre yeni güvenlik konseptleri ile süratle bu süreci atlatmalıyız.

MEMED'İN ÖYKÜSÜ

HEM KÜRT'TÜ MEMED
HEM DE TÜRK'TÜ
HEM ŞIRNAKLIYDI
HEM DE KONYALI
HEM ETTİ MEMED
HEM DE TIRNAKTI

YOKSULDU MEMED
YOKSULDU
VE EN BÜYÜK DÜŞÜ
SİGORTALI BİR İŞTİ

GÜVERCİN BESLERDİ MEMED
GÜVERCİN BESLEMİYİ BİLİRDİ
İHANETİ BİLMEZDİ MEMED
GÜVERCİNLERİN DOSTLUĞUNU
BİLİRDİ
VE GÜVERCİNLERİ SEVMEYİ

UTANGAÇTI MEMED
SİKILGANDI
GÜVERCİNLERDEN BAŞKA
SEVGİLİSİ OLMAMIŞTI
KADIN ELİ DEĞMEMİŞTİ ELİNE
KADIN TENİNİN SICAKLIĞINI
BİLMEZDİ MEMED
YAŞAMAMIŞTI HENÜZ AŞKI
VE ŞEHVETİ
HARAMA BİLE UÇKUR
ÇÖZMEMİŞTİ

CAHİLDİ MEMED YOKSULDU
OKUMAMIŞTI
BİLMEZDİ ANLAMINI
BÜYÜK OYUNUN
PETROL SAVAŞLARININ
TANIMAZDI CORC DABILYU BUŞU
VE GONDOLİZE RAYSI
VE BİLMEZDİ ANLAMINI
BÜYÜK ORTADOĞU'NUN

HEM KÜRT'TÜ MEMED

HEM DE TÜRK'TÜ
HEM ETTİ
HEM DE TIRNAKTI
İHANETİ BİLMEZDİ MEMED
EN BÜYÜK ASKERDİ
BİZİM ASKERDİ

VE BİR GÜN
KÜRT KARDEŞLERİ MEMED'İN
HAİN BİR PUSU KURDULAR
VE KÜRT KARDEŞLERİ MEMED'İN
BÜYÜK OYUN UĞRUNA
MEMEDİ SIRTINDAN
KALLEŞÇE VURDULAR

ŞEHİT OLDU MEMED
BAYRAK OLDU
TOPRAK OLDU
DUA OLDU MEMED
HEM TÜRKÇE
HEM DE KÜRTÇE AĞIT OLDU
VATAN OLDU

YAŞAMADAN ÖLDÜ MEMED
ELİ KADIN ELİNE DEĞMEDEN
SİGORTALI BİR İŞ EDİNEMEDEN
VE ÇOK SEVDİĞİ
GÜVERCİNLERİNE DÖNEMEDEN

İHANETİ BİLMEZDİ MEMED
VE GENİŞLETİLMİŞ ORTADOĞU'YU
VE MEMED
BÜYÜK OYUNUN
KURBANI OLDU

BEYHUDE BEKLEMEDE ŞİMDİ
GÜVERCİNLERİ
ELİ KADIN ELİNE DEĞMEDEN
VE YAŞAMADAN ÖLEN
MEMED'İ

NEJAT ESLEN

Dil Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi ÖZEL:

“Ülke Ne Durumdaysa Türkçe de Aynı Durumda”

Yaprak SEYREKBASAN

Türkiye’de dil üzerine yapılan çalışmalar başarılı buluyor musunuz?

Ülkemizdeki dil çalışmalarının başarılı olup olmadığını düşünmeden önce, bu çalışmaların yeterli olup olmadığını tartışmamız gerekli. Dil çalışması yapan kişi ve kurumları düşünmeliyiz önce. Üniversiteler var, 1983’ten sonra, Atatürk’ün vasiyetnamesini çiğneyerek Uğur Mumcu’nun dediği gibi “paşa tasarruflarıyla” oluşturulan Başbakanlığa bağlı Türk Dil Kurumu var, Dil Derneği gibi birkaç dernek var; bir de hiçbir kurumun çatısı altında olmadan çalışan dilciler var.

Üniversitelerin Türk dili ve edebiyatı bölümlerini ele alalım; ne yazık ki bunların çoğu yerinde sayıyor. Çoğu kendini yineliyor; hem dilde hem edebiyatta. Neden dersenez; hiç çekinmeden açıkça söylemekte yarar var. Türk dili ve edebiyatı bölümlerinin çoğuna, Atatürk’ün başlattığı Dil Devrimiyle hesaplaşan bir anlayış egemen. Bunlar hem Dil Devrimini, hem de bir bütün olan Türk Devrimini benimsemiyor. Alanım olduğu için bu takımı yakından izliyorum; yetiştirdikleri öğrencileri ve yayınlarını görüyorum; içler acısı... Tıpkı imparatorluğun son döneminde hem Osmanlıca, hem Fransızca parlayan aydınların kimisi gibi karma bir dille yazıyorlar. Bunun adına da bilim diyorlar. Arapça, Farsça ve İngilizce sözcüklere gösterdikleri hoşgörünün, saygının onda birini Türkçeye göstermiyorlar. Bunlar imparatorluğun son döneminde Osmanlıcadan yakınan

aydınlarından da gerideler, örneğin 1920’de ölen bir Ömer Seyfettin gibi açık görüşlü ve yürekli değiller. Doğallıkla bu anlayış, doyurucu, bilimselliği ağır basan, sanattan payını alan ürün veremiyor. Dil çalışması yapanların, edebiyattan kopmaması gerekir, dilcinin temel kaynağı edebiyatçının üretimidir. Bunlar ne çağdaş Türk ve dünya edebiyatını izliyorlar, ne de dilbilim çalışmalarını... Düşünebiliyor musunuz, Türk dili ve edebiyatı bölümlerinin dilbilim bölümleriyle bir ilişkisi yok.

Bireysel çalışmalar için bir şey söylemeyeceğim; çünkü bunları dil ve edebiyat tarihçileri, eleştirmenler değerlendirmeli; ama resmi Türk Dil Kurumu’nun yaptığı çalışmalar, bugünkü dil kirlenmesinin, kargaşanın baş nedenidir. Üniversitelerin Türk Dili ve edebiyatı bölümleri gibi, resmi TDK de Atatürk’ün kurduğu, 1932–83 arasında yaşayan Türk Dil Kurumu’nun kalıtıyla besleniyor. Dikkatinizi çekmek istediğim salt para değil, bilimsel birikim.

Resmi TDK, yayımladığı Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzları ile 1980’lerin ortasından bu yana Türkçeyle oynamakta, yanlış, tartışmaları uygulamaları özellikle Milli Eğitim Bakanlığı eliyle yurda yaymaktadır. Resmi TDK’nin Türkçe Sözlük’ünde bütün dinsel kavramlar var, ulusal kavramlar yok, bu açıdan bakınca dilin politik malzeme yapıldığını açıkça görüyoruz.

Sözü uzatmak istemem, Dil Derneği’nin olanaksızlığı da çalışmalarını

Sevgi Özel: “Resmi TDK, yayımladığı Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzları ile 1980’lerin ortasından bu yana Türkçeyle oynamakta, yanlış, tartışmalı uygulamaları özellikle Milli Eğitim Bakanlığı eliyle yurda yaymaktadır. Resmi TDK’nin Türkçe Sözlük’ünde bütün dinsel kavramlar var, ulusal kavramlar yok, bu açıdan bakınca dilin politik malzeme yapıldığını açıkça görüyoruz” şeklinde konuştu.

mızın yeterli olmasına el vermiyor. Kısacası ülke ne durumdaysa, Türkçe de aynı durumda

Yazılı ve görsel basının Türkçe ve yabancı kökenli sözcüklerin sıklıkla yanlış kullanmasından kaynaklanan dil kirliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bizim basın yayın "medya" olmayı kabullendikten, yani adı yabancılaştıktan sonra bize de yabancılaştı. Türkiye "basın yayın"ı ta 1930'larda yaratmıştı, basın yayın görsel ve yazılı her türlü iletişim ağını içine alıyordu. Ayrıca sözcükleri sık kullanırsak içselleştirir, kavram alanını genişletiriz. Ne ki böyle değil. Kimden ne duyarsak, hiç düşünmeden dilimize yapııştırıyoruz. TV'lerdeki dil kirlenmesi, tabelalardaki dil kirlenmesinden daha tehlikeli. Çünkü Türkçenin sözdizimi bozuluyor; bir başka deyişle tümce kurma yeteneğimiz köreliyor. Şarkı türkü söylediği, manken ve oyuncu olduğu için ün kazanan kişilerin gelişigüzel ekrana çıkarılması yanlış bir uygulamadır. "Senin sesini korkunç beğeniyorum" diyen bir ünlü, toplumu etkiler. "Canlı performans" ne demek? "Bu yılın trendi bizimki gibi yarışma" ne demek? Yerli dizilerin hepsinde yerel kullanımların sıklaşması, İngilizce sözcük yoğunluğu, örneğin bebeklerin "bye bye" ile esenleşmesi, "okey"li konuşmalar, gırtlaktan gelen ya da yapay, genizsi bir sesle bozuk söylenen sözcükler, argonun yaygınlaşması gibi pek çok yanlış uygulama var. Ayrıca TV'lerdeki yanlış altyazılar, kötü çeviriler gibi gazetelerdeki, özel radyolardaki kötü dil kullanımını toplumun belleğine yerleştiriyor. Örneğin biz çay içeriz, "Ne alırsınız?" diye sormanın anlamı ne? Basın yayın aracılığıyla yaygınlaşan kötü dil kullanımının en acı örneklerini politikacıların konuşmalarından da verebiliriz. Radyo, TV, gazete, dergi adlarının kimisi tek sözcükle "iğrenç"... Gençler bir şeyi beğenmeyince "iğrenç" diye kestirip atıyor, şaşırınca "falan oldum" diyorlar; bunlar ne yazık ki basın yayının izleri... Basın yayının her konuda olduğu gibi dil açısından

da kendine gelmesi, kendini denetlemesi gerekiyor.

Dil Derneği olarak çalışmalarınızda yeterli desteği alabiliyor musunuz? Bu konuda kimlere ne gibi görevler düşüyor?

Bu, dernek açısından can alıcı bir soru. Dil Derneği gönüllü birlikliğin simgesidir diyebilirim. Ne ki son birkaç yıldır gerekli desteği alamıyoruz. Ancak daha önce söylemek istediğim bir şey var, ekonomik destekten daha önemli bu.

Kimi aydınlar, kimi kurumlar, 1983'ten önceki Türk Dil Kurumu'nun her yaptığına, her yeni sözcüğe tepki verir ya da desteklerdi. 1983'ten bu yana, özellikle Aziz Nesin ve Uğur Mumcu gibi aydınlanmacıların ölümünden sonra aydınlar, dilciler, yazarlar daha suskun sanki. Örneğin resmi Türk Dil Kurumu bütün bileşik sözcükleri bozdu, ulusal kavramların içini boşalttı, sözlüğüne "okeylemek" diye madde koydu, "mızraklı ilmihal"i ekledi, bunlara tepki veren sayısı o denli az ki, şaşırıyoruz. Dil Derneği'ni destekler görünüyorlar da sesleri ve katkıları yeterli değil.

Devletten aldığımız tek destek her ay Kültür Bakanlığı'na verdiğimiz 81 tane dergidir. Der-

ginin masrafı bile karşılanmaz aldığımız parayla. Bunun dışında üye ödentileri, küçük bağışlar ve yayınlardan gelen azıcık gelirle yaşıyoruz. Nasıl zorlandığımızı bir biz biliriz bir de derneğe yakın olanlar. Oysa toplumun düşünce, inanç ve köken gibi zenginliklerini ayrılık gibi görenlerin kurdukları dernek ve vakıflar para içinde yüzüyor. Kırk kapının ipini çekerek bir parça destek alabiliyoruz; bence bu aydınlar, aydınlanmacı kurumlar adına acı, hatta utanç verici bir durumdur.

Biraz öfkeli konuştum sanırım; ne yapayım ki durum bu. Durum böyleyken Atatürk'ün manevi mirası olan akıl ve bilime tutunanlara destek olmayıp yalnızca yakınmakla zaman tüketenler çoğalıyor. Laik, demokratik cumhuriyetimizin dili olan Türkçe elden giderse, ülke mi kalır? Ülke siyasal, ekonomik, kültürel bağımsızlığını yitirirse Türkçe mi kalır?

Derginizin okurlarından, derneğinizin üyelerinden daha etkin destek bekliyoruz. Hem öneri, eleştiri açısından, hem de parasal açıdan. Unutmayalım hem ortak akıl üretmek zorundayız; hem de küçük de olsa parasal desteğimizi birleştirerek büyük havuzlar oluşturmak durumundayız.



Ekonomik Analiz



Selim Somçağ
2 Kasım 2007

Önceki yazımda ana hatlarıyla ortaya koyduğum Amerikan ekonomisindeki mortgage ve konut sektörü krizi aradan geçen iki ay içinde derinleşerek uluslararası finans piyasalarındaki dengeleri değiştirmeye başladı. Doların diğer birçok para birimi karşısındaki değer kaybı, bu bağlamda dolar-avro paritesinin iki ay içinde 1.35'ten 1.45'e yükselmesi, aynı dönemde altının ons fiyatının 650 dolardan 817 dolara fırlaması değişen dengelerin başta gelen göstergeleri. Bu sürecin doların dünyanın bir numaralı rezerv parası olma özelliğini şimiden epeyce aşındırdığını söyleyebiliriz. Şimdi mortgage krizinin ortaya çıkışının hangi aşamalardan geçerek küresel bir dolar krizine dönüştüğünü kısaca görelim:

■ Sorunlu mortgage kredilerinin hızla artması üzerine mortgage ve konut sektörlerinde faaliyet gösteren Amerikan şirketlerinin finansman kay-

nakları kurumaya başladı. Amerika'da büyük şirketlerin işletme kredisi temin etmek için çıkardıkları, vadesi genellikle 3 ay olan finansman bonolarına "Commercial Paper" adı verilir. Bu 2.2 trilyon dolarlık dev bir piyasadır. İlk etki burada görüldü, mortgage ve konut sektörlerinde faal şirketler vadesi gelen finansman bonolarını yenileyemediler, finansman sıkıntısına düştiler. Aynı zamanda bu şirketlerin hisse senetlerine de büyük boyutta satış geldi, buna bağlı olarak Amerikan borsaları düşmeye başladı.

■ Bunun üzerine bu şirketler finansman sağlamak amacıyla bankalara yöneldiler. Banka kredilerine olan talebin birden artmasıyla Amerika'da ve benzer bir mortgage sektörüne sahip olan İngiltere'de kısa vadeli faizler yükselmeye başladı.

■ Bu arada panik bankacılık sektörüne de sıçradı. Amerika ve İngiltere'de büyük bankalar, mortgage şirketlerine büyük kredi verdiği bilinen küçük bankalara verdikleri kısa vadeli kredileri kestiler. Bunun sonucunda bu ülkelerde kısa vadeli faizler iyice yükseldi, para

piyasasındaki sıkışma likidite krizi deneyecek boyutlara ulaştı.

■ Bunun üzerine İngiltere Merkez Bankası, Avrupa Merkez Bankası ve Amerikan Merkez Bankası (Fed) piyasaya para pompalamaya başladılar. Bu arada Fed bankalara verdiği reeskont kredisinin faizini de 50 baz puan düşürdü. Böylece para piyasalarındaki kısa vadeli faizler gerilemeye başladı.

■ Ancak piyasaya muazzam miktarda taze para pompalanmasıyla genel kısa vadeli faiz oranları düşürüldüyse de, mortgage sektörüyle yakın ilişkili bankalardaki sıkıntı giderilemedi, çünkü merkez bankalarıyla doğrudan para alışverişi yapan ve büyük mevduat tabanı olan, daha küçük uzmanlık bankalarına da kredi sağlayan büyük bankalar ellerine geçen taze parayı sorunlu bankalara aktarmaya yanaşmadılar. Bunun sonucunda İngiltere'de 1930'lardan beri ilk defa mudi-



ler paralarını çekmek için bir bankanın önünde uzun kuyruklar oluşturdular. Bu banka tamamen mortgage kredisinde uzmanlaşmış olan Northern Rock'tı. Mudiler iki haftada bu bankadaki toplam mevduatın üçte birini çekince İngiltere Hazinesi bankaya el koymak zorunda kaldı. Gelişmiş ülkelerde en az 50 yıldır böyle bir olayın ilk defa meydana gelmesi çalkantının boyutunu ve yetkililerin sistemdeki riskler konusunda ne kadar bilgisiz olduklarını ortaya koyuyor.

■ Ekim ayı başında başta Fed olmak üzere merkez bankalarının piyasaya para pompalamaları karşısında likidite krizi önemli ölçüde aşılmış, faizler normale dönmüştü. Ancak Amerika'daki mortgage krizi devam ediyordu. Buradaki asıl meselenin faizlerin yükselmesi değil, konut fiyatlarının gerilemeye başlaması olduğunu bir önceki yazımda açıklamıştım. Dolayısıyla piyasaya yüksek boyutta para pompalamak sıkışan mortgage şirketlerini ve bankaları rahatlattıysa da, ev fiyatlarının hep artacağına güvenerek altından kalkamayacağı mortgage borcuna girmiş olan tüketicilere bir fayda sağlamadı, ödenemeyen krediler çığ gibi artmaya devam etti.

■ Mortgelerin patlaması bir yandan mortgage şirketlerini yeni kredi vermekten caydırırken, bir yandan da zorunlu konut satışlarına yol açtı. Böylece yaz sonunda Amerika'da konut satışları 5 yıldır ilk defa, konut fiyatları ise 1950'lerden beri, yani 50 küsur yıldır ilk defa düşüşe geçti. Satışlardaki ve fiyatlardaki düşüş Ekim sonu itibarıyla devam etmekteydi.

Yeni konut satışları, ayrıca ona bağlı olarak ortaya çıkan beyaz eşya, elektronik, eşya, mobilya, ev aletleri gibi sektörlerdeki satışlar Amerikan ekonomisinin son yıllardaki büyümesinde lokomotif görevi yaptı. Amerika'da mortgage'la ev alanların evlerinin fiyatı yükselince aradaki fiyat farkını teminat göstererek yeni kredi alıp bununla tüketim harcaması yaptıklarından da daha önce söz etmişim. Dolayısıyla, dünya finans piyasaları Amerikan mortgage/konut piyasasındaki tıkanmayı Amerikan ekonomisinde büyümenin sona ereceğinin işareti olarak algılamaya başladı. Buna bağlı olarak, son dönemde Amerika'nın cari

açığını finanse etmesini sağlayan kaynaklardan biri olan yabancı yatırımcıların Amerikan hisse senedi alımları durdu. Ağustos ayından itibaren de yabancı yatırımcıların Amerikan hisse senedi borsalarından yavaş yavaş çıkmaya başladığını görüyoruz. Bu şartlar altında Amerika'nın doların değerini korumak amacıyla, hisse senedi piyasasında ortaya çıkan kanamayı telafi etmek için faizleri yükseltmesi gerekiyordu. Ancak bir yandan mortgage kaynaklı likidite sıkışması, bir yandan da durgunluk korkusu yüzünden Amerikan ekonomi yönetimi tam tersine faizleri düşürmek zorunda kaldı. Yazın mortgage çalkantısı başladığında 5.25 olan Fed faizi şu anda 4.50.

O halde Amerikan ekonomisindeki genel tablo şöyle özetlenebilir: Ekonomik büyümenin lokomotifi olan mortgage/konut sektörü çöküşte, dolayısıyla durgunluk tehlikesi var. Mortgage krizinden birçok büyük Amerikan şirketi ve bankası ağır yara almış durumda, bunlar her an finansman sıkıntısına düşebilir. Bu duruma bağlı olarak Amerikan borsalarında da büyük düşüşler ortaya çıkabilir. Bütün bunlar Fed'in faizleri düşürmesini ve piyasaya bol taze para

vermesini gerektiriyor. Öte yandan Amerikan ekonomisi yıllık 800 milyar dolar civarında dev bir cari açık veriyor. Ayrıca Amerika dışındaki ülkelerde 7.7 trilyon dolar Amerikan finansal varlığı mevcut. Dolayısıyla mortgage krizini atlatmak için başlatılan düşük faizle bol dolar likiditesi sağlama stratejisi doların uluslararası değeri üzerinde büyük baskı yaratıyor. İşte iki ay içinde dolar-avro paritesinin 1.35'ten 1.45'e, altın fiyatının 650'lerden 810'lara yükselmesi de bu baskının sonucu. Bu olayın kısa adı doların devalüasyonu. Ham petrolün varilinin 90 doların üzerine çıkması da büyük oranda aynı sürecin bir parçası.

Doların devalüasyonu bu hızla devam ederse dünya ekonomisinde 1990'larda kurulmuş olan uluslararası finansal yapılanma çökebilir, bunun da Türk ekonomisine ilk aşamda çok olumsuz etkileri olur. Şu andaki manzara bu sürecin derinleşmeye devam edeceğini göstermektedir. Çalkantının şu ana dek Türk ekonomisi üzerinde ciddi bir olumsuz etki yaratmamasına bakıp da rehavete kapılmak çok yanlış olur. Doların krizi iyice derinleşirse girdap 32 milyar dolar cari açığı olan Türkiye'yi de içine alacaktır.

Kendi malını kullan



Kendi ücretini yükselt

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üreticilerimiz işe güçsüzleşiyor, işyerlerimiz kapanıyor. Üretimi artan ülkede daha çok işçiye ihtiyaç vardır; bu da o ülkede ücretleri yükseltir. Üretimi azalan ülkede işgücü ihtiyacı da azalır. İşsizliğin artması ise ücretlerin düşmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

İstanbul Barosu'ndan Cumhuriyet ve Demokrasi Paneli

Türkiye Cumhuriyeti'nin 84. kuruluş yıl dönümü nedeniyle İstanbul Barosu Başkanlığına "Cumhuriyet ve Demokrasi" paneli düzenlendi.

26 Ekim Cuma günü saat 16.00'da Orhan Apaydın Konferans Salonu'nda yapılan panel, Ulu Önder Atatürk ve şehitlerimiz için yapılan saygı duruşuyla başladı.

Panelin açılış konuşmasını yapan İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı Av. Mehmet Durakoğlu, Türkiye'de 84 yıldan bu yana geçen süreçte cumhuriyetle ilgili temel duyarlılıklar noktasında herhangi bir sorun yaşanmadığını, ama son birkaç yıllık dönemde böyle bir kuşkunun beslenmekte olduğuna hep birlikte tanık ol-

duğumuzu söyledi. Özellikle Cumhuriyetle Demokrasi arasında bir savaşım varmış gibi, Cumhuriyet olursa Demokrasi olmazmış gibi yaklaşımların sergilendiğini belirten Durakoğlu, "Oysa 84 yıllık algılayış bize bu sürecin aslında hiç de böyle olmadığını anlatmak için yeterliydi" dedi.

Durakoğlu şöyle konuştu:

"Bizim cumhuriyet değerlerimiz, aynı zamanda demokrasimizin de altyapısı; demokrasimize de sahip çıkacağız. Cumhuriyet ve demokrasinin ayrılmaz olduğunu, ayrılmayacağını, demokratik değerleri yaşatarak cumhuriyetimizi yaşatabileceğimizi bilerek sahip çıkmaya devam edeceğiz."

Paneli yöneten İstanbul Barosu

Genel Sekreteri Av. Hüseyin Özbek, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk ve onun ilkelerinin bazı egemenleri rahatsız ettiğini, onun adının ve ilkelerinin es geçildiği bir anayasa taslağının ortalıkta dolaştığını, cemaatleşme ve etnik alt kimliklere bölünerek Sevr koşullarının hazırlanmaya çalışıldığını, buna izin verilmeyeceğini bildirdi.

Özbek, ilk sözü USİAD Danışma Kurulu Üyesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Alpaslan Işıklı'ya verdi.

Toplumda son zamanlarda bir bölme merakının ortaya çıktığını belirten Alpaslan Işıklı, Cumhuriyet ve Demokrasiyi ayrı şeylermiş gibi göstermenin yanlış olduğunu, ikisinin de aynı şey olduğunu örnekleriyle anlattı.

Özellikle ikinci cumhuriyetçi takımının Atatürk'ü demokrasinin dışında ve ona karşıt bir unsur olarak gösterme merakında olduğunu hatırlatan Işıklı, "Bağımsızlık olmadan demokrasi olmaz, ama Atatürk'ün Türkiye'nin demokratikleşmesine katkısı bundan ibaret değildir. Sessiz sedasız, kansız, gürültüsüz, mücadelesiz olduğu için bunun farkına varılmaz" dedi.

Işıklı konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Mesela işçilerin oy hakkına sahip olması İngiltere'de bir asır süren ve zaman zaman kanlı boyutlara varan



bir mücadelelerin sonunda olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk, Osmanlı Anayasasında yer alan, işçilerin milletvekili seçilmelerini yasaklayan hükmü 21 ve 24 Anayasasıyla kaldırmıştır. Osmanlı Anayasasında bu noktada bir hüküm vardır: “Hini intihapta başkasının hizmetinde çalışanlar milletvekili olamazlar”. Bunu Atatürk bir çırpıda kaldırır, Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte, hatta Meclis’in kuruluşuyla birlikte. Öbür taraftan İntihab-ı Mebusan Yasasında ve başka bazı yasalarda oy verebilmek için az-çok vergi ödemek, belli bir gelire sahip olmak koşulu vardır. Yani varlıklı olmakla sınırlıdır oy verme yetkisi; seçme-seçilme hakkının kapsamına girmek. Atatürk seçme-seçilme hakkının bütün vatandaşları kapsayacak şekilde Anayasa’da yer almasını sağlamıştır.”

Üst üste yaşanan iç ve dış savaş felaketlerinin Atatürk’ü büyük bir olanaksızlık içinde bıraktığını, ama buna rağmen Atatürk’ün sonuna kadar demokrasi azmini sürdürdüğünü kaydeden Işıklı, Atatürk’ü demokrat olmamakla itham edenlerin, onun karşısına çok ilerici (!) bir alternatif getirdiklerini savunduklarını söyledi.

Işıklı şöyle devam etti: “Onun karşısına getirdikleri alternatif küresel egemenlere teslimiyettir. Açıkça söylüyorlar. Bir tanesi “Ne mutlu, Türkiye artık bundan sonra Ankara’da değil Brüksel’den idare edilecektir” diye yazdı. Bir başkası “Türkiye Türklere bırakılmayacak kadar değerli bir ülkedir” dedi. Söyledikleri bu. Demek ki bunların Atatürkçülüğe, cumhuriyetin temsil ettiği anlamda demokratlığa olan alternatifleri dünyaya açılma, değişim rüzgârlarına ayak uydurma gibi yakıştırma- larla sundukları şey, aslında sömürgeleşmedir.”

Konuşmasına modernleşme ve modernlik arasında farkları anlatmakla başlayan Yeditepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler ve Tarih Bölümleri Başkanı Prof. Dr. Feroz Ahmad, ülkeler örneğin Suudi Arabistan gibi teknolojik bir gelişme gösterebilirler moderniteye, bir başka ifade ile modernliğe ulaşamadıklarını, çünkü o tip ülkelerde ataerkil ailelerin ve bun-



lardan oluşan toplum yapısının bulunduğunu söyledi.

Osmanlı İmparatorluğunun da aynı ataerkil yapıya sahip bulunduğunun altını çizen Feroz Ahmad, İslam bilginini Şarabi’nin ilim, dil, devlet, sosyal ilişkiler ve tabakalaşma olmadan modernliğin gerçekleşmeyeceğini işaret ettiğini bildirdi.

“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir” diyen Atatürk’ün bütün dogmalardan uzak, çağdaş bir devlet kurduğunu, laiklik ilkesini hayata geçirdiğini belirten Ahmad, “Atatürk’le birlikte Türkiye’de bilgi ve bilime çok büyük önem verildi. Bu yeni toplumda kadınlara önemli haklar tanındı ve kadınlar Kemalist modernlikten çok iyi bir şekilde yararlandılar” dedi.

USİAD Danışma Kurulu Üyesi ve İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yaşar Hacısalihoğlu ise Türkiye’nin emperyalistlerin yeniden göz diktikleri bir süreci yaşadığını söyledi.

Uygarlığın sadece ekonomik ge-

leşmişlik düzeyiyle ölçülemeyeceğini, bunun en iyi örneğini oluşturan ABD’nin Irak’ta yaptıklarının gözler önünde olduğunu belirten Hacısalihoğlu, vatanlarını direnişle korumaya çalışın, savaşın, sömürgeciliğe karşı baş kaldıran insanların daha uygar olduklarını, Kurtuluş Savaşı- mızın da böylesine kutsal bir uygarlık savaşı olduğunu bildirdi.

Cumhuriyetin ulusal egemenlik ve ulusal bağımsızlık temeline dayanan bir değer olduğunun altını çizen Hacısalihoğlu, “Bu iki değer aynı zamanda geniş halk kitlelerinin gerçek demokratik taleplerini, onların mutluluğunu, onların refahını, onların zenginleşmesini ve zenginleşen birikimin adil hakça paylaşılabilmesini de içeren bir anlam taşır. Ulusun kendi egemenliği kendi iradesi aynı zamanda ekonomide de kendi iradesini zorunlu kılar” dedi.

Panelin ikinci bölümünde konuşmacılar katılımcıların sordukları soruları yanıtladılar.



Vatan Sana

"Büyük Türk milletine:

Bütün ömrünü hizmetine vakfettiği sevgili milletinin ihtiram kolları üstünde ulu Atatürk'ün fani vücudu istirahat yerine tevdi edilmiştir. Hakikatte yattığı yer, Türk milletinin O'nun için aşk ve iftiharlarla dolu olan kahraman ve vefalı göğsüdür.

Atatürk, tarihte uğradığımız en zalim ve haksız itham gününde meydana atılmış, Türk milletinin masum ve haklı olduğunu iddia ve ilan etmiştir. İlk önce, ehemmiyeti kavranmamış

olan gür sesi, asla yıpranmayan bir kuvvetle nihayet bütün cihanın şuuru-na nüfuz etmiştir. En büyük zaferleri kazandıktan sonra da Atatürk, ömrünü yalnız Türk milletinin haklarını insaniyete ezeli hizmetlerini ve tarihe hak ettiği meziyetlerini ispat etmekle geçirmiştir. Milletinin büyüklüğüne, kudretine, faziletine, medeniyet istidadına ve mükellef olduğu insaniyet vazifelerine sarsılmaz bir itikadı vardı. "Ne mutlu Türküm diyene!" dediği zaman, kendi engin ruhunun hiç gö-

rünmeyen aşkını, en manalı bir surette hülasa etmişti. Fena zihniyet ve idare ile geri bırakılmış Türk cemiyetini en kısa yoldan insanlığın en mütekâmil ve temiz zihniyetlerle mücehhez modern devleti haline getirmek, O'nun başlıca kaygısı olmuştur, teşkilatı esasımızda ve bugün hizmet basında, irfan muhitinde ve geniş halk içinde bulunan vatandaşların vicdanlarında yerleşmiş olan layık, milliyetçi, halkçı, inkılâpçı, devletçi, cumhuriyet bize bütün evsaflarıyla Atatürk'ün en kıy-





Minnettardır

metli emanetidir. Üflünden beri Atatürk'ün aziz adı ve hatırası, bütün halkımızın en candan duyguları ile sarılmıştır. Memleketimizin her köşesinde ve bütün milletçe kendisine gösterdiğimiz samimi bağlılık, devlet ve milletimiz için kudret ve vefanın belâğı misalidir. Türk milletinin aziz Atatürk'e gösterdiği sevgi ve saygı, onun, niçin Atatürk gibi bir evlat yetiştirebilir bir kaynak olduğunu bütün dünyaya göstermiştir. ATATÜRK'e tazim vazifelerimizi ifa ettiğimiz bu anda halkımıza

kalbimden gelen şükran duygularımı ifade etmeyi, ödenmesi lazım bir borç saydım. Milletler arasında kardeşçe bir insanlık hayatı Atatürk'ün en kıymetli ideali idi. Bütün dünyada ölümünün gördüğü ihtiramı, insanlığın atisi için ümit verici bir müjde olarak selamlarım. Bu sözlerim, yazıları ile ve toprağımızda şövalye askerleri ve mümtaz şahsiyetleriyle yasımıza iştirak eden bütün milletlere Türk milleti adına şükranlarım ifadesidir.

Devletimizin banisi ve milletimizin

fedakâr, sadık hadimi, insanlık idealinin âşık ve mümtaz siması eşsiz Kahraman Atatürk. **Vatan Sana Minnettardır!** Bütün ömrünü hizmetine verdiği Türk milleti ile beraber, senin huzurunda tazim ile eğiliyoruz. Bütün hayatında, bize ruhundaki ateşten canlılık verdin, emin ol, aziz hatıran sönmez meşale olarak ruhumuzu da imâ ateşli ve uyanık tutacaktır."

İsmet İnönü'nün Atatürk için Beyannamesi (21.11.1938)



Tasarruf ve Yerli Malı

Hasan Ali YÜCEL

14 Kasım 1940

Sayın Yurtdaşlarım;

On bir seneden beri tasarruf ve yerli malı davalarımızda millette uyanmış bulunan iktisadi anlayış ve duyuş, her yıl biraz daha gelişerek kuvvetlenmektedir. Davanın esasını ortaya atan ve onun bütün halkımıza yaymaya çalışan Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumunu tebrik ve takdire layık bulurum.

Hiçbir mesele tasavvur olunamaz ki cemiyet ve millet hayatına taalluk etsin de Maarif ve Millet terbiyesi bakımından bu teşkilatı vazifelendiren bir veya bir çok ciheti bulunmasın. Cemiyet vicdanının müşahhas müessesesi olan devlet adına, okulda yeni nesli yetiştiren öğretmenle, okula henüz gelmemiş çocukları evde buna hazırlayan ve okula gelmişlerini gene aynı muhit içinde ona yardımcı olarak terbiye eden aile, millî davalarımızın hepsinde olduğu gibi iktisadi terbiye sahasında da tesirli, verimli bir ödev yapmışlardır. Dün, para ve alışveriş lafı ayıp telakki edilen evlerimiz ve okullarımızda, bugün bu mevzuu konuşmak, resmî ders programlarının bir maddesi üzerinde çocuklarımızın zihnini yormak ehemmiyetini kazanmıştır. Dün memleketi, vilayet, kaza ve nahiyeye isimleriyle bir lügat gibi ezberlenen coğrafya yerine, bugün topraklarımızın üstünde ve altındaki istihsal

unsurlarıyla bizi besleyip büyüten, yedirip içiren, giydirip kuşatan, bir kelime ile bizi yaşatan vatanımızı öğretici bir coğrafyamız vardır.

Hemen bütün kültür öğretimi, bu ana vatanla onun evladı olan Türk Milletinin yalnız manevi değil söylediğim maddî münasebetleri de anlatmayı kendine mihver edinmiştir. Küçük boyu ve minimini cüssesiyle aramızda dolaşan ilkokul çocuklarımız, yediğiniz şekerin, memleketin nereleğinde ekilmiş pancarlardan ve nereleğinde kurulmuş fabrikalarda yapıldığını isimleri gibi bilirler. "Yerli malıdır, kullan çocuğum" diye öğüt verdiğimiz bezler ve kumaşlarımızı, sırtlarında taşırlarken, vücutlarının üstünde o bez kumaşların yapıldığı vatan parçalarını küçük varlıklarına sarılmış yurt haritaları gibi hissederler. Yedikleri üzümün bağlarını, incir ve fındıkların ağaçlarını, koyunların, kuzuların, danaların yayıldıkları otlakları, balıkların kulaç attıkları denizleri okulundaki sınıflar ve evlerindeki odalar gibi sarahatle, vuzuhla tanırlar. Bu hayat bilgisi, iftiharla söyleyebiliriz ki Cumhuriyet Maarifinin Türk çocuklarına kazandırdığı kültür nimetleridir.

Millî Şefimizin, senelerden beri sözleri ve hareketleriyle telkin etmeye ve tahakkuk ettirmeye çalıştığı şu hakikati burada tekrar etmek, Maarif Vekiliniz sıfatıyla benim için hem zevk ve hem bir vazifedir: "Millet hayatı içinde millî şuura dayanan bilgi uyanışı olmadıkça, devlet ve fert tarafından alınacak her türlü ilerleme tedbirleri, geçici ve göçücü-

dür." Ne kadar doğru. Dış gayesi sırf menfaat gibi görünen ticaret sahasında, kendisince bu şuur uyanmış bir yurtdaş tasavvur edilebilir mi ki, içinde bulunduğu cemiyet ve halkın zararına bir alışveriş yapabilsin?

Vatansever bir tüccarın hakiki kârı, yalnız kendisinin değil, beraberinde bütün milletin kazandığıdır. İhtikârî bir ihanet sayıyorsak, muhtekirin, yurtdaşı yalnız kendi kârını düşünerek soymuş olmasındadır. Biz hırsızlığı, sade maymuncukla kasa açanların hareketinde değil, nisbetsiz kar temin etmek için vatanın kesesinden fazla para çekenlerde de buluyoruz. İstiyoruz ki kanun, vicdan karanlığında yapılan bu gasp ve gareti tenkit etsin. Kitaplarımıza kapkara çehresiyle sefil ruhunun resmini koyduğumuz gümrük kaçakçısı, muhtekir halk soyguncusu, Millet terbiyesinin dışında kalmış bir bedbahttır. Bunu söylemekle anlatmak istediğim nokta şudur: cemiyette faydalı ve faydasız hangi hareket mevzuubahis ise onda analar ve babalara, hocalara düşen vazifenin büyüklüğü ve ehemmiyeti.

Yurtdaşlarım,

Size biraz da artırmanın ve umumiyetle tasarrufun hayatımızdaki öneminden bahsedeyim. Bir insan düşününüz ki gördüğünü, duyduğunu, öğrendiğini; görüp duyup öğrendikten birkaç dakika sonra unutmaktadır. Dimağının kazandıklarını saklamaktan aciz bir ruh fukarası, tamahkar hafızasıyla ne perişan bir mahluktur. Tıpkı bunun gibi, kazandığını beş dakika sonra yok eden boş

keseli: biraz önce anlattığım boş kafalıdan daha az perişan, daha az yoksul mudur? Şu iki cins insanı hiç hatırlıktan çıkarmayın: boş kafalı, boş keseli. Medeniyet, insan kafasının ve insan kötünün yok etmeyip biriktirdiği eserlerin yekûnudur. Güzel ve muhteşem bir bina, mimarının dehasında bir devrin bütün kudretlerinin, zaman dediğimiz bankaya konmuş kıymetli tasarrufudur.

Bir kitap, bir güzel bahçe, bir köprü, bir yol ve bir liman, bir fazilet ve bir kahramanlık, yaşayan insanların kendi varlıklarından artırıp ileride yaşayacak olanlara bıraktıkları insanlık mirası değil midir? Medeni olmak bu kıymetlere hürmet beslemek: değil onları harap etmek, hatta muhafaza etmekle kalmayıp artmalarına, çoğalmalarına, ilerlemelerine gayret vermektir. Tabiat gibi cemiyet de tasarruf edilmiş kuvvetlerin tesiriyle varlığını istikbale uzatabilir. Bu anlayışla tasarruf, geniş ve müessir bir insan hareketi olarak görünmektedir.

Bir gün İstanbul'da gezerken küçük ve güzel bir caminin tesadüfen ismini öğrenmişim: "Sanki Yedim Camisi". Bunu yaptıran zat dehşetli cimri imiş. Canının çektiği bir şeyi gördüğü vakit o şeye bakıp "sanki yedim" der ve onu almak için sarfedeceği parayı bir cebinden çıkarıp öbürüne koymak suretiyle saklamış, O kadar ki peyniri bir kavanoza koyar, ekmeği üstünden sürmekle kendini katıklanmış sayarmış. Bu yüzde yüz mahrum hayatın sonunda cami gibi insani bir gaye ile yaptırılacak bir bina vücade getirmiş olmasına rağmen, Allah'ın kendisine emanet ettiği binaların en kıymetlisi olan vücudunu harap etmiş. Biz tasarrufu bu "sanki yedim" camisinin banisi gibi anlamamlıyız. Marifet, insanın bütün kudretlerini seferber ederek kazancını çalışıp artırması; yemede, içmede, giymede kendisinin ve yakınlarının adam gibi yaşaması ve bu kazanmanın içinden bir kısmını ayırarak yarına hazırlık olmak üzere tasarruf yapmasıdır.

Her şey gibi tasarruf da önce iradeyi zorluyarak başlayacaktır. Nilekim

bizde de böyle oldu. Fakat gene her şey gibi irade ile, kendimizi zorlamakla başlayan bu hareket, on yıldan beri artık millî itiyatlarınız arasına girmiştir. İrade ile yapılışındaki güçlük, itiyatla kolaylaşmış demektir. Bugün insanlık, tarihin en çetin savaşlarından biri içerisinde kıvranırken Türk Milletinin, bu savaşın iktisadi serpintilerinden en az müteessir olmasına rağmen alışverişte uğradığınız müşkülli bu itiyat ile yenebileceğimizi biran unutmamalıyız.

Hiçbir maddenin, tam istihlak edilmedikçe, vazifesini bitmiş saymamalıyız. Yırtılıp atılan kağıtlar, içi boşalmış kibrit kutuları, biçkiden artmış kumaş parçalarının bile hayatlarının bu devresinden sonra işe yarar olduklarını hatırdan çıkarmamalıyız. Şimdi dünyanın öyle yerleri var ki orada insanlar, et ke miklerin-

den çıkarılmış suları, etin kendisi kıymetinde görüyorlar ve yiyorlar, yahut bu kadarını bile bulamıyorlar. Bu ve buna benzer halleri daima hatırlıyarak sevgili vatanımızın bize bahşettiği nimetleri, aziz ve mukaddes bilerek ziyan etmeksizin kendimize faydalı kılmalıyız.

Yurtdaşlarım,

Memleketimizde başlamış ve hayli ilerlemiş olan tasarruf terbiyesinde öğretmenlerle ailelerin müşterek çalışma vazifeleri daha büyük bir hızla devam etmelidir. Onlar tasarrufu, hayatın ve bekanın bu büyük sırrını: evlatlârina talebelerine ve muhitlerine ne kadar devamlı ve teferruatlı bir şekilde yayarlarsa, bizden sonrakilere intikal edecek olan millî hazinelerimiz de o kadar zengin olacak ve Türk nesilleri o derece refah bulacaktır.

Kendi malını kullan



Kendi kaliteni artır

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Aynı sabit giderlerle daha çok ürün alan işletmenin kârı artıyor. Artan kazancın bir bölümü hazırlık masraflarına ve yeni yatırımlara ayrılarak, aynı maliyetle daha kaliteli ürünler elde ediliyor. Üretimi azalan ülke ise birim ürüne daha az yatırım yaptığı için kalitesi daha da düşüyor.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Yerli Malları Haftası

Ümit ÜLGEN

1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'ndan çıkan ülkemiz zaten kısıtlı olan tüm kaynaklarını tüketmişti. Cumhuriyetimiz yokluklar içinde kurulmuş, yatırım yapacak özel sektör yok, sanayi kuruluşları yok... Olanlar da yabancıların elinde. Tarım alanlarının çok azı ekilebilmiş. Savaşlarda genç nüfusun çoğu şehit düştüğünden tarımı işleyecek nüfus da azalmış ve bu nedenlerle de köylü çok yoksullaşmıştı. Birçok ürün yurtdışından geliyordu.

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk bu yokluk ve yoksulluk içindeki ülkemizin kendi kendine yetecek bir sanayi ve ekonomiye sahip olma düşüncesiyle devletin kısıtlı olanaklarıyla büyük atılımlar yaptı. Adını kendi koyduğu Etibank, Sümerbank gibi Türkiye'de üretilmeyen ve işlenmeyen maden ve tekstil kuruluşlarını hayata geçirdi. Alpullu, Turhal örneklerinde olduğu gibi de şeker fabrikalarını kurdu, demir-çelik fabrikalarını hayata geçirdi. Türkiye sosyal devrimlerin yanı sıra yokluktan varlığa ulaşmaya çalışan bir üretim toplumu yaratma mücadelesi veriyordu.

Mustafa Kemal Atatürk 1923

yılında İzmir İktisat Kongre'sini toplamış, kongrede ekonomide de atılımlar yapacak kararlar alınmış ve uygulamaya konulmuştur. Devlet halka önderlik yaparak her konuda eğitmeye ve yetiştirmeye çalışıyordu. Limanlar, demiryolları, gaz şirketi, tramvay gibi yabancıların elinde olan kuruluşları millileştiriyor, her alanda tam bağımsız bir cumhuriyet yaratmak için siyasi ve ekonomik olarak mücadele veriliyordu. 1929'da dünyayı kasıp kavuran 1929 ekonomik bunalımının etkisiyle ülkemizde de önlemler alınmaya çalışılmıştır.

Devrimlerin bir bir hayata geçtiği günlerde, 12 Aralık 1929 günü Başbakan İsmet İnönü Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmayla yerli malı kullanımının öneminden ve tutumlu olmaktan bahsetti ve bu amaçla da 18 Aralık 1929'da Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu.

Böylece Atatürk'ün önderliğinde yerli malı kullanımında tam bir seferberlik başlatılmış, gazete başyazarlarıyla toplantı yapılarak da kampanyanın yaygınlaştırılması sağlanmıştır. 12 Aralık 1934'te de Milli Ekonomi ve Yerli Mallar Haftası kuramsal hale getirilir. İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan ekonomik darboğazın aşılması, yabancı ülkelere para akışının önlenmesi ve toplumsal bilincin aşılması için 1946 yılında 12 Aralık'tan başlayan haftanın okullarda yerli malları haftası olarak kutlanması resmi hale getirildi.

Bugün 2007 Türkiye'sine geldiğimizde, 1950'lerden bu yana bizleri yönetenlerin beceriksizlik ve çapsızlıklarıyla tam bir mirasyedi gibi davranmaları, cumhuriyetimizle yoktan var ettiğimiz birçok kuruluşumuzun yok pahasına elden çıkmasına ve yabancılara satılmasına neden olmuştur. Bankalarımızın % 52'si, borstanın % 72'si yabancıların eline geçmiş, dış ve iç borcumuz 460 milyar doları aşmıştır. Hızla hiçbir şey üretmeyen ülke konumu-



na düşmekteyiz. Üretim yapan kuruluşlar da yabancıların eline geçmektedir. Özelleştirmelerden elde edilen gelir ve yabancıardan alınan borçlar yatırıma gitmemekte, üretim gittikçe düşmektedir. Dış satım ile alım arasındaki makas iyice açılmaktadır. Hükümet aldığı borçları ve satılan KİT'lerden gelen gelirleri halka yeşil kart, fak-fuk-fon, kömür, gıda olarak dağıtmakta, toplumu çalışan ve üreten bir toplumdan, çalışmayan ve sadaka alan bir topluma dönüştürmektedir. Bu döngünün devam edebilmesi için, satacak bir şey kalmayınca ve borçların faizlerini ödeyemeyince, satacak tek şeyimiz kalacaktır; o da topraklarımız.

Bize küreselleşmeyi dayatanların yani ABD ve AB ülkelerinin yerli üretim ve yerli malı tüketim konusundaki hassasiyetleri hem devlet hem de halk bazında çok daha fazladır.

12 Eylül 1980 darbesinden sonra emperyalizm tarafından uygulanan yeni dünya düzeni ve küreselleşmeyle birlikte ne yazık ki son 27 yılda ulusal bilinç erozyona uğradı. Anlık heyecan ve protestolardan sonra her şey unutuluyor ve değişen bir şey olmadan yaşam devam ediyor. Sözde Ermeni soykırımını geçiren Fransa'yı protesto için Fransız mallarına boykot çağrısına kaç kişi uydu ve ne kadar sürdü? 430 adet Fransız ve yabancı ürünlere yapılan boykot çağrısı iletilerde ve belgegeçerlerde birkaç hafta dolaştı ve sonra her şey unutuldu.

Bu uyutma, oyalama, unutturma, zihinleri bulandırma, saptırma ve gerçekleri ters yüz ederek kitleleri yanlış yönlendirme, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerin yöntemidir. Holding yayın kuruluşları, dinci yayın kuruluşları ve hükümetin insiyatifinde TMSF yayın kuruluşları bu görevi başarıyla yürütüyorlar.

Bu yayın kuruluşlarından Yeni Şafak'ın AKP hükümetiyle yakınlığı herkesçe bilinmektedir. Gazete yazarlarından Mehmet E. Yavuz, yazdığı "Yerli Malı Tezgahı" adlı köşe yazısında 'nesebi gayrı sayih bir bayram' olarak nitelendirdiği yerli malı haftasıyla ilgili saptırmanın dik alasını aşağıdaki ifadelerle yapıyor.

- Devlet eliyle zengin yetiştirme



"Zaman zaman yabancı şirketler bile yerli mallarına önem verirken, Türk kamuoyu bu konuda sessiz kalıyor"

- İçe kapanmacı sermaye
- Sermaye sınıfı yerine ulusal ve laik özelliklerde sınıf yaratma
- Totaliter ve faşist ülkelerin züğürt tesellisi
- Beceriksiz, tembel, üretici ruh-tan yoksun yöneticilerin mazeret beyanı

Kendi içinde çelişen ve tutarsızlıklar içinde olan bu yazıdaki nitelermelerden birçoğu 1950'lerden bu yana hükümet olanların uygulamalarıdır. Türkiye'de küresel sermaye ile bütünleşen TÜSİAD diye bir sermaye sınıfı var. Bu hükümetin desteğiyle de MÜSİAD ve Fethullahçıların İŞHAD adlı örgütlenmeleri olan İslami sermaye var. Ama ulusalcı ve laik özellikler taşıyan bir sermaye sınıfı yok. Ulusalcı, laik, Atatürkçü ve cumhuriyetçi yurttaşlar var. Ve onların içinden orta sınıf işadamlarının kurduğu USİAD var. USİAD, TÜSİAD ve İslami sermaye gibi küresel sermaye ve hükümetin desteği olmadan kendi dar olanaklarıyla yurt ve vatan sevdasını işinin önüne koyanların oluşturduğu, bireysel çıkarlar için biraraya gelmemiş yurtseverler topluluğudur. Her yıl Yerli Malı ve Tutum Haftası ile ilgili etkinlik düzenleyen tek işadamları derneğidir.

Ülkemizin geçtiği bu kritik günlerde belki de cumhuriyetin kuruluş felsefelerini ve vatanın savunmak durumunda kalınabilecek bir noktada yerli malı haftasıyla ilgilenmek orman dururken ağaçla ilgilenmek gibi görülebilir. Ancak hiçbir şey birbirinden kopuk ve bağımsız değildir.

Mücadele her alanda, aynı anda yürütülmelidir. Bu nedenle yabancı mallar yerine yerli mallar kullanmak, Türkiye'ye, Türk sanayisine, Türk işçisine, katma değerine katkı

yapmaktır. Yabancı mala verilen her kuruluş Türkiye'den bir şeyin eksilmesidir. Yapılacak şey birebir örgütlenmektir. İş başa düşmüştür. 869'la başlayan barkot numaralı ürünler Türk malıdır.

Alışverişlerinde herkes, her yerde, her fırsatta arkadaşına, komşusuna, akrabasına uyarıda bulunmak, anlatmak ve öğretmek zorundadır.

'Eğer bir millet üretim hususunda geri ise teknik güçler hususunda ilerlememiş ise, o memleketin dengesini vücuda getirmeyi uluslararası piyasanın düzenleyişine terk etmek o memleketin yıkılışına göz yummak olur. Her sene bilanço açığını milletin öteden beri toplamış ve asırlardan beri biriktirmiş olduğu menkul kıymetlerle ödemek mecburiyetine düşer. Açık, senelerce devam ettiği takdirde memleket dahilinde mücevherat ve değerli eşyalardan, ev ağırlıklarından başlayarak, nihayet o memleketin şimendiferlerinin, bankalarının, sınai ve ticari teşebbüslerinin, arazinin ecnebilere geçmesine kadar varabilir.

Bu memlekette bir vakitler şimendiferler, bankalar, ticaret, sanayi, milli şirketlerin hisse senetleri, hatta en iyi tarlalar ve şehirler dahilindeki en iyi emlak Türklerin değil ecnebilere elinde idi. Bu memleket tarihinde milli iktisat namıyla hiçbir kavram kavrayamamıştır. Milli iktisattan bahsetmek bir zamanlar bir kabahat, bir zamanlar da bir bilmeden bahsetmek gibi bir şeydi.'

İktisat Vekili Mustafa Şeref Bey,1931

ERC Yapı

ERC Yapı adı altında Ege Seramik Bahçeşehir-Esenyurt-Kıraç Bölge bayiliklerini ve Koç Allianz Sigorta Esenyurt Acenteliği'ni üstlenen USİAD Yönetim Kurulu Üyesi Oğuz Lektemur'la iş yaşamını ve şirketi ERC Yapı'yı konuştuk.

Deniz YALÇIN

Genç bir iş adamı olarak USİAD'la nasıl tanıştığınızı anlatır mısınız?

TÜSİAD, MÜSİAD gibi işadamları örgütleri Türkiye'nin büyük sermaye gruplarını içinde barındıran ve hem siyasal iktidarlara hem de uluslararası sermaye ve çıkar gruplarıyla örtüşen yapılanmalar olarak öne çıkıyorlardı. Kendi yararlarıyla ulusunun yararlarını ortaklaştırabilen, bunları birleştirerek ekonomik ve politik çizgisini ulusalcılık temeline oturtmuş işadamlarının, sanayici ve işadamları örgütlerinin yeni bir seçenek olarak ortaya çıkmalarının, varlıklarını ve çözüm yollarını ortaya koymalarının gerekliliğini düşünürdüm her zaman. 1999-2000 yılları içinde bir USİAD üyesi kanalıyla böyle bir derneğin varlığını öğrendim. USİAD'ın o dönem Nişantaşı'nda bulunan genel merkezini ziyaret ederek üyelerle ve kurucularla tanışma fırsatım oldu. Kişisel düşüncelerimle hem USİAD'ın hem de her zaman saygıyla andığımız kurucu genel başkanımız Kemal Özden'in amaç ve görüşlerinin birbirlerine ne kadar yakın olduğunu görerek USİAD'ın bir üyesi oldum; üyeliğimiz ardından gelen ilk seçimlerde USİAD yöneticisi olarak görev üstlendim.



ERC Yapı adlı şirketinizi tanıyabilir miyiz?

1998 yılında sigorta, 1999 yılında ise toplu yemek ve lokanta sektöründe hizmet verdik. 2003 yılında sigorta ve inşaat sektörüyle ilgilenmeye devam ettim. ERC Yapıyı 2005 yılında açtım. ERC Yapı Ege Seramik'in ana bayisi olarak faaliyet yürütüyor. Halihazırda ERC ile birlikte ON Sigorta ve Özsu yapı olarak üç firmayla çalışmalarımızı yürütüyoruz. ERC Yapı olarak Esenyurt'a ilk şubemizi açacağız. İleriye dönük planlarımızda Hadımköy'de bir şube daha açmak var. bunların dışında Rusya'ya yönelik yapı sektörü üzerinden ihracat yapma planlarımız var.

USİAD'ın da izlediği politikalar çerçevesinde Avrasya pazarıyla bütünleşme yönünde hedefleriniz var mı?

USİAD olarak Rusya'nın işadamları örgütüyle imzaladığımız protokol çerçevesinde Rusya ile iş yapmayı öngörmüştük. Bu öngörüye dayanarak ERC Yapı olarak Rusya'yla iş yapma olanaklarını araştırıyoruz. Böyle bir planımız var. Moskova'da çeşitli görüşmelerimiz ve tekliflerimiz oldu. İşler yolunda giderse ERC Yapı'nın Rusya'ya ilk sevkıyatı çok yakında gerçekleşebilir. Bunun dışında da USİAD'ın bize açtığı yolu izleyerek Avrasya pazarıyla bütünleşmek ekonomik açıdan olduğu kadar siyasal açıdan da önemli olacaktır. Bu süreçte atılacak adımlarda ERC Yapı olarak sürecin içinde olmayı planlıyoruz.

Rusya'da Türk iş adamı için iş yapmanın olumlu olumsuz yönleri nelerdir?

Hangi ülkeyle olursa olsun uluslararası ticaretin kendine göre çeşitli zorlukları var elbette. Bir kere farklı bir dil konuşuyor olmak, farklı kültürlerle sahip olmak iç pazar ile dış pazar arasındaki en temel farklılıklar. Bunları aştıktan sonra da dış pazarda Türkiye'den daha farklı ve bilmediğiniz rekabet koşulları söz konusu olabilir. Bu nedenle iş yapacağınız ülkedeki pazarı ve sektörünüze yönelik rakipleri tanımanız her zaman avantajdır. Rusya'da bizim sektörümüzde iş yapma olanakları elbette mevcut. Ancak fiyat tutturmak kolay değil. Her yerde olduğu gibi Çin

Oğuz Lektemur Kimdir?

Devlet memuru bir babanın çocuğu olarak, 1970 yılında Bayburt'ta dünyaya gelen Oğuz Lektemur aslen Ardahan Çıldırli. 1983 yılına dek Ardahan Çıldır'da geçen çocukluğunun ardından babasının devlet memurluğu nedeniyle Türkiye'nin değişik yerlerinde yaşamış; daha sonra ailesiyle beraber İstanbul'a yerleşmiş. Lektemur yabancı bir firmada yaptığı 8 yıllık yöneticiliğinin ardından daha önce iki yıl geçirdiği ticarete yeniden atılmış. Şu anda ERC Yapı adı altında Ege Seramik Bahçeşehir-Esenyurt-Kıraç bölge bayiliklerini ve Koç Allianz Sigorta Esenyurt Acenteliği'ni sürdürmekte olan Oğuz Lektemur 2000 yılından bu yana USİAD Yönetim Kurulu Üyesi olarak derneğimizde aktif görevini sürdürüyor. Genç iş adamlarımızdan Oğuz Lektemur evli ve bir kızı var.

malları orada da tutunuyor. Bizim ürünlerimiz oldukça kaliteli. Biz Rusya'ya sıradan ürün götürmek istemiyoruz. Sıradan ürünler orada zaten var. Biz kaliteyle farklılaşmak çabası içinde olacağız. Bu nedenle Rusya'da başarılı olacağımızı sanıyorum.

USİAD üyelerinin birbirleriyle olan ticari ilişkilerinin geliştirilmesi ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz? Bunun için neler yapılabilir?

Ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve bu yolda adımlar atılması ekonomik bir örgütün en doğal gereksinimidir. Biz bu ilişkileri henüz istenen düzeye getirebilmiş değiliz. USİAD içinde dayanışma duygusunun geliştirilebilmesi için bu ilişkilerin artması önemli. USİAD gibi bir kurumun daha etkin ve güçlü bir yapıya ulaşması için üyelerinin de aynı ölçüde güçlenmesi gerekiyor. Biz USİAD olarak üyelerimizin ekonomik anlamda önlerini nasıl açacağımızı araştırıyoruz. Rusya örneğinde de olduğu gibi, geliştirilecek ilişkilerden üyelerimizin en üst seviyede yararlanabilmeleri için çaba gösteriyoruz. Bu eksikleri giderdiğimizde daha çok yol alacağımızı düşünüyorum. Biz son dönemde yönetimden arkadaşlarla üyelerimize yönelik işyeri ziyaretleri gerçekleştiriyoruz. Bu ziyaretlerle, arkadaşlarımızı yerlerinde görmek onlarla daha samimi bir ortam yaratmak açısından olumlu oluyor. Farklı sektörlerde iş yapan arkadaşların ihtiyaç duyduklarında önce USİAD bünyesindeki üyelerle iş yapma alışkanlığı henüz yerleşmedi. Bu da dayanışma açısından önemli bir nokta. Dergimiz aracılığıyla bu konuya da dikkat çekmek istiyorum. Biz cemaatçi bir yapılan-

ma değiliz, biz cumhuriyetçi işadamları olarak cemaat tipi örgütlenmeyi benimsemiyoruz. Cemaatleşmek kolaydır. Önemli olan birey olmayı, yurttaş olmayı ve ilkelerden ödün vermemeyi başararak örgütlü kalabilmektir. İşte USİAD bu zoru başarıma çabası içinde olan bir örgüttür. Biz iktidarla el ele kol kola bir örgüt de olmadığımız için sesimizi duyurma yollarımız da elbette o örgütler gibi değil. Biz yeri geldikçe hiç çekinmeden iktidarları da eleştiren bir örgütüz. Bizim ulusal sorunlara çözüm önermek ve yapılan yanlışlara dikkat çekme sorumluluğumuz her zaman önde gelir.

Yakın zamanda aktif siyasette de yer almaya başladınız. Parti siyasetinde yer alma amacınız nedir?

Belde sekreterliği göreviyle siyasete başladık. Seçim sürecinde katıldığım toplantılarda ve genel gözlemlerime göre enerjimizi sürekli eleştirmeye harcıyoruz. Oysa insanlar birbirine dönük eleştiri ve yıpratma yoluyla değil üretme ve sorun çözme temelinde siyaset yapmalıdır. Kendini ilerici olarak gören kesimler ne yazık ki bu noktada yeterince yapıcı ve üretken olmadılar. Bu bağlamda benim siyasal partide vereceğim mücadele sorun çözmeye ve yapıcı olmaya odaklı bir anlayış olacak. Parti teşkilatları ve yerel yönetimler kendi çevresine duyarlı, sorunların ve çözüm yollarının farkında olan, emeğini, aklını ve bilgisini bu yolda kullanmak üzere siyaset yapmalıdırlar. Benim amacım kendi bölgemde bu amaçları yaşama geçirme mücadelesini vermek ve yerel yönetimlerin daha etkin hizmet vermelerini sağlamak olacaktır.

Çığ: Karşı Devrimci Tohumlar Ağaç Oldu

Oktay GÜNEY

Sümer uygarlığının ve Sümer kültürünün önemi nereden geliyor?

Uygarlığın başı olması dolayısıyla Sümerler çok önemli. Batı hala uygarlığın temelini Yunan olduğunu söylüyor. Bunu değiştirmek çok zor. Çünkü Batı, uygarlığını klasik Yunan üzerine inşa etti. Oysa dünya uygarlığının temeli Sümer uygarlığıdır. Daha öncesini bilemiyoruz. Sümerler matematikte, geometride, astronomide, tıpta, mimaride bunun gibi birçok alanda ilerlemiş, öncülük etmiş ve çevresini etkilemiş bir uygarlıktır. Gerçekten de tarih Sümer'de başlar. Çünkü Sümerler yazıyı icat etmişlerdir. Bu yazının başka milletlerin kendi dillerini yazacak şekilde olmaları çok önemli. Sümerler yazıyı icat et-

memiş olsalardı 3 bin yıllık tarih karanlıkta kalırdı.

Türklerin de Sümerlerle akraba olduğu söyleniyor. Bu doğru mu?

Yapılan kazılarda ve araştırmalarda Türkmenistan'da Azerbaycan'da, İran'da yapılan kazılarda. Türk kültürüyle paralellik kurulacak pek çok iz bulunuyor. Sümer destanları ve efsaneleriyle Türk destanları ve efsaneleri arasında çok yakınlık var. Yer isimleri birbirine çok benziyor. Örneğin Sümerlerde "Aratta" yer ismi olarak geçiyor. Aratta Azerbaycan'la Türkmenistan dolayında bir yer. Bunlar Sümerlerin o coğrafyadan göç etmiş olduklarını doğruluyor. Burada ayrıntısına girmeyeceğim daha birçok ortak unsur var.

Sümeroloji alanının
Türkiye'deki öncüsü olan
"Asırlık Çınar"
Muazzez İlmiye Çığ
cumhuriyetimizin ilk
kadın öğretmenlerinden...

Kendisi, uygarlığa
kattıklarıyla insanlık
tarihini başlatan Sümer
Uygarlığını halka tanıtmayı
başardı. Tarihimize adını
büyük harflerle yazdıran
Çığ ile dün de yaşamış
Sümerlerin izini bugünde
sürdük. Çığ, söyleşimizde
Türk uygarlıklarıyla
Sümer uygarlığı arasında
ilginç bağlar kuruyor.



Muazzez İlmiye Çığ Kimdir?

20 Haziran 1914 tarihinde Bursa'da doğan Muazzez İlmiye Çığ, ilk öğreniminden sonra girdiği Bursa İlk Öğretmen Okulu'ndan 1931 yılında mezun oldu. İlkokul öğretmeni olarak 4,5 yıl Eskişehir'de çalıştı.

Atatürk'ün emriyle kurulan Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin Hititoloji Bölümü'ne 15 Şubat 1936'da kaydoldu. Almanya'daki Nazi zulmünden kaçırılan ve Atatürk Türkiye'sine getirilen Prof. Dr. Hans Gustav Guterbock'tan Hitit Dili ve Kültürü; Prof. Dr. Benno Landsberger'den ise Sümer ve Akad Dilleri ve Mezopotamya Kültürü üzerine dersler aldı.

1940 yılında İstanbul Eski Şark Eserleri Müzesi Çiviyazılı Belgeler Arşivi'ne uzman olarak atandı. O zamana kadar tasnifi hiç yapılmamış ve bilimsel çalışmalara açılmamış binlerce tablet üzerinde Dr. F. R. Kraus ve yakın arkadaşı, değerli meslektaşı Hatice Kızılay ile çalışarak İstanbul Arkeoloji Müzesi'ni " Paris - Louvre Museum , Londra - British Museum, Berlin - Vorderasiatisches Museum " gibi bir Eski-Ön Asya Dilleri Araştırma Merkezi haline getirdi.

Arşivdeki tabletleri bilim alemine tanıtmaya başladı. Amerika'dan, Almanya'dan ve Finlandiya'dan gelen uzmanlarla birlikte her biri Sumeroloji literatüründe birer kilometre tasi olan yayınlar yaptı. Prof. Samuel Noah Kramer'in "History Begins at Sumer - Tarih Sumer'de Baslar" adlı ünlü kitabını dilimize kazandırdı [Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1990-1995-1998]. Katıldığı kongrelerde ve bilimsel toplantılarda verdiği bildirimlerle, yayınladığı 15 kitap ve 100'u aşkın bilim-



sel makalesi ile hep Türkiye'nin yüzünü ağarttı. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Sümer, Akad, Hitit dillerinde yazılmış 74.000'i aşkın çiviyazılı belge üzerinde 33 yıl çalıştıktan sonra 1972 yılında emekli oldu.

Emekliliğinden sonra akademik çalışma verilerine dayanarak ve bazen kurgulayarak halk için kitaplar yazan Muazzez İlmiye Çığ'ın bugüne değin 10 kitabı Kaynak Yayınları tarafından yayınlanmıştır. Kitapları ile geniş bir okur kitlesine ulaşan yazar tarihin başlangıcından bu yana insanoğlunun yaşamına her yönüyle ışık tutan aydınlatıcı ve yol gösterici olayları ve destanlarda konu edilenleri, eserleri ile bugüne aktararak yazın dünyasının güdemindeki yerini muhafaza etmekte ve yeni kitapları beklenmektedir.

Bu konularda Atatürk'ün de duyarlılığı biliniyor. Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kuruluşu da bu konuya verilen özel önemle ilgiliydi değil mi?

Atatürk ilk müzeyi henüz cumhuriyet kurulmadan önce açtırdı. Ölümüne kadar da 30'a yakın müze açtırdı. Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin kurulması Türk kültürünün ve uygarlık tarihinin araştırılması ve içinde bulunduğumuz coğrafyanın geçmişiyle bağlar kurulmasıyla ilgiliydi. Türk tarihinin araştırılması için Türklerle ilgili olan ülkelerdeki kaynaklara ulaşmak gerekiyor. Bu nedenle Çin, İran, Hint, Rus, Macar gibi dillerden Türk tarihi ve kültürünün araştırılması için gerekli bölümler oluşturulmuştu. Sumeroloji Bölümünde yaptığımız çalışmalar da bu açıdan önemliydi. Atatürk Hititlerin ve Sümerlerin araştırılmasına özel önem gösteriyordu. Fransa'da 1930'lu yıllarda ilk defa "Revue Hittite et Asiatique" adıyla Hitit etütleri yayımlanmaya başlıyor. Bu bilimsel dergiyle başlayan çalışmaları desteklemek için Atatürk dergiyi himaye etmiştir. Türklük bir ırkı değil bir uygarlığı ifade ediyor. Bu

alandaki yapılan araştırmalar da hep uygarlıklar üzerinedir zaten.

Türkiye'yi tarihsel süreçte değerlendirdiğinizde ne söyleyeceksiniz? Dünden yarına giden süreçte nerede duruyoruz?

Osmanlı Devleti dönemi Anadolu için tarihin durduğu bir dönem olmuştur. Elbette halk kültürü kendi kendine devam etmiştir ama tanımlanamamıştır. Halkından kopmuş olan Osmanlı Devleti Anadolu'ya asla önem vermedi. Ne bir yol yaptırdı ne taş üstüne taş koydu. Anadolu'ya gidin bakın Selçuklu'dan bu yana bir uygarlık eserine rastlamanız güçtür. Anadolu neydi? İnsanlar bunu bilmiyordu. Ama herkes Türkçe konuşuyordu. Azınlık diller de vardı ama onlar da Türkçe konuşuyorlardı. Çünkü genel dil Türkçeydi. Uyanış Kurtuluş Savaşı'yla beraber başladı. Atatürk uyuyan bir milleti uyandırdı, ayağa kaldırdı. Atatürk bu millete bir benlik, bir kimlik kazandırdı. Onlara yüksek bir uygarlığın devamı olduğu bilincini verdi. Osmanlı döneminde 500 yıl boyunca bu halk hiç

bir şey yapmamış. Bilim nedir, sanat nedir bizim hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Oysa bugün her alanlarda dünya çapında insanlarımız yetişiyor, bu halkın içinden çıkarak. Bugün biz bir devrim süreci içindeyiz. Ben 1933'te şunu söylüyordum: "Biz çok büyük bir milletiz. Çünkü Fransa'nın 100 yılda yaptıklarını biz 10 yılda yaptık." Kemalist Devrim Batı'daki devrimlerden daha önemli ve daha derindir. Çünkü biz çok daha geri bir toplumdan gelecekte, tarihin durduğu bir aşamada başladık devrim sürecine. Kemalist Devrimle dinsel tabuları tüm yönleriyle reddettik, kadınları ortaya koyduk. Eğitime, kültüre ve sanata çok büyük önem verdik. Şimdi bu devrim geriletilme sürecinde. Ama devrim sürüyor, halkın devrimi özümseyen kesimleri devrime sahip çıkmayı öğreniyor. İşte biz bu sürecin içindeyiz. Atatürk'ün ölümünün ardından atılan karşıdevrimci tohumlar şimdi ağaç oldu. Gericiler devrime meydan okuma noktasına geldi. Öyle bir noktaya geldik ki, bir bez parçası tarihimizin akışını değiştirme noktasına geldi.

Heykeltıraş:

Mehmet Aksoy

Söyleşi: Oktay Güney
Forograflar: Burhan Efe

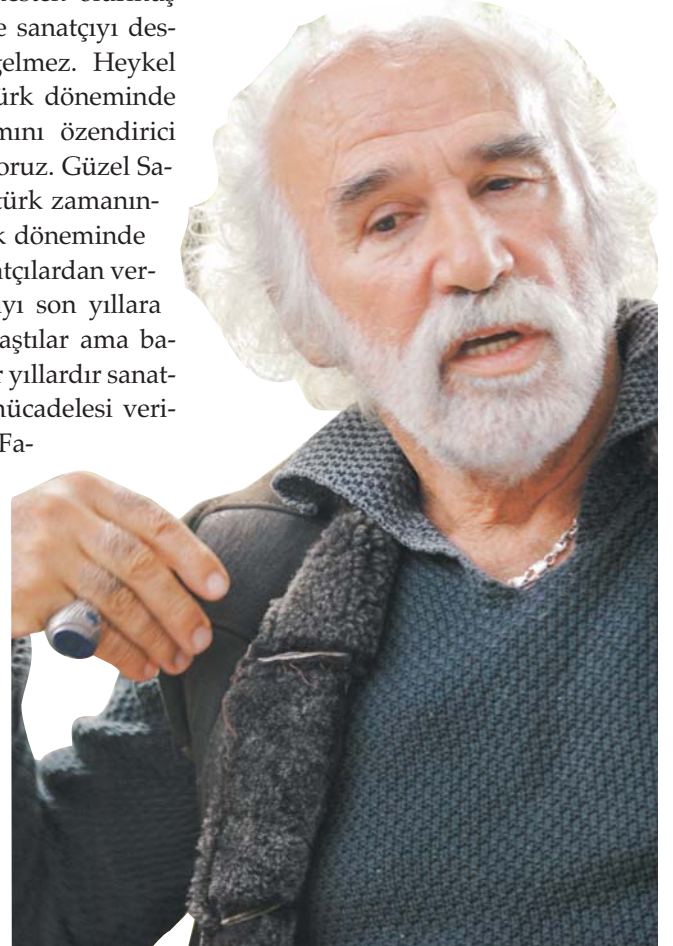
İsli puslu kentin karmaşasını geride bırakarak giriyoruz orman içindeki Polonezköy yoluna. Polonezköy'ü geçip Cumhuriyetköy'e varmadan aracımızı durdurup Aksoy'un atölyesini sorduğumuzda, "Mehmet Aksoy değil, Heykeltıraş!" yanıtını alıyoruz... Kuşağının öncü isimlerinden "Heykeltıraş"la sanatı, sanatçıyı ve sanatçı duruşunu konuştuk. Bir de geride bırakıp özlediği, kimi zaman peşine düştüğü yapıtlarını...

Cumhuriyetin ilk yıllarında devlet, sanatçıları yurt dışına eğitime gönderiliyor. Küllerinden doğan bir ülke sanata ekonomiden, eğitimden daha az önem vermiyor. Bugün Türkiye'de sanatta destekleyici, geliştirici, özendirici rolü devam ediyor mu?

Kesinlikle etmiyor. Özellikle son yıllarda, bırakın sanata destek vermemi, iş sanat düşmanlığına dönmüş durumda. Zaten dünyanın kabul ettiği, öne çıkmış isimlere destek olurmuş gibi yapmak sanatı ve sanatçıyı desteklemek anlamına gelmez. Heykel ve resimde hala Atatürk döneminde çıkarılan, sanat ortamını özendirici yasalardan yararlanıyoruz. Güzel Sanatlar Akademisi Atatürk zamanında açıldı. Yine Atatürk döneminde çıkan yasaya göre sanatçılardan vergi alınmıyor. Bu yasayı son yıllara dek değiştirmeye uğraştılar ama başaramadılar. Sanatçılar yıllardır sanatlarıyla var olabilmek için mücadele ediyorlar. Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan ressam, heykeltıraşlar bir boşluğa düşüyorlar. Gelirleri olmadığı için çok farklı işlere girip yok oluyorlar. Ne yazık ki bugün sanatta bile siyasal ilişkiler belirleyici oluyor. Bir belediye başkanı, kendi tanıdığı veya yandaşı olan kişilere iş yaptırıyor.

Bugüne dek yapıtlarıyla adından söz ettiren ünlü heykeltıraşlarımız nasıl bir dayanak bulmuşlardı?

20'lerden 70'lere kadar, dönem dönem yurtdışına burslu gönderilen heykeltıraşlar oldu. Ben de bunlardan biriyim. Ali Hadi Bara, Zühtü Müridoğlu, İlhan Koman, Kuzgun Acar gibi isimler devletin desteğiyle yurtdışına gönderilmişler. Onlardan sonra 70'lerde benim kuşağım yurtdışına



gönderildi. Bizden sonra giden olmadı. Aslında bu çok önemli bir şeydi. Beş-altı yıl boyunca yurtdışında sanat okullarında okuyorsunuz, sergilere katılıyorsunuz, müzeleri dolaşıyorsunuz ve dünya sanat atmosferini kokluyorsunuz. Orada bulunmak çok önemli bir şeydir. Çünkü heykel, fotograftan kavranamaz, o yerinde görülmelidir. Bu süreç benim için çok yararlı oldu. Dünya sanatı içinde nerede olduğum sorusunu sorabilmek çok büyük bir aşamayı benim için. İşte o kuşaklar bu soruların yanıtını aramayı başarmışlardı bu sayede.

Bugün pek çok sanat dalında daha önce denenmemiş işler yapılıyor. Kendi kuşağınızın 70'lerdeki öncülerinden biri olarak bu işleri öncü (avangart) olarak değerlendiriyor musunuz?

Günümüzde kavramlar çok kötü kullanılıyor. Bir sanat eserinin öncü olabilmesi için sanat tarihinin izlediği yolun, birikimin devamında ortaya çıkan, yol gösterici olabilen sanat anlayışı olmalıdır. Bu yolu algılamadan, birikimlerin dışında, yapılmamış bir şey yapıyor olmak öncülük değildir, saçmalaktır. Bu yenilik de değildir. Yenilik, yenilik olsun diye yapılmaz. Yenilik içerikte olur, dünya estetik anlayışını kavrayarak yeni olunur.

Toplumun estetik değerleri giderek yok edilirken yarattığınız eserlerin anlaşılması sorununu nasıl aşıyorsunuz?

Estetik değerler öldürülüyor. Gerici iktidarlar hala heykeli puta eşdeğer görüyorlar. Ne acıdır ki çağımızda bu anlayış sürüyor. Biz bu nedenle mücadele etmek zorundayız, duvarları yıkip heykel yapmak zorundayız.

İstanbul'da bu yıl gerçekleştirilen Bienal'in kavramsal çerçevesi "Küresel Savaş Çağında İyimserlik"ti. Bu başlık komformist bir sanat anlayışını yansıtmıyor mu? Sanattan beklenen tavır bu mudur? Sanattan beklenen tavır "Küresel Saldırı Çağında Başkaldırı" değil midir?

Böyle bir komedi olamaz. Sanat zaten iyimserlik üzerine kuruludur. Sahate bir iyimserlik bu kadar kötülükler

Mehmet Aksoy Kimdir?

1939'da, şimdi Suriye sınırlarında kalan Yayladağ'ın Kesap kasabasında doğdu. İlk ve orta öğrenimini Yayladağ, Hatay, Tarsus ve Antakya'da yaptı. 1960 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin Resim bölümüne girdi. Daha sonra Heykel bölümüne geçti ve 1961-1967 yılları arasında Prof. Şadi Çalık atölyesinde öğrenim gördü. Askerliğini yaptıktan sonra 1969-70 yıllarında aynı bölümde asistanlık yaptı ve bir devlet bursu olarak 1970'te Londra'ya gitti. Daha sonra Berlin'e geçti ve Hochschule der Künste'den 1977'de master derecesiyle mezun oldu. Berlin'de sanatçı topluluklarında ve politik etkinliklerde yer aldı. 1978'de Türkiye'ye dönerek 1980'e kadar İDGSA'da öğretim üyeliği yaptı.

1966 Devlet Resim ve Heykel sergisi 2.lik ödülü (birinci yok)

1970 Devlet Resim ve Heykel sergisi 1.lik ödülü

1979 Devlet Resim ve Heykel sergisi 1.lik ödülü

1982-1983 Luthar Platz Heykel yarışması 2.lik ödülü

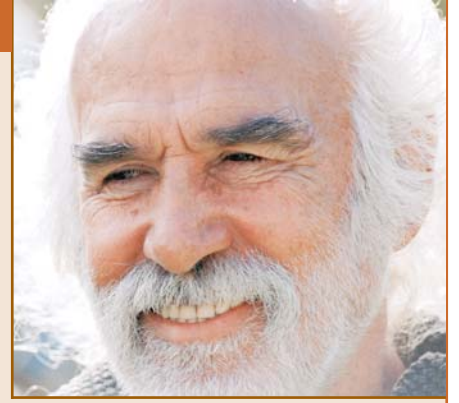
1985 Bundengartenschen heykel yarışması 2.lik ödülü

1990 Ankara Sanat Kurumu Plastik Sanatlar dalında

"Yılın sanatçısı" ödülü

1990 III. Asya-Avrupa Bienali büyük ödülü

1990 Plastik Sanatdalında Sedat Simavi Vakfı ödülü



inde olamaz. Bu bir saptırmadır. Dünyada kapitalizmin tek yönlü saldırısına karşı bir savaş var ve bu savaşın arkasında bir ideoloji var. Bunu yumuşatan bir iyimserlik olabilir mi?.. İlginçtir ki talanı, saldırıyı, yok edişi başlatan, yayan anlayışın ardında uluslararası tekeli sermaye ile bienali organize eden, destekleyen çevrenin ardında da bu sermaye çevresine yakın, bu sermaye grubuyla Türkiye'deki çıkarları örtüşen Türkiye merkezli

sermaye grupları var. İyimserlik buna baş kaldırarak olur. O zaman iyimsersinizdir. İnsanın "küresel savaşı" kabullenmesi, bunun içinde iyimser olmaya çalışması demek, boyun eğmek demektir. Bu bienallerin yöntemine baktığınızda da sanat açısından bir başka olumsuzlukla karşılaşılıyor. Bu da küratörlük mekanizmasıdır. İşin içine küratörlük girince sanat bağımlı hale geliyor. Küratör sanatçıyı seçiyor, o sanatçının eserini seçiyor ve

onu belli bir "konsept"e bağlıyor. Böylece sanatçının belli bir konuya farklı bir bakışla, kendine özgü yaklaşması engellenmiş oluyor. Sanatçı futbolcu, küratör de teknik direktör değil ki... Sanat tekil bir şeydir, kişide başlayıp kişide biten bir şeydir. Sanatçı özgürlüğüne ve kişiliğine vurulan en büyük darbe küratörlüktür. Ben bu nedenle bienali protesto ettim ve katılmadım. Sizden başka da hiç kimse bu konuda duyarlılık gösterip sormadı, sorgulamadı. Ben heykele inanıyorum. Form üstünden bir şey anlatabileceğine, bunun farklı bir etkisi olacağına inanıyorum. Bunun etkisinin de insan var olduğu sürece devam edeceğini düşünüyorum. Çünkü insanda form duygusu vardır. Bu form ışıqla birleştiğinde insana bir şey anlatır. Aslında insan, bütün bu iyimserliğe rağmen sanattan kovuluyor. Gidip bakın bienale, içinde insan yok. Çünkü bienal tekelci kapitalizmin finanse ettiği bir sergi. Tekelci kapitalizmin finansörleri beni neden desteklemez? Bana destek olsunlar Amerika'da bir sergi açayım desem neden kabul etmezler? İşte tüm bunların sorgulanması gerekiyor.

Enstalasyon çalışmaları için görüşünüz nedir?

Enstalasyonlar 1970'lerden beri var olan bir şey. Enstalasyon fikri kalıcılığa karşı bir anlayışı yansıtıyor. Tüketim toplumu anlayışıyla örtüşen, sanatı da "kullan-at" a indirgeyen bir anlayış. Benim gözümde plastik bardaktan farkı yok. Böyle bir sanat olamaz.



Sanatçı evrensel nasıl ulaşabilir? Küreselleşme aracılığıyla ulaşabilir mi? Yerellik, evrensellik ve özgünlük bağlamında bu sorunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Küreselleşme doların yuvarlak halidir, içinde insancıl bir öz yoktur. Bugün sanatta da bir dikta var. Evrensel olan değerler insancıl özün içinde barınır. Burada da dünyanın geri kalanında da sanata ve insana inançsızlık var. Kendi coğrafyasından başlayarak, kendi ikliminden, kendi insan ilişkilerinden, kendi duygularından yola çıkarak evrensel ulaşılır. Bunu inkar ederek, bu coğrafyada yaşamıyormuş gibi yaparak, kendi coğrafyasına olsa olsa turistik bir bakışla bakarak evrensel ulaşamaz. Bu yaklaşım sanata zararlı bir bakıştır, gerçeğe ilişkisi yoktur, gerçeği yad-



sır. Bu memleketin, bu duyguların, bu insan çelişkilerinin, bu toplumun içinde yaşayan ben, burada birebir yaşadıklarımı yansıtmalıyım heykellerime. Ayaklarım bu topraklara basmalı, hem de kazımalıyım toprağı, görmeliyim, bilmeliyim daha önce kimler basmış bu topraklara. Tüm bunları hazmederek yeni bir şey kusalmalıyım. Bunu yapamazsam öyküncelik kaçınılmaz olur. Öyküncelik sanatın en büyük düşmanıdır. Bu topraklarda yaşayan ben ancak özgün olursam varırım evrensel olana.

Türkiye'de ve yurtdışında pek çok kentte pek çok eseriniz var. Yaratışını arkasında bırakıp gitmek nasıl bir duygudur heykeltıraşta?

Almanya'da, 2. Dünya Savaşı'nın bittiği yerde, Hitler ordusundan kaçan askerlerin anısına yaptığım "Asker Kaçağı" adlı heykelim sergileniyor. Almanya'ya daha sonraki gidişimde, kentte heykelimi aradım ve buldum. O sırada 1. Körfez Savaşı yaşanıyordu. Heykelin yanına gittim. Öğrenciler bir ateş yakmış, heykelin çevresini sarmış, afişlerle heykelin her yanını süslemiş, donatmış savaş bitene kadar başından ayrılmama kararıyla nöbet tutuyorlardı. Manzarayı ilk gördüğümde heykele zarar gelebilir diye kaygılanmıştım. Sonra gördüm ki, o artık benim ellerimden çıkmış ve insanlara mal olmuş bir eser. Bunu kabullenince içim rahat etti. Yinede elbette özlüyorum eserlerimi.



Algı ve Yanılmaları

Arzu UĞUR
Danışman & Eğitimci
arzu@arzuugur.com

Algı, duyu organlarımız kanalıyla hissettiğimiz nesne ve olaylara karşı vücudumuzun yaptığı, anlamlı, sistemli ve toptan bir tepki uyandıran enerjidir. Duyusal uyarımların anlamlı deneyimlere çevrilme süreci.

Biz dış dünyayı algılamakla tanırız. Başka bir deyişle dışımızdaki gerçeğin bilgisini bize algılar verir. Algılar, ferdin eski yaşantılarına ya da bilgilerine göre şekil alırlar. Bu sebeple, algı, bir kişilik tepkisidir. Bir şeyi algılamamız için illa tecrübe etmiş olmanız gerekmez. Başkalarının tecrübesi de sizin algınıza gizlice yamanır.

Gaspa uğrayan bir kişi gördüğünüzde otomatik olarak geçmiş tecrübelerinizi gözden geçirirsiniz. Sizin tecrübelerinizde böyle bir olay olmayabilir. Fakat yakın çevrenizde ki kişilerin tecrübelerinde böyle bir şey varsa (bir arkadaşınız bu gaspa uğramış olabilir) otomatik olarak siz bu olayı algılar ve gaspa uğrayan kişinin vermiş olduğu tepkiyi verebilirsiniz. Korku, endişe, kızgınlık vs. İşte büyük güç medya kanalıyla aklınıza dahi hiç gelmeyen birçok şey sizin tecrübelerinizde olmasa bile dolaylı yollarla algılatılabilir ve tepki oluşturulabilir.

Algının önemli özelliklerinden bi-

ri olan ALGIDA SEÇİCİLİK, bizim birçok olayı kolaylıkla algılayıp tepki vermemize neden olur.

Algıda Seçicilik: Fert, kendisine gelen uyarıcıların hepsini seçmeye muktedir değildir. Algılamamanın olabilmesi için kendisine gelen uyarıcılardan bir kısmını seçer, bir kısmını seçmez. Seçilecek algıları etkileyen başlıca iki faktör vardır

a) Ferdin ilgi ve dikkati: Fert ilgi duyduğu yahut kendisi için önemli olan nesne ve olaylara yönelir. Bunları seçer. İlgi duymadıklarına yahut kendisi için önemli olmayanlara da duyarız kalır. (Kanser sorunu olan bir arkadaş olan kişi, kanser ile ilgili her türlü olaya ilgi duyar ve tepki verir).

b) Uyarıcının özelliği: Kişinin ihtiyaçları beklentileri ve öğrenme durumu da algılamayı etkiler. Para ihtiyacı olan kişi, para elde etme yollarına daha duyarlıdır. Hasta olan bir kişi ilaçlara ve tedavi olmaya yollarına daha duyarlıdır.

Daha önce araç içerisinde gaspa uğrayan bir kişi, araç içerisinde iken saldırılardan korunmak için daha duyarlıdır. (Böyle bir kişiye cam filmi satmak kadar kolay hiçbir şey yoktur)

Algılarımıza her zaman güvenmemeliyiz. Çoğu zaman algılarımız bizi yanıltır ve yanlış tepkiler vermimize neden olur.

Algı Yanılmaları

Algılarımız; alışkanlıkların, inançların ve hissi eğilimlerimizin etkileri-

ne karşı çok duyarlıdır. Bu sebeple tek yönlü olan tam algı niteliği taşımayan algılarımızda yanılmalar olmaktadır. Nesne ve şekilleri teker teker değil, bir bütün olarak algılamamızın sonucudur. Bu sonuç bazı durumlarda yanılmalara sebep olmaktadır. Çünkü ayrıntı, bütünün içinde kaybolmaktadır.

Bu bayramda yaşadığım bir olay algı ile ilgili çok güzel bir örnektir. Uzun zamandır tanıdığım ve düşüncelerine çok değer verdiğim bir büyüğüm ile bayramlaşıyordum. Bana "İşler nasıl Arzu?" diye sorudu. Ben de her zaman ki gibi "Çok şükür idare ediyorum. İnşallah daha da iyi olacak" dedi. Bir anda o değerli büyüğüm tepki verdi; "Ya yapma Arzu! Seni de mi kaybettik. Şükür, inşallah, maşallahlar seninde ağzına yapışmış." Aslında gündelik hayatımda çok kullandığım kelimelerdir. Laiklik tartışmalarının çok olduğu bu dönemde, benim sıkı bir laik olduğumu bilen büyüğüm, bu bilgisine rağmen algıda seçicilik yapıp beni laikliğimi kaybettiğimi düşünerek tepki verdi. Yani algısı yanılttı.

Hayaletlere inanan kişinin, mezarlık yanından geçerken en ufak bir ses ve görüntüyü farklı algılaması da tipik bir örnektir. Algısal yönetim o kadar çok önemlidir ki, bunun farkına varan ülkeler, şirketler bu işin meyvesini çok iyi toparlamaktadır. Acaba biz toplumsal algı yönetimini yapabiliyor muyuz, yoksa yönetiliyor muyuz?

Geleceğin Kadroları Burada Yetiyecek:

Türkiye Kemalistler Teşkilatı



Söyleşi: Murat KARDAK
Fotoğraf: Dinçer KAVRAAL

Türkiye Kemalistler Teşkilatı, kemalist devrimin tüm örgütlerini yeniden kurmayı ve her biri alanında en iyi olmayı hedefleyen kemalist kadroları oluşturma amacıyla kurulan bir dernek. Dernek yeni ise de çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu üyelerin pek çoğu, geçmişten bugüne kemalist hareketin içinde yer almış. Örgütsel ve düşünsel açıdan oldukça deneyimli olan TKT'liler içinde buldukları diğer derneklerdeki eksikleri ve hataları iyi analiz ettiklerini ve TKT'de farklı bir yöntem geliştireceklerinin altını çiziyorlar.

TKT nasıl bir ihtiyaçtan doğdu?

Aslına bakarsanız Türkiye Kemalistler Teşkilatı'nın ismi dahi "Türkiye, Kemalizm ve Teşkilat" bağlamında bizatihi bir ihtiyacı dile getirmektedir. Türkiye'nin meselelerine sahip çıkmalı ve çözümler üretmeli, 21. yüzyılda Cumhuriyetimizin kurucu ideolojisi kemalizmi yeniden iktidar kılmalı, tüm bunları gerçekleştirebilmek için de hepsinden önce teşkilatlanmalıyız. Olması gerektiğine inandığımız, eksikliğini hissettiğimiz üç temel kavramı yanyana getirdiğimizde "Türkiye Kemalistler Teşkilatı" ismi belirdi.

Başlangıçta Kemalist birikimi örgütleyip Kemalizm konusunda toplumumuza aydınlatacak bir vakıf olarak faaliyet göstermek istedik. Ancak vakıf kurmak için istenen koşulları maddi olarak karşılayamayacağımızı gördüğümüzden başlangıç olarak "Dernek" tüzel kişiliği altında faaliyetlerimizi sürdürme kararı verdik. İşin sonunda ulaşmayı hedeflediğimiz nokta bir gün Vakıf haline gelmek, gelecek kuşakların genç kemalistlerini eğitip, kişisel gelişimlerini ve olgunluklarını sağlayabileceğimiz "Kemalizm Vakfı" adı altında, tüm aydınların, cumhuriyet sevdalılarının bir yandan araştırma yapmasını, eğitim vermesini sağlayacak ortamı oluşturabilmektir. Gerçekten ne istediğinin ve nasıl hareket etmek gerektiğinin bilincinde olan kemalistler, farklı uzmanlık alanlarında, ülkemizin çağdaş, laik ve öncü fikriyatını oluştura-

cak çözüm önerilerini yaratıcılıkları ile birleştirip, kemalistlerin 21. yüzyıl programını hazırlamak üzere derneğimizde özgürce çalışacaklar.

Neden Teşkilat?

Kemalistleri bir teşkilat çatısı altında örgütlemek işine niçin giriştiğimizi anlatmak için Atatürk'ümüzden iki örnek vermek istiyorum.

Henüz Cumhuriyet ilan edilmemiştir, Mustafa Kemal çorak topraklar ile çevrili küçük bir kasaba olan Ankara'ya bakar ve arkadaşlarına dönerek:

"Bu çöl gibi alemde gizli bir hayat kaynağı vardır. O kaynak, millettir. Eksik olan, teşkilat..." der.

Büyük Önder'e göre, "Teşkilat" gizli hayat kaynağını açığa çıkarmak için gereklidir, teşkilat olmadan kaynak (millet) atıl kalacaktır.

Genç bir subay olan Mustafa Kemal, teşkilat ile ilgili 1906 yılında Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin Selanik Şubesini kurarken şunları söylüyor;

"... bizden evvel bir çok teşebbüs yapılmıştır. Fakat onlar muvaffak olmadılar. Çünkü işe teşkilatsız başladılar. Biz kuracağımız teşkilat ile bir gün mutlaka ve ne olursa olsun muvaffak olacağız; Vatanı, Milleti kurtaracağız"

Mustafa Kemal, işe teşkilatsız başlamanın başarısızlık nedeni olduğunu tespit etmektedir. Muvaffakiyet için, teşkilat gereklidir. Kurtuluş ve Kuruluş'un arka planındaki teşkilat yapısını, lojistik örgütlenmeyi doğru bir şekilde incele-

yip özümsemeyen, 21. yüzyılda yeniden başarılı olmak mümkün değildir. Kişileri ve kurumları ortak bir gaye etrafında birleştiren, bir arada tutan, yönlendiren ve yeniden üreten teşkilattır.

Kültürel, siyasal ve sosyal gelecek, sosyal dokuda etkin/baskın olanın kurgu ve tasarımına göre şekillenir, kemalistlerin geleceklere sahip çıkmaları için doğru bilgi ve doğru metodoloji ile inşa edilmiş yeni bir karargaha, bir örgütlenme merkezine de ihtiyaçları vardı, bu nedenle TKT'yi kurduk. TKT'nin en önemli ülküsü, tespih tanesi gibi dört yana saçılmış kemalist devrimin tüm teşkilat örgütlenmelerini yeniden ipe dizecek, iktidar kılacak bir yeni fikriyatı, programı ve kadroları yetiştirmektir.

Karşılaştığınız zorluklar?

Kuruluş aşamasında gerçekten moral bozucu ve uğraştırıcı engeller ile karşılaştık, basit bir başvuru işlemi için aylar boyunca gidip geldik, defalarca tüzük yeniledik; adeta vazgeçmemiz için her türlü çaba sarfedildi. Dernekler masasından bize bilgisayar sistemlerinin "kemalist" kelimesini otomatik olarak reddettiğini, başka bir kelime kullanmamız gerektiğini bildirdiler; q,w,x gibi "gavur" harflerini de giremiyorlarmış, alay eder gibi böyle bir bilgi verdiler. Verilen mesaj bizim için son derece açıktır. Çoğu badem bıyıklı, eksiksiz tamamının masasında Zaman gazetesi bulunmaktadır. Karşı-teşkilat çalışmaktadır.

Valilik ve İçişleri Bakanlığı, "Kemalist" kelimesi geçmesi nedeniyle tüzüğümüzü onaylamadı, "kemalist" yasak bir kelimeymiş, oysa ne dernekler yasasında ne de ilgili diğer yasalarda bu keyfi uygulamalarına dayanak yapabilecekleri bir madde bulunmamaktadır. 21. yüzyılda gençliğe emanet edilen mirasın ne hale getirildiğine, kemalizmin düşürüldüğü içler acısı hale tanıklık ediyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yasal izniyle kurulmuş ve adında komünist, sosyalist veya liberal kelimeleri geçen sayısız dernek var, bölücü, gericî yüzlerce binlerce dernek var. Veri tabanından araştırdık eşincisellerin dahi kurduğu 5-6 farklı dernek var. AB vesayeti ile demokratikleştirildiği iddia edilen bu ülkede bir tek kemalistlerin dernek kurma özgürlüğü bulunmamaktadır.

Pek çok ulusalcı derneğin kurulduğu bir dönemde TKT'nin kurulmasının amacı ve diğer derneklerden farkı nedir? (Herhangi bir siyasi partiyle bağlantınız var mı? Uzun dönemde partileşmeyi düşünüyor musunuz?)

TKT bir kitle derneği değil, bir toplumsal muhalefet merkezi de değil. Muhalefetimizi başka kanallardan sürdürüyoruz, ama TKT'de yaptığımız iş muhalefet üretmek değildir, bizi diğer derneklerden farklı kılan unsurlardan biridir.

TKT tepkisel bir hareket, bir refleks hareketi değildir. TKT bir etki hareketidir, kendi aksiyonunu üretir, değiştirmek istediği yaşam gerçeklerine karşı kendi alternatifini üretir, proaktif bir yapıdır; hem ufukla hem de ufkun ötesiyile de ilgilenir. TKT kitle değil kadro örgütüdür. Çalışmalarını düzenli ve periyodik olarak toplanan çalışma grupları aracılığıyla yürütmektedir, her grubun sınırlı bir üye sayısı vardır. TKT'ye herkes üye olamaz, TKT üyesi olmak isteyen adayın belirli nitelikleri olması gerekmektedir, nitelikleri ile derneğe ne şekilde katkıda bulunabileceğinin ayırında olması gerekir, aynı zamanda mevcut üyelerin aralarına katılacak adayın derneğimize gerçekten faydalı olacağı konusunda ikna olması şartı

aranır. Dernek üyeleri kardeşlik ve dayanışma duyguları ile birbirlerine bağlıdır, birinci öncelikleri teşkilata faydalı olacak çalışmalarda bulunmaktır. Amacımız çok üye değil, üyelerimizden teşkilat namına maksimum yarar elde etmektir, bu nedenle maddi ve manevi olarak üyeler dernek üyeliğinin asgari koşullarına uymayı taahhüt eden adaylar arasından seçilmektedir. Çalışmalarımızın büyük bölümü içe dönüktür, halka inmek arşa çıkmak gibi takıntılarımız yoktur. Halkın değil öncelikle ülkenin nitelikli insan kaynağının dönüşmesi ve öncelikle aydın cehaletinin yenilmesi gerektiğine inanırız. Bugünden yarına hiçbir şeyi değiştirmenin mümkün olmadığını farkındayız, bu nedenle büyük hedeflerimiz gelecek ile ilgilidir. 38'den sonra uygulanan kemalizm soykırımı ile geleneğimiz yok edildi, bu yüzden Mustafa Kemal'in bıraktığı yerden yeniden başlıyoruz. Bu yüzden çıkardığımız derginin adı Hakimiyet-i Milliye. İstiyoruz ki biz de çocuklarımıza bir şeyler bırakabilelim, araçsız ve çaresiz kalmasınlar. Dünyayı kendi ömrümüz kadar sanıyoruz çoğunlukla ama aslında bu yüzyılların, nesillerin mücadelesi. Bu yüzden okul olmaya ve kurumsallaşmaya büyük değer veriyoruz.



TKT Yönetim Kurulu Başkanı K. İnanç IŞIKLAR

İmparatorluktan Cumhuriyete

I - II - III

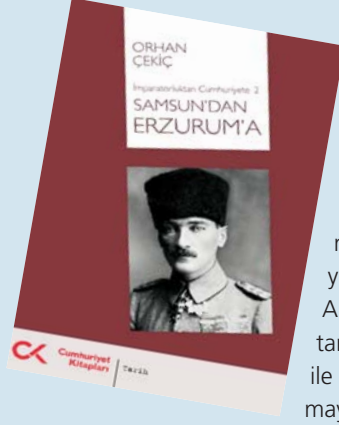
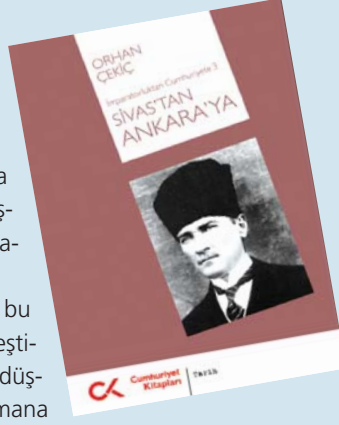
Oktan Erdikmen

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak, savaşa son verdi.

Koşulları son derece ağır olan bu antlaşmanın neden imzalandığı eleştirisi, "...Osmanlı ordularının yenik düşmesi, silahların ve cephanenin düşmana teslim edilmiş olması..." gerekçesiyle cevaplandı. Acaba bu sav gerçeği ne ölçüde yansıtmaktadır? İşte bu ve daha birçok sorunun cevabını "Mondros'tan İstanbul'a", İngiliz ve Osmanlı arşiv belgeleriyle gerçeği ortaya koymaktadır.

"Mondros'tan İstanbul'a" Orhan Çekiç'in kaleminden çıkan İmparatorluk Cumhuriyete adlı dizinin ilk kitabı...

Atatürk Devrimi'ni içine sindiremeyenlerin ilk sığınakları, "Sultan Vahdettin'in



Mustafa Kemal Paşa'yı Samsun'a bir kurtuluş savaşı yapsın diye gönderdiği" yalanıdır. Oysa Sultan Vahdettin ve bin bir güçlülle kurdurduğu Ahmet İzzet Paşa Hükümeti Mondros Ateşkes Antlaşması'nı onayladıkları için, tüm ülke işgale uğramıştır. Bu onursuz politikanın mimarı olan Vahdettin, aynı zamanda bir "Kurtuluş Savaşı" mimarı nasıl olabilir?

"Samsun'dan Erzurum'a", İngiliz ve Osmanlı devlet arşivlerinin ışığında, bu sü-

reci kesin olarak aydınlatıyor.

Erzurum ve Sivas yaparak ulusal direnişi örgütlemek için ulustan yetki alan Mustafa Kemal, bir avuç ülküdaşıyla birlikte yollara düşmüştü. Sivas'tan 18 Aralık 1919'da yola çıktılar, kışın tam ortasında, üstü açık üç araba ile dağları aşarak, Ankara'ya ulaşmaya çalıştılar. Sonunda hedeflerine vardılar. Mustafa Kemal önce TBMM'yi, sonra da ordularını kurdu. Bu ordu, Afyon Ovası'nı sel gibi aşıp, süngünün ucunda Yunan, Ege sularında durdu. Vatan kurtulmuştu. Hem de kimlere rağmen, hem de nelere rağmen!

"Sivas'tan Ankara'ya" bu olayların izini sürüyor.

Yazar: Orhan Çekiç
Cumhuriyet Kitapları

Yeni Orta Çağ

Oktay Güney

Bütün ömrünü Türk gençliğinin eğitimi ile bilimsel araştırma ve ilerleme uğruna adanmış yurtsever bir akademisyen ve bilim adamı olan yazar, Yeni Orta Çağ'ın aldatıcı yüzünü ortaya çıkarmakla kalmayıp çağdaşlık adına Türkiye'nin sürüklenmediği karanlık sulara da projektör tutmaktadır. Işıklı, geniş bilgi birikimine dayanarak, sağlam bir muhakeme ve bilimsel yöntemle ele aldığı çapraşık konuları herkesin kolaylıkla anlayıp zevkle okuyacağı bir anlatım ustalığıyla sunmaktadır. Öyle ki bu ustalık; Türkiye'deki özelleştirme konusunu bir Temel-Fadime fıkrası mantığı çerçevesine yerleştirebilmektedir.

Yeni Orta Çağ; Keynesçilik Dirildi mi; Ne-

o-liberal Küreselleşme, Sosyal Devlet ve Kemalizm; Kumarhane Kapitalizmi; Sosyal Devlet ve Küreselleşme; Yeni Orta Çağ'ın Sözde Aydınları; AB ve GOP Kıskaçında Türkiye; Küçülen Fransa Küçülen Aydınlar; Ulusal Dip Dalgasının Küresel Boyutları gibi başlıklar bile yazarın ele aldığı konuların güncelliği ve içeriğinin zenginliği hakkında okuyucuya fikir verebilir. Küreselleşmenin tarihsel kökenlerine inerken, "Acaba İslamiyet Küreselleşmeci midir?" diye soran yazarın, Hazreti Muhammed'den Karl Marks'a, Mussolini ve Hitler'den Mustafa Kemal Atatürk'e varıncaya kadar, değişik inanç ve ideolojilerin küreselleşme konusundaki tutumuna ilişkin olarak ortaya koyduğu tespitlerin çok değişik çerçe-



velerde yankı bularak tartışma yaratacağı kuşkusuzdur. Işıklı, ülkemizde örneklerine sıkça rastlanan sözde aydınlardan, piyasa aydınlının aksine; küresel emperyalizmin saldırıları karşısında teslimiyetten değil, her zaman ulusal direnişten ve tam bağımsızlıktan yana tavır koymuş özgün bir düşünür ve aydındır. Onun yürüdüğü ve okuyucuya gösterdiği yol, akıl ve bilim ışıklı yoldur.

"Okuyunca bu yargımıza hak vereceksiniz.."

Toplumsal Çözüm kitapları ile ilgili görüş ve önerileriniz için 05057443351'den Hayri Bildik'e ulaşabilirsiniz.

Yazar: Alpaslan Işıklı
Toplumsal Çözüm Yayınları

Vatan Lafla Değil, Eylemle Sevilir

Okay Lafçoğlu

Her kitabın bir yazılış öyküsü mutlaka vardır...

Nasuh Mahruki'nin bu yeni kitabı, kamuoyu önünde görünen kimliğinin ve eylemlerinin belgesel somutlaşması olduğu kadar, kelimelere dökülemeyen ve ancak yazıldığında gerçeğin belirli bir ölçüde algılanmasına katkı sağlayabilecek içsel yoğunlaşmasının bir dışa yansımaları olarak görülebilir. Nasuh Mahruki'nin uzak geçmişinden başlayarak bugünlere kadar kapsamlı bir tarihsel kesit sunan kitapta, hemen şimdi için ve de yarına yönelik vurguların da genel anlamda Türk toplumuna, özel alanda da kendisiyle özel sevgi bağı kurmuş geniş kesimlere, AKUT etrafında oluşan sevgi bağına, yazar kimliği içinde oluşturduğu okur kitlesine, sivil toplum lideri olarak benimsediği düşünce ve eylem felsefesine yakın duran herkese iletilmesi çabası öne çıkıyor.



Vatan Lafla Değil, Eylemle Sevilir isimli bu kitap, aynı zamanda, Nasuh Mahruki'nin 20 yıllık profesyonel dağcı olarak, 10. yılını geçtiğimiz yıl kutlayan AKUT'un

lideri olarak, 40'ına adım atmakta olan bir ülke ve millet sevdalısı olarak tüm yaşamının derinliklerinden, zenginliklerinden, başarıma duygularından, mutluluklarından ve tüm mutsuzluklarından ve haksızlığa uğratılmanın ürettiği öfkelerinden de en az o kadar beslendiğini bir dış göz olarak ifade edebiliriz.

Bazen kitaplara başlıkları yön verir, bazı kitaplar ise başlıklarını, bitirdiği anda kendisi empoze eder. Bu kitapta da başta veya sonda olmasa da yazım yolculuğunun ortalarında bir yerde "Vatan Lafla Değil Eylemle Sevilir" temasının Nasuh Mahruki'nin kafasında şekillendiğini ve kitaba her yeniden göz atışında, kalemi her eline alışında, bilgisayarın başına her geçişinde bu duyguyu kitabın hemen birçok bölümüne yeniden yansıttığına hissen ve gözlemsel olarak tanıklık ettiğimizi söylemeliyiz.

Yazar: Nasuh Mahruki
Güncel Yayıncılık

Ulusal Güvenlik Sorunlarımız

Osman Metin Öztürk

Türkiye büyük ve güçlü devletlerle paylaştığı paydayı kaybetmesine ve bunlarla karşı karşıya gelmesine, hemen bütün komşularının bir şekilde kendisini hedef almasına, son 15 yılda bütün dünyayı meşgul eden sorunların neredeyse tamamının hemen yanı başında cereyan etmesine ve çok kanlı bir terör sorununu yaşamasına rağmen, hala potansiyel sahibi ve önü açık bir ülkedir.

Emekli Tuğgeneral Cihangir Duman-

lı'nın kaleme aldığı bu kitapta bir araya getirdiği çalışmalar, bütün bunlara işaret etmektedir.

Dünya nereye gidiyor, değişimin yönü nedir, "dost" ve "müttefik" ABD'nin Türkiye'ye yönelik güncel politikası hangi yöndedir, Türkiye'nin bulunduğu bölgede neler olmaktadır, nasıl bir savunma ve güvenlik anlayışı ortaya çıkmıştır gibi bir dizi güncel sorunun cevabını bu kitapta bulacaksınız.

Yazar: Cihangir Dumanlı
Bizim Kitaplar Yayınevi



İran'la Elektrik Anlaşması İmzalanıyor

Türkiye ile İran arasında, elektrik iletim hatlarının yapımına ilişkin ön anlaşma, Ankara'da imzalanıyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın daveti üzerine daha önce 30 Ekim 2007 tarihinde Ankara'ya geleceği duyurulan İran Elektrik Bakanının geliş tarihi, tarafların başka programları nedeniyle 7 Kasım 2007 tarihine ertelenmişti. Türkiye ile İran, geçtiğimiz ağustos ayı içinde, Türkiye'nin İran'dan 3-6 milyar kilovatsaat elektrik alımı, biri İran'ın Tebriz kentinde, diğeri Türkiye tarafında olacak şekilde toplam 6 bin megavatlık 3 adet doğal gaz çevrim santrali ve 10 bin megavatlık hidroelektrik santralinin yap-işlet-devret yöntemiyle yapılması konusunda uzlaşmaya varmıştı.

Petrol 100 Doları Zorluyor



Petrol fiyatlarının önlenemez yükselişi rekorlarla sürüyor. Asya piyasasında ABD hafif petrolünün varil fiyatı gün içinde 98,17 doları göerek yeni bir rekor kırdı. Bu rekoru gördükten sonra 97,98 dolarda karar kılan söz konusu petrolün

varil fiyatındaki günlük artış 1,28 dolar oldu. Petrol fiyatlarının artışı, belli başlı üretim bölgelerindeki jeopolitik gerilimler ve rafineri darboğazlarının olduğu kadar, ABD yüksek riskli kredi sektöründe başlayarak mali piyasalara yayılan sıkıntının tüm sonuçlarının henüz ortaya çıkmadığını düşünen yatırımcıların güvenli bir yatırım olarak gördükleri petrole yönelmesi de rol oynuyor.

Yaşam Koşullarımız Geriledi

Dünya Bankası verilerine göre Türkiye'de nüfusun % 27'si yoksulluk seviyesinin altında yaşıyor. Nüfusun % 3,4'ü günde bir dolardan, % 18,7'si ise iki dolardan az gelir elde ediyor. Dünya Bankası 2007 yılı "Dünya Gelişme Raporu Seçilmiş Göstergeleri"ne göre nüfusun % 27'si yoksulluk seviyesinin altında yaşıyor. Türkiye yoksul nüfusun oranı açısından Cezayir, Sri Lanka, Tunus, Jamaika gibi ülkelerin gerisinde kalıyor. Günde bir dolardan az gelir elde eden nüfus itibarıyla da İran, Kırgızistan, Malezya, Fas, Makedonya gibi ülkelerin arkasında bulunuyor. Kötü beslenen çocukların toplama oranı % 4. Bu açıdan Romanya, Sırbistan, Şili gibi ülkelerin gerisindeyiz. Beş yaş altı çocukların binde 32 olan ölüm oranı ile de Kolombiya, Kuveyt ve Suriye'ye ulaşamıyoruz. Çocukların ilkokuldan mezun olma oranı 1991'de %90'ken, 2004'te % 88'e düştü. Tunus, Tacikistan, Kenya, Romanya, Moldova, Moğolistan ve Kuveyt bu alanda da ülkemizi geride bırakanlar arasında yer alıyorlar.

İMF'de Kriz Büyüyor

Uluslararası Para Fonu'nda oluşan mali kriz, üye ülkelerin krizden çıkma yöntemleri üzerinde tam anlaşmamaları üzerine büyüyerek devam ediyor. 2006-2007 bütçe döneminde 110 milyon amerikan doları zarar eden ve önümüzdeki yılda da bunun iki misli zarar etmesi beklenen İMF'de üye ülkeler, kurumun yedek akçelerinin, elinde bulundurduğu 400 ton altın stoğunun ve üye ülkelerin yıllık katkı paylarının bir kısmını uluslararası fonlara yatırılarak gelirden elde edilmesi ve kurum giderlerinin yüzde 6 oranında aşağı çekilmesi konusunda mutabık kalmışlardı. Buna karşılık Japonya'nın daha fazla tasarruf istemesi, ABD'nin de dünya altın fiyatlarında düşmeye neden olacağı gerekçesiyle altın satışına karşı çıkması, kurumda yapılacak değişiklikleri şimdilik kilitlemiş gibi gözüküyor. Öte yandan kurumun çalıştırdığı 2.700 personelin azaltılması söz konusu.

Libya'dan AB Ülkelerine Pasaport Resti

Libya Hükümeti AB ülkelerinden gelen turistleri pasaportlarının Arapça tercümesi olmaması nedeniyle geri çeviriyor. Libyalı yetkililer bu kararın "mükabilyet" esasına göre alındığını ve Arapça pasaportların AB ülkeleri tarafından kabul edilmemesi prensibine mimsilleme olarak uygulanmaya başladığını söylüyorlar.

Uygulamanın başlaması ile birlikte AB ülkelerinden Libya'ya sefer yapan uçakların yolcularıyla birlikte geri gönderildiği, bazı durumlarda da yolcuların bir veya iki geceyi hava alanında geçirdikten sonra geri gönderildikleri bildiriliyor.

AB'nin geçtiğimiz aylarda, daha önce Schengen vizesi almış Libyalıları nedensiz olarak hava alanlarından çevirmesinin de Libya'yı bu kararı almaya itmiş olabileceği belirtiliyor.

Türkiye, Dolaylı Vergileri En Yüksek Ülke

Türkiye, dolaylı vergilerin toplam gelir vergileri içindeki payı en yüksek ülke. Bu oran Türkiye yüzde 70 iken, Meksika'da yüzde 50 düzeyinde. 2007 yılı başında, aralarında Türkiye'nin de dahil olduğu 92 ülkede kurumlar vergisi oranları üzerinde yapılan incelemede, Avrupa, kurumlar vergisinin en düşük fakat katma değer vergisi ile mal ve hizmetler vergilerinin en yüksek olduğu bölge. Kurumlar vergisinde OECD ülkelerindeki ortalama oran yüzde 27,8, Latin Amerika ülkelerinde yüzde 28 ve Asya pasifik ülkelerinde yüzde 30,1 iken, AB'deki ortalama oran yüzde 24,2 düzeyinde.

Türkiye, 2006 yılında yaptığı indirim sonrası sahip olduğu yüzde 20 oranındaki kurumlar vergisi ile Avrupa ülkeleri ortalamasının da altında. KDV veya mal ve hizmet vergisi oranları ise OECD'de yüzde 17,7, Latin Amerika'da yüzde 14,2 ve Asya Pasifik'te sadece yüzde 10,8 olmasına karşın, Avrupa ülkelerindeki ortalama oran yüzde 19,5. Yüzde 18 KDV oranı ile OECD ülkeleri KDV oranları ortalamasına çok yakın olan Türkiye, dolaylı vergilerin toplam gelir vergileri içindeki payı en yüksek olan iki ülkeden biri. Türkiye'nin dışındaki en yüksek paya sahip olan ülke ise Meksika.

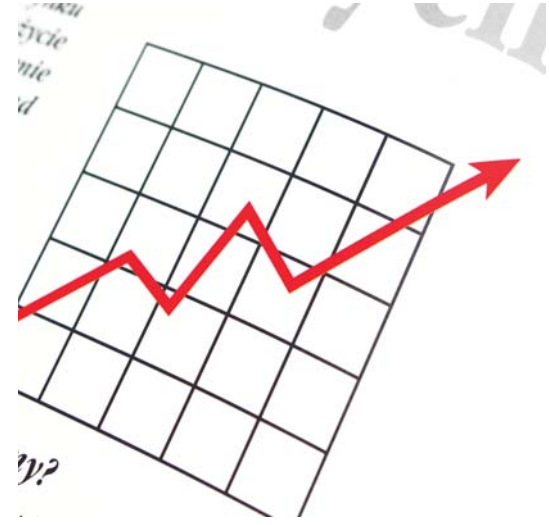
İlk Yerli Rüzgargülü Üretildi



Enerji sektöründe 35 yıldır faaliyet gösteren Soyut Enerji AŞ, son 7 yıldır yenilenebilir enerji alanında yaptığı çalışmaların ürününü aldı. Türkiye'nin ilk yüzde yüz yerli rüzgargülünü Ankara'daki fabrikasında üretmeye başlayan Soyut Enerji'nin kuruluşu Soytes AŞ, taleplere yetişemiyor. Özellikle ev kullanımlarında büyük bir taleple karşı karşıya olduklarını belirten Soytes Proje Geliştirme Müdürü Ali Çolak, yurtdışında Pakistan'da büyük bir proje yürüttüklerini, Teksas'tan 80 megawattlık (MW) rüzgâr santrali kurulu-

mu için teklif aldıklarını söyledi. Güçlerine göre maliyeti 5-10 bin dolar arasında değişen tribünlerin yapıldığı evsel kullanımın çok büyük bir pazar oluşturduğunu anlatan Çolak, "İnsanlar evinde, çiftliğinde, teknesinde kullanıyor. Özellikle tarımda kullanımı yaygın" dedi. Ev kullanımında 2-3 kw'lık tribünler çok talep gördüğünü vurgulayarak "Çorlu, Tekirdağ, Bandırma, Ege Bölgesi'nin çeşitli yerleri, Marmaris, Bodrum gibi rüzgâr potansiyelinin yüksek olduğu yerlerde talep daha fazla" diye konuştu.

ABD'de Gelir Eşitsizliği Büyüyor



ABD'de son 30 yılda gelir seviyesindeki ortalama artışa rağmen, 1960'larda orta halli ailelerin çocukları olarak doğan Afrika kökenli ABD'lilerin yarısının bugün yoksul olduğu ortaya çıktı.

Siyahların, üst sınıfa atlamayı ifade eden "Amerikan rüyasından" daha az faydalandığına işaret eden araştırma, ABD'deki Pew Hayırsever Vakıfları (Pew Charitable Trusts) tarafından yapıldı. Araştırmaya göre, 1968'de yaklaşık 55 bin dolarlık yıllık gelire, zenginlikte Amerikan toplumunun tam orta kesiminde olan siyah ailelerin çocuklarının yüzde 45'i, bugün 23 bin dolar civarındaki gelir düzeyleriyle, toplumun en alt 5. kesiminde yer alıyor. Aynı yaşta ve sosyal sınıftaki beyaz çocukların ise yalnızca yüzde 16'sı benzer bir fakirleşmeyle karşı karşıya.

40 yıl önce ailelerinin 41 bin dolar civarında yıllık geliri olan, orta sınıfın alt kesiminden siyah çocukların yüzde 48'i de, bugünkü Amerikan toplumunun en alt gelir kesimindedir. Buna karşın, aynı dönemde tüm Amerikalı orta sınıf ailelerinin gelir düzeyleri yüzde 29 artarak ortalama 71 bin dolara ulaştı.

İnönü'yü Kaybettik

*Siyaset ve bilim yaşamımıza büyük katkılarda bulunan, uzlaşmacı ve hoşgörülü tutumu ile her kesimin saygısını kazanan, üstün nitelikli devlet ve bilim adamı Eski Başbakan Yardımcılarından ve ODTÜ Rektörlerinden Prof. Dr. Erdal İnönü'yü yitirdik,
Başımız sağ olsun.*

USİAD